

CIRADENW TA KEWALEW **Kitabu faamucogo**

Nin kitabu səbəbaga ye Luka ye, min ka Yesu ta ko Kibaro Diman* kitabu sabanan səbə. A kā nin kitabu fana səbə a tericə Tehofili le tōgō ra, i n'a fō kitabu fōlō.

A bē kitabu damina ni Yesu ta yələnko ye ka taga sankolo ra. O kō, Yesu ta karamögōdenw ka wagati min kē Zeruzaləmu, sani Yesu ta layiri ye dafa, a bē o fō. Pantekōtilon na, Yesu taganin kō tere tan na, Ala Nin Saninman* jigira karamögōdenw kan, ka Ala ta sebagaya di o ma. O ka Yesu ta ko waajuri kē, ka Kibaro Diman fō. Lanabagaw cayara, Kibaro Diman ko bōra Zeruzaləmu ka se fō Zude mara yōrō tōw ra, ani Samari, ani dunuja yōrō caman na. O kera ka kaja ni Yesu yərə ta cifənin ye, ko: «Nin Saninman bēna jigi aw kan; o cogo ra aw bēna sebagaya sōrō ka kē ne seerew ye, ka kuma ne ta ko ra k'a damina Zeruzaləmu, ani Zude mara bēs, ani Samari mara, fō ka taga se dunuja dan bēs ma» (1.8).

Nin kitabu damina ra, an b'a ye ko Piyəri le bē i n'a fō lanabagaw ta jənkuru naməgō. Nka ka damina sura kōnōntōn na, kitabu səbəbaga bē Pōli ta baaraw le lakari. Pōli ka tagama caman kē ka taga Kibaro Diman fō dugu caman na. O tagamaw tagara laban fō Rōmu dugu kōnō. Pōli ka tōrō caman sōnmina, ani sēgē caman, ka kasorabla caman muju. Nka foyi si ma se ka Ala

ta kuma bari. Nin Saninman ka Ala ta məgəw dəmə janko o ye ke Yesu seerew ye dunupa kənō fə bi.

Kitabu kənōkow

Nin Saninman nacogo (1-2)

Karaməgədenw ta waajuri (3-7)

Kibaro Diman ko sera fə Samari (8)

Yahudiyaw ka lanabagaw təɔrɔ Zeruzaləmu (9-12)

Pəli ta tagama fələ (13-15)

Pəli ta tagama flanan (16-18)

Pəli ta tagama sabanan (19-21)

Pəli minana ka taga fə Rəmu (22-28)

Ala ka Nin Saninman min layiri ta karaməgədenw ye

¹ Ne balemace Tehofili, ne ta kitabu fələ ra, Yesu tun ka ko minw ke, ani a tun ka məgəw karan fən minw na kabini a ta kow damina ra fə ka taga se a kərətalon ma ka taga sankolo kənō, ne tun kənna ka o bəe fə i ye. ² Nka sani Yesu ye taga sankolo ra, a tun ka karaməgəden minw janawoloma, olugu tun ka kan ka ko minw ke, a ka o karan o bəe ra Nin Saninman* baraka ra.

³ Yesu ta təɔrɔ bannin kə, a janaman ka a yərə yira a ta karaməgədenw na; a ka o ke ka se fə tere binaani, janko o y'a lən ko sigiya t'a ra, ko ale janaman lo. Ala bəna a ta Masaya* sigi cogo min na, a ka o naʃə o ye. ⁴ Lon də, ka Yesu ni a ta karaməgədenw to domuni na nəgən fə, a k'a fə o ye k'a gbəleya, ko: «Aw kana aw yərə janya Zeruzaləmu na; ne tun ka ne Fa ta layiri min ko fə aw ye, aw ye o makənō. ⁵ Sabu Yuhana ka

mögow batize ji le ra, nka sani tere dama cε Ala bëna aw batize ni Nin Saninman ye.»

Yesu yelenna ka taga sankolo kōnɔ

⁶ Ayiwa, ka Yesu ni a ta karamögodenw lajennin to, karamögodenw k'a jininka ko: «Matigi, i bëna Izirayeli* ta masaya sigi kokura o wagati le ra wa?» ⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Ne Fa Ala ka wagati min latige, ani a ka tuma min latige ni a yere ta fanga ye, aw man kan ka o lɔn. ⁸ Nka Nin Saninman* bëna jigi aw kan; o cogo ra aw bëna sebagaya sɔrɔ ka kε ne seerew ye, k'a damina Zeruzalemu, ani Zude mara bεε, ani Samari mara, fɔ ka taga se dunuja dan bεε ma.» ⁹ Yesu ka o kumaw fɔ ka ban minke, ka karamögodenw na lɔnin to a ra o b'a flera, a kɔrɔtara ka bɔ o cε ra ka taga sankolo ra; sankaba dɔ k'a dogo o ma. ¹⁰ Ka karamögodenw na lɔnin to sankolo ra ka Yesu tagatɔ fle, o barara ka cε deregegbetigi fla ye o kɔrɔ; ¹¹ o cε fla ka o jininka ko: «Aw Galilekaw, mun le kosɔn aw lɔnin bε yan ka to ka sankolo fle? Yesu min kɔrɔtara aw na na ka taga sankolo kōnɔ, ale kelen le bëna kɔsegi ka na, i ko aw ka a tagatɔ ye cogo min na.»

Matiyasi blara Zudasi nɔ ra

¹² Ayiwa, karamögodenw bɔra kuru kan ka sekɔ ka na Zeruzalemu; o kuru bε wele ko Oliviyesunw kuru, a bε Zeruzalemu kere fe, kilo kelen nɔgɔn lo. ¹³ O sera Zeruzalemu minke, o tun bε to ka lajen sankaso min kōnɔ kakɔrɔ, o tagara don o bon kōnɔ. O tun ye Piyeri ye, ani Yuhana, ani Yakuba, ani Andere, ani Filipe,

ani Toma, ani Baritelemi, ani Matiyu, ani Alife dence Yakuba, ani Simon min bε wele ko faso kanubagaba*, ani Yakuba dence Zude. ¹⁴ O bεε tun lajennin bε ni miiriya kelen ye ka to ka Ala daari; muso dɔw fana tun bε o ra, ani Yesu bamuso Mariyamu, ani Yesu balemacew.

¹⁵ Ayiwa, o lonw dɔ ra, lanabagaw tun lajenna ka se mɔgɔ kεmε ni mugan nɔgɔn ma; Piyeri wurira ka lo o cε ma, k'a fɔ o ye ko: ¹⁶ «Ne balemaw, Dawuda tun ka min fɔ Nin Saninman* baraka ra kakɔrɔ, jagboya lo o kow tun ye kε. A tun kumana Zudasi ta ko le ra; ale le tun blara mɔgɔw na ka taga Yesu mina. ¹⁷ Zudasi tun kera an ta jenkuru mɔgɔ dɔ ye, an bεε tun bε baara kelen le kε. ¹⁸ A ka wari min sɔrɔ a ta kojugu sara ye, a tagara o wari kε ka foro san. O kɔ fε, a ka a yεrε kan don juru ra; a su nana ben fɔ ka yerege, ka a nogow bεε bɔ kεnε ma. ¹⁹ Zeruzalemukaw bεε ka o ko lɔn, fɔ o ka o foro tɔgo la o ta kan na ko: <Hakelidama>, o kɔrɔ ye ko <jori foro>. ²⁰ K'a sɔrɔ a sεbera Zaburuw kitabu kɔnɔ, ko:

<A ta bon lakolon ye to,
mɔgɔ si kana kε a kɔnɔ>.
Zaburuw kitabu ko tuun ko:
<Mɔgɔ wεre ye a ta baara kε a nɔ ra†.>

²¹ «O le kosɔn mɔgɔ kelen ka kan ka fara an kan, o ye kε an seere ye k'a yira ko Matigi Yesu kununa ka bɔ saya ra. O tigi ka kan ka kε mɔgɔ dɔ ye min tun bε ni an ye, ²² ka a damina

* **1:13** 1.13 Faso kanubagaba: Kitabu dɔw b'a fɔ ko Zeloti.

† **1:20** 1.20 Nin kuma fɔra Zaburu 69.26 ani 109.8.

Yesu batize wagati ra Yuhana fe, fo ka taga se a kɔrɔtalon ma ka bɔ an ce ra ka taga sankolo ra.»

²³ Lanabagaw ka mɔgɔ fla yira, Yusufu min be wele ko Barisabasi, ani min tɔgɔlara ko Yutusi, ani Matiyasi. ²⁴ O kɔ, lanabagaw ka Ala daari, ko: «Matigi, ele min be mɔgɔ bɛe jusukun lɔn, i ka kelen min jnanawoloma nin mɔgɔ fla ra, o yira an na, ²⁵ janko o ye ke baaraden ni ciraden* ye, ka bla Zudasi nɔ ra, sabu Zudasi bɔra o ciradenya ra ka taga yɔrɔ wɛre ra, a ka kan ni yɔrɔ min ye.» ²⁶ O ka kara la, kara ka Matiyasi le yira; ale farara ciraden tan ni kelen kan.

2

Nin Saninman jigira lanabagaw kan

¹ Pantekɔti* lon na Yesu ta lanabagaw bɛe tun lajennin be yɔrɔ kelen na. ² Mankanba dɔ barara ka bɔ sankolo ra; a be i ko fɔŋɔba mankan. Lanabagaw tun signin be bon min kɔnɔ, a nana o bon kɔnɔ fa. ³ O ka nenden dɔw ye, o be i ko tasumamana. O tarantaranna ka na sigisigi o bɛe kelen kelen kan. ⁴ Lanabagaw bɛe fara Nin Saninman* na, o bɛe ka ke kuma ye kan wɛrew ra; ni Nin Saninman ka kan min don min da ra, o be o kan fo.

⁵ Ayiwa, Yahudiya Alajnasiranbaga dɔw tun bɔra dunuja jamanaw bɛe ra, ka na to Zeruzalem. ⁶ O mankanba bɔra minke, o mɔgɔw camanba borira ka taga lajɛn o yɔrɔ ra. O bɛe kɔnɔnɔbanna, sabu o bɛe kelen kelen tun be o yɛre ta kan menna lanabagaw da ra. ⁷ O mɔgɔw bɛe kabakoyara, fo ka o kɔnɔnɔban. O tun b'a fɔra jɔgɔn ye ko: «Mɔgɔ minw be kumana tan,

o bεε tε Galilekaw le ye wa? ⁸ Mun kosɔn an bεε kelen kelen bε an yεrε ta kan menna o da ra? ⁹ Anw minw ye Paritikaw ye, ani Mεdikaw, ani Elamukaw, ani minw bɔra Mesopotami, ani Zude, ani Kapadɔsi, ani Pɔn, ani Azi jamanaw ra, ¹⁰ ani Firizi, ani Panfili, ani Misiran jamanaw ra, ani Libi jamana yɔrɔ minw bε Sirεni dugu kere fe, ani minw bɔra Rɔmu*, ani Yahudiyaw, ani minw donna Yahudiyaya ra, ¹¹ ani Kεrεtikaw, ani Arabuw, an bε Ala ta kobaw lakanito menna o fe an yεrε ta kanw na!»

¹² O mɔgɔw bεε kɔnɔnɔbanna; o m'a lɔn o bεna min fɔ tuun. O tun b'a fɔra nɔgɔn ye ko: «Nin ye mun ye sa?» ¹³ Nka dɔw tun bε lanabagaw lɔgɔbɔra k'a fɔ ko: «O ka duvendiman dɔ le min ka fa.»

Piyeri ka mɔgɔw waaju

¹⁴ O le ra Piyeri wurira ka lɔ ni karamɔgɔden tɔ tan ni kelen ye, ka kuma ni kanba ye, k'a fɔ ko: «Aw Yahudiyaw, ani aw minw bεε siginin bε Zeruzalem, aw ye aw toro malɔ ka ne ta kuma lamɛn, ka nin faamu! ¹⁵ Nin mɔgɔw ma duven min ka fa, i ko aw b'a miirira cogo min na, sabu sɔgɔmada lo. ¹⁶ Nka cira Yoweli tun ka kuma min fɔ, o le bε kera sisan tan; a ko:

¹⁷ *«Ala ko: Dunuja labanwagatiw ra,
ne bεna ne Nin* lajigi adamadenw bεε kan.
Ne bεna kuma don aw dencew ni aw denmusow
da ra, ka mɔgɔw waaju.*

Ala bεna ko dɔw yira aw ta kanbelenw ra;
aw ta cεkɔrɔbaw bεna Ala ta kow ye siko ra.

¹⁸ Can lo, a bεna kε ten o lonw na;

ne bëna ne Nin lajigi ne ta jöncëw ni ne ta
jönmusow kan;

ne bëna kuma don o da ra ka mögëw waaju.

¹⁹ Ne bëna kabakofen döw yira san fe, sankolo
ra,

ka tagamasiyen döw yira dugukolo kan:
jori, tasuma, ani bugun sisiman.

²⁰ Tere bëna ke dibi ye,
karo bëna wulen i ko jori.

O bëe le kɔ fe Matigi ta lon bë se.

O bëna ke lonba le ye, lon min noorɔ ka bon.

²¹ O wagati ra ni mögo o mögo ka Matigi tögɔ
wele,

o tigi bëna kisi.»

²² «Ayiwa, aw Izirayelimögow, aw ye aw toro
malɔ ka ne ta kuma lamën. Yesu Nazaretika
tun kera mögo dɔ ye, Ala ka a ta sebagaya yira
aw ra min fe; a ka kobaw, ani kabakow, ani
tagamasiyenw ke aw cε ra, i ko aw yεrε k'a lon
cogo min na. ²³ Nka ka kajna ni Ala ta latige ni a
ta lənniya ye ale ta ko ra, aw ka a mina k'a don
mögojuguw boro; o k'a gbengben yiri ra k'a faga.

²⁴ Nka Ala k'a kisi ka bɔ saya ra k'a lakunu, sabu
saya tun te se ka Yesu mina ka to a ta fanga kɔrɔ.

²⁵ Sabu Dawuda tun k'a fɔ Yesu ta ko le ra, ko:
<Ne tun bë ne Matigi yera tuma bëe ne ja kɔrɔ,
sabu a bë ne kere fe ka ne dëmɛ, janko ne baraka
kana dësɛ.

²⁶ O kosɔn jaagari bë ne jusu ra, ne da bë
ninsɔndiyakumaw fɔ.

Hali ne farisogo fana bëna laganfiya ni o jigiya
ye.

27 Sabu i tēna sōn ka ne nin to saya dibi ra yi.
I tēna sōn fana k'a to i ta mōgō saninman farisogo
ye tori kaburu ra.

28 Sabu sira minw bε taga janamanyakura ra, i
ka o yira ne ra.

I bēna ne jusu fa jnagari ra, sabu ne bēna kε ni i
ye.»

29 «Ayiwa, ne balemaw, aw y'a to ne ye an
bemace Dawuda ta ko gbeya k'a fō aw ye bi: Ale
sara, a su donna; hali bi a ta kaburu bε an fe yan.

30 Dawuda tun ye cira le ye; a tun k'a lōn fana
ko Ala karira a ye ko lon dō a bēna a mamaden
dō sigi a ta masasiginan kan a nō ra. **31** Ayiwa,
Kirisita*, min ye Ala ta mōgō janawolomanin ye,
ale tun bēna kunu ka bō saya ra cogo min na, Ala
tun kōnna ka o le yira Dawuda ra. O le kosōn a
ko:

«A tēna to saya dibi ra,
a farisogo tēna tori kaburu kōnō.»

32 Ne bε Yesu min ko fōra, Ala ka ale le lakunu
ka bō saya ra; an bεε ye o ko seerew ye. **33** A
kōrōtara ka taga sigi Ala kininboroyanfan fe
tuma min na, a tun ka Nin Saninman* min layiri
ta an ye, a Fa Ala ka o di a ma. A fana ka o Nin
Saninman le lajigi ka na an kan, i ko aw b'a yera,
ani aw b'a mēnna cogo min na. **34** Dawuda yere
ma kōrōta ka taga sankolo ra, nka o bεε n'a ta, a
ko:

«Matigi Ala k'a fō ne Matigi ye ko:
Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

2:28 2.28 Nin kuma fōra Zaburu 16.8-11. **2:30** 2.30 Nin kuma
fōra Zaburu 132.11. **2:31** 2.31 Nin kuma fōra Zaburu 16.10.

35 fō ne ye na i juguw mina ka o bla i sen kɔrɔ.»

³⁶ «O kosɔn aw Izirayelimɔgɔw bɛɛ ka kan k'a lɔn bi, ko sigiya t'a ra, ko Yesu min gbengbenna yiri ra aw fe, ko Ala ka ale le ke Matigi ni Kisibaga* ye.»

³⁷ Ayiwa, o mɔgɔw ka o kumaw mɛn tuma min na, o kumaw ka o jusu sɔgɔ kosebe. O ka Piyeri ni karamɔgɔden tɔw nininka ko: «An balemaw, an ka kan ka mun le ke sisani?» ³⁸ Piyeri ka o jaabi ko: «Aw ka kan ka nimisa aw ta jurumunw na; aw bɛɛ kelen kelen ka kan ka batize Yesu Kirisita tɔgo ra, ka aw ta jurumun yafa sɔrɔ. Ni o kera, Ala bɛna Nin Saninman di aw ma. ³⁹ Sabu Nin Saninman layiri tara aw fana ye, ani aw ta den minw bɛna na aw kɔ, ani siyamɔgɔ minw bɛ yɔrɔjan, ani an Matigi Ala bɛna mɔgɔ minw bɛɛ wele fana.» ⁴⁰ Piyeri ka o mɔgɔw waaju ka mɛen, k'a fō o ye k'a gbeleya ko: «Aw ka kan ka jija ka faran bi mɔgɔjuguw ra, janko aw ye kisi.» ⁴¹ Mɔgɔ minw sɔnna Ala ta Kuma ma, o ka olugu bɛɛ batize. O lon na, mɔgɔ minw farara lanabagaw kan, o tun bɛ mɔgɔ waga saba bɔ.

Lanabagaw ta jɛnŋɔgɔnyɑ

⁴² Kabini o lon na o mɔgɔw tun bɛ lajen wagati bɛɛ ka ciradenw* ta karan lamen. O tora lanabagaw ta jɛnŋɔgɔnyɑ ra. O tun bɛ buru tarantaran o ni nɔgɔn cɛ, ka o njimi, ka o hakiri jigi Matigi ta kuma ra, ka to ka Ala daari nɔgɔn fe. ⁴³ Alanasiran tun bɛ o bɛɛ ra, sabu ciradenw tun bɛ kabako caman ani tagamasiyen caman kera. ⁴⁴ Lanabagaw bɛɛ tun bɛnnin lo. Mɔgɔ si

tun te a borofen jate a kelen ta ye. O tun be o ta fənw bəe taran o ni nəgən cə. ⁴⁵ Tuma dəw ra, dəw tun be o ta foro, walama o borofen dəw fiyeere, ka o wari tarantaran nəgən cə ka kajə ni o bəe ta makonata ye. ⁴⁶ Lon o lon o tun be lajən Alabatosoba kənə nəgən fe ni miiriya kelen ye ka Ala bato. O tun jijara o ra kosebə. O tun be lajən o ta sow kənə ka buru tarantaran nəgən cə k'a nimi, ka o hakiri jigi Matigi ta kuma ra. O tun be domuni ke nəgən fe ni ninsəndiya ani jusukun gbənin ye. ⁴⁷ O tun be Ala tando wagati bəe. O ko tun ka di məgəw bəe ye.

Matigi tun be minw kisi, a tun be olugu fara lanabagaw ta jənkuru* kan lon o lon.

3

Piyəri ka nabara kənəya

¹ Lon də, Piyəri ni Yuhana tun be tagara Alabatosoba ra nəgən fe ka taga Ala daari; wulada wagati tun lo. ² O y'a sərə cə də tun be yi, o nabaraman le tun worora; lon o lon o tun be o cə ta ka taga a sigi Alabatosoba donda də ra, min be wele ko «Donda cənuman», janko məgo minw be don Alabatosoba kənə, a ye olugu daari. ³ A ka Piyəri ni Yuhana donto ye Alabatosoba kənə minke, a ka o daari. ⁴ Piyəri ni Yuhana ka o ja lə a ra k'a flə; Piyəri ko a ma ko: «An flə.» ⁵ Cə fana ka o lalaga ka o flə; a tun b'a hakiri ra ko o bəna fən də le di a ma. ⁶ O tuma Piyəri ko a ma ko: «Wari te ne fe, sanin te ne fe, nka min be ne fe, ne be o di i ma: Yesu Kirisita Nazaretikace təgə baraka ra, wuri ka tagama!» ⁷ Piyəri ka a mina a

kininboro ma k'a lawuri. O yorɔnin kelen bɛɛ a senw ni a senkuruw ka baraka sɔrɔ. ⁸ A panna ka wuri ka lɔ a sen kan ka ke tagama ye. A donna ni Piyeri ni Yuhana ye Alabatosoba kɔnɔ; a bɛ tagama, a bɛ panpan ka Ala tando. ⁹ Mɔgɔ bɛɛ k'a tagamatɔ ye, a bɛ Ala tandora. ¹⁰ O tun k'a lɔn ko cɛ min tun bɛ to ka sigi Alabatosoba Da Cepuman na ka daariri, ko ale yere lo. O cɛ sera ka tagama cogo min na, o barara o bɛɛ ra, fɔ ka o bɛɛ kɔnɔnɔban.

Piyeri ka waajuri ke Alabatosoba kɔnɔ

¹¹ Ce tun te bɔra Piyeri ni Yuhana kɔ tuun minke, mɔgɔw bɛɛ kabakoyara; o borira ka taga lajen Piyeri ni Yuhana kɔrɔ, Alabatosoba bolon dɔ kɔnɔ, min bɛ wele ko «masace Sulemani ta bolon». ¹² Piyeri ka jama ye minke, a k'a fɔ o ye ko: «An balema Izirayelimɔgɔw, mun kosɔn nin ko ka aw kabakoya? Mun kosɔn aw bɛ aw ja lɔ anw na, k'a ke i n'a fɔ anw yere ta sebagaya walama an ta Alajasiran le k'a to nin cɛ sera ka tagama? ¹³ Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ta Ala, an bɛmaw ta Ala, o le ka a ta baaraden Yesu tɔgɔ bonya; aw ka ale le labla fagamaw ye, ka ban a ra Pilati ja kɔrɔ, k'a sɔrɔ ale tun k'a latige ko a bɛ a bla. ¹⁴ Aw banna mɔgɔ saninman ni mɔgɔ terennin na, ka Pilati daari ko a ye mɔgɔfagabaga dɔ le labla a nɔ ra aw ye. ¹⁵ Aw ka janamanya banbari tigi faga, nka Ala ka a lakunu ka bɔ saya ra; anw ye a seerew ye. ¹⁶ Anw lara Yesu tɔgɔ min na, o tɔgɔ le ka baraka don nin cɛ ra; aw ja b'a ra, aw k'a lɔn fana.

Lanaya, Yesu tɔgɔ ra, o le ka kεnεya dafanin di nin cε ma aw bεε ja na.

¹⁷ «Nka o bεε n'a ta, ne balemaw, ne k'a lɔn ko kolɔnbariya le k'a to aw ni aw ta kuntigiw ka nin ko kε. ¹⁸ Ala tun ka ko minw fɔ kakɔrɔ a ta ciraw bεε da ra, a ka o le kε; ko Kirisita*, Ala ta mɔgɔ panawolomanin ka kan ka tɔɔrɔ. ¹⁹ O le kosɔn aw ye nimisa aw ta jurumun na, ka sɔn Ala ma, janko aw ta jurumunw ye ko ka bɔ yi. ²⁰ Ni o kera, Matigi bεna laganiyi di aw ma, ani Kirisita min ta ko latigera aw ye, min ye Yesu ye, a bεna o ci ka na aw fe. ²¹ Nka sisān Yesu ka kan ka to sankolo ra fɔ fεn bεε ye yεlεma ka kε kura ye fɔlɔ; Ala tun ka o le fɔ kabini wagatijan a ta cira saninmanw da ra. ²² Musa tun k'a fɔ ko: <Aw Matigi Ala bεna cira dɔ lana aw ye ka bɔ aw yεrε balemaw cε ra, i n'a fɔ ne. Ni o cira ka fεn o fεn fɔ aw ye, aw ye o lamεn. ²³ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ma sɔn k'a lamεn, o tigi bεna halaki ka bɔ Ala ta mɔgɔw cε ra.> ²⁴ Sabu cira minw bεε kumana, k'a damina cira Samawilu ra, o bεε kelen kelen kumana nin wagati kow ra fana. ²⁵ Ayiwa, Ala ka ko minw bεε yira ciraw ra, o bεε fɔra aw le ye. Ala ka jεnŋɔgɔnya min don ni an bεmaw ye, aw fana be o jεnŋɔgɔnya ra. Ala ka o le fɔ Iburahima ye ko: <Dugukolo ta gbaw bεε bεna baraka sɔrɔ ne fe ele ta duruja sababu le ra.> ²⁶ O le kosɔn Ala k'a ta baaraden panawoloma tuma min na, a kɔnna k'a ci aw le fe fɔlɔ, janko a ye baraka don aw ra, ka aw bεε kelen kelen kisi ka bɔ aw ta sirajuguw kan.»

3:23 3.23 Nin kuma fɔra Sariya 18.15,18,19. **3:25** 3.25 Nin kuma fɔra Damina 22.18; 26.4.

4*O ka Piyeri ni Yuhana mina*

¹ Ayiwa, ka Piyeri ni Yuhana to kuma ra jama fε, sarakalasebagaw* ni Alabatosoba kɔrɔsibagaw kuntigi ni Sadusiw* nana bara ka bɔ o kan. ² O k'a ye ko Piyeri ni Yuhana bε mɔgɔw karanna minke, k'a fɔ ko Yesu kununa ka bɔ saya ra, ko suw bεna kunu fana, o ma diya o ye fiyewu. ³ O ka o mina ka o bla kaso ra fɔ o dugusagbe, sabu su tun kora ka ban. ⁴ Nka o bεε n'a ta, mɔgɔ minw tun ka Ala ta kuma lamèn, olugu caman lara Yesu ra; lanabagaw cayara ka se mɔgɔ waga looru nɔgɔnna ma.

⁵ Ayiwa, o lon dugusagbe, Yahudiyaw kuntigiw ni cεkɔrobaw ni sariya karamɔgɔw* ka nɔgon lajen Zeruzalem. ⁶ Sarakalasebagaw kuntigiba Ane yere tun bε yi, ani Kayife, ani Yuhana, ani Alesandiri, ani cε minw bεε ye sarakalasebagaw kuntigiba ta somɔgɔw ye. ⁷ O ka Piyeri ni Yuhana lɔ o cε ma, ka o nininka ko: «Sebagaya juman le sababu ra, walama tɔgɔ juman le sababu ra aw ka nin kε?» ⁸ O tuma, Piyeri fanin Nin Saninman* na, a ko o ma ko: «Aw jamana kuntigiw, ani a cεkɔrobaw! ⁹ An ka kojuman min ke nin nabara ye, ani a kεnεyara cogo min na, aw bε an nininkara o le ra bi. ¹⁰ Ayiwa, aw ni Izirayelimɔgɔw bεε ka kan k'a lɔn ko nin cε kεnεyara Yesu Nazaretikace tɔgɔ baraka le ra; aw ka ale le gbengben yiri ra k'a faga, nka Ala ka a lakunu ka bɔ saya ra. Ale le baraka ra nin cε kεnεyanin lɔnin bε aw ja kɔrɔ. ¹¹ Yesu ta ko le fɔra Kitabu kɔnɔ ko:

«Aw bonlobagaw banna kabakuru min na ko a man ji,
o le kera bon kabakuru folo sɔbeman ye.»

¹² «Kisiri te sɔrɔ tɔgɔ wɛre ra; sabu Ala ma tɔgɔ wɛre di mɔgɔw ma dugukolo kan yan, an be se ka kisi min sababu ra.»

¹³ Yahudiyaw kuntigiw, ani cækɔrɔbaw k'a ye ko Piyeri ni Yuhana be kumana minke hali siranya te o ra, o kabakoyara; sabu o tun k'a lɔn ko mɔgɔ gbansanw lo, minw ma karan. O k'a lɔn ko o tun be ni Yesu ye. ¹⁴ Nka o ja tun be cε keneyanin lɔnin na o kɔrɔ minke, o tun te se ka foyi fɔ.

¹⁵ Ayiwa, o ka o labɔ kititigejama mɔgɔw cε ra. O kɔ, o ka jnɔgɔn jininka ko: «An bena mun le ke nin mɔgɔw ra? ¹⁶ Sabu o ka kabakoba min ke Zeruzalem, o ma dogo mɔgɔ si ma; an fana te se ka o sɔsɔ. ¹⁷ Nka o bεe n'a ta, an ye o wele ka kankari la o ye k'a gbeleya kosebe, ko o kana Yesu tɔgɔ fɔ mɔgɔ si ye tuun, janko o ko kana na yεrεge ka taga jamana yɔrɔ bεe ra.»

¹⁸ O kɔ fe, o ka o wele ka na a fo o ye k'a gbeleya ko o kana Yesu tɔgɔ fɔ mɔgɔ si ye, o kana mɔgɔ si karan a ra fana. ¹⁹ Nka Piyeri ni Yuhana ka o jaabi ko: «Ayiwa, aw yεrε y'a flε, yala a bennin lo Ala ja kɔrɔ wa, ko anw ye aw kan mina, ka Ala kan bla? ²⁰ Anw kɔni ka min ye, ani an ka min mεn, an te se ka to o fɔbari ye.»

²¹ O ka kankari la Piyeri ni Yuhana ye tuun k'a gbeleya kosebe, ka sɔrɔ ka o labla; mɔgɔw nasiran kosɔn o ma cogo sɔrɔ ka kiti ben o kan

ka o tɔɔrɔ, sabu kabako min tun kera, mɔgɔw bɛɛ tun be Ala tandora o kosɔn. ²² Ce min fana keneýako kera kabako ye, o si tun ka ca ni san binaani ye.

Lanabagaw ta Aladaari

²³ O ka Piyeri ni Yuhana labla minkε, o tagara karamɔgɔden tɔw fε; sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekɔrɔbaw ka min fɔ o ye, o ka o bɛɛ lase karamɔgɔden tɔw ma. ²⁴ Lanabagaw ka o kuma mɛn minkε, o bɛɛ jenna ka o miiriya ke kelen ye, ka o kan kɔrɔta k'ɑ fɔ Ala ye ko: «Matigi, ele min ka sankolo ni dugukolo dan, ani kɔgɔji ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ, ²⁵ ele le ka nin kuma don i ta baaraden, an bemace Dawuda da ra i ta Nin Saninman* baraka ra, ko:

<Mun kosɔn siyaw be muruti dε?

Mun kosɔn miiriya gbansanw be jamana mɔgɔw kɔnɔ dε?

²⁶ Dugukolo masacew wurira ka lɔ;

kuntigiw ka nɔgɔn lajen

Matigi ni a ta mɔgɔ panawolomanin kama.»

²⁷ Sabu masacε Herodi* ni Ponse Pilati ka jen siri ni siya wɛrɛ mɔgɔw* ye, ani Izirayɛlimɔgɔw, nin dugu kɔnɔ yan; o wurira i ta baaraden saninman Yesu kama, i ka min panawoloma. ²⁸ O cogo ra i tun ka ko minw latige ka kajna ni i ta sebagaya ni i ta hakiritigiya ye kakɔrɔ, o ka o le ke. ²⁹ Nka Matigi Ala, sisar, o ka kankarigbelen min la an ye, i ka o mɛn. O kosɔn jagbeleya di i ta baaradenw ma, janko o ja siginin ye i ta kuma fɔ. ³⁰ I ta sebagaya di o ma, janko o ye banabagatɔw

kεnεya, ka tagamasiyεn w ni kabakow kε i ta baaraden saninman Yesu tøgø ra.»

³¹ O ka Ala daari ka ban tuma min na, o tun lajennin bε yørø min na, o yørø dugukolo yεreyεrεra. O bεε fara Nin Saninman na. K'a ta o wagati ra, o ja signin tun bε Ala ta Kuma fø ni jagbεleya ye.

Lanabagaw ta jεnηρøcønya

³² Lanabagaw ta jεnkuru* bεε tun bεnnin bε kelen ma; o tun ka o jusukun kε kelen ye, ka o ta miiriya kε kelen ye fana. O ra møgø si tun te a borofen jate a kelen ta ye, nka o tun bε o borofenw bεε tarantaran o ni jøgøn cε.

³³ Sebagayaba tun bε ciradenw* fe. O tun bε Matigi Yesu kunuko fø møgøw ye. Ala ta nεema fana tun cayara lanabagaw kan. ³⁴ O kosøn nanibagato tun te o cε ra: sabu forow, ani bonw tun bε minw fe, olugu tun bε o døw fiyeere, ³⁵ ka na o wari di ciradenw ma. O tun bε wari tarantaran lanabagaw ra, ka kaja ni bεε kelen kelen ta mako ye.

³⁶ Ayiwa, Yusufu, tun ye Levi* ta møgø dø ye, min bε bø Sipere; ciradenw tun ka ale tøgø le la ko Barinabasi, o kørø ye ko møgø jagbεleyabaga. ³⁷ Foro dø tun bε ale fe; ale ka o fiyeere ka na o wari di ciradenw ma.

5

Ananiyasi ni Safira ta ko

¹ Ayiwa, cε dø tun bε yi, a tøgø ye ko Ananiyasi; ale ni a muso Safira bønna kelen ma ka foro dø fiyeere. ² Nka a ka wari taran kelen dogo, ka taga

ni a taran kelen ye ka taga o di ciradenw ma; a ni a muso tun benna o ma.

³ Piyeri k'a nininka ko: «Ananiyasi, a kera cogo di ko Setana ka i jusukun fa ni miiriyajugu ye fo k'a to i ka foro wari do dogo ka na faninya fo Nin Saninman* ye? ⁴ Ni i tun ma i ta foro fiyeere o, a tun tēna ke i ta bla le ra wa? A fiyeerera minke fana o, a wari bēe tun te i ta bla le ra wa? Mun na i sōnna ka o kojugu nōgōn latige i yere kōnō? I ma faninya tige mōgō ye dē, i ka a tige Ala le ye.»

⁵ Kabini Ananiyasi ka o kuma mēn, a benna dugu ma ka sa. Mōgō minw ka o ko kibaro mēn, siranya ka olugu bēe mina. ⁶ Kanbelen dōw wurira ka Ananiyasi su ta k'a kasanke ka taga a su don.

⁷ Wagati dama tēmenin kō, a muso nana; min kera a ce ra, a tun ma o lōn. ⁸ Piyeri k'a nininka ko: «Safira, can fo ne ye, yala aw ka aw ta foro fiyeere warida min na, o le ye nin ye wa?» Safira ko: «Onhōn, a fiyeerera o le ra.» ⁹ Piyeri ko a ma ko: «O tuma a kera cogo di, aw fla benna a ma ko aw be Matigi Nin Saninman* kōrōbo? Ayiwa, mōgō minw ka i ce su don, olugu fle nin ye da ra, o bēna taga ni ele fana ye.» ¹⁰ O yōronin kelen bēe, muso benna dugu ma Piyeri sen kōrō ka sa. Kanbelenw donna bon kōnō k'a ye ko a sara; o k'a ta ka taga a su don a ce kere fe. ¹¹ O ko ka siranya bla lanabagaw ta jēnkuru* mōgōw bēe ra, ani minw bēe ka o ko mēn.

Ciradenw ka kabako caman ke

¹² Ciradenw* tun be tagamasiyen caman ni kabako caman kera mōgōw ce ra. Lanabagaw

tun be to ka jøgøn lajen Sulemani ta bolon kønø.
¹³ Møgø si tun te søn ka kori o ra; o bøe n'a ta, møgøw tun be o tando kosebe. ¹⁴ Møgø caman tun be lara Matigi ra, cew, ani muso, ka fara lanabagaw kan. ¹⁵ A nana ke fø møgøw tun be na ni banabagatøw ye ka na o lala sira kan, kalagaw ni døbew kan, janko Piyeri temetø, hali ni a te se ka maga o ra, a ja dama ye yøle o døw kan dørøn ka o keneya. ¹⁶ Jama caman tun be bø Zeruzalemu kereføduguw ra ka na ni banabagatøw ni jinatøw ye. O bøe tun be keneya.

Yahudiyaw ta þamøgøw ka ciradenw tccø

¹⁷ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba* ni a nofemøgøw, minw ye Sadusiw* ta jønkuru møgøw ye, ciradenw þangboya ka olugu mina. ¹⁸ O ka ciradenw* mina ka o bla kasobonba kønø. ¹⁹ Nka su fe, Matigi ta mæleke dø nana kasobon dondaw dayels, ka ciradenw labø, k'a fø o ye ko: ²⁰ «Aw ye taga lø Alabatosoba kønø ka þanamanyakura ko kibaro fø møgøw ye.»

²¹ Mæleke ka min fø, o ka o ke; o dugusagbøsøgømada joona fe, o tagara Alabatosoba kønø ka taga ke møgøw karan ye.

Sarakalasebagaw kuntigiba ni a nofemøgøw nana; o ka kititigejama ni Izirayeli* cækørøbaw bøe lajen. O ka sorasi døw ci ko o ye taga ciradenw labø kasobon na ka na ni o ye. ²² Sorasiw tagara se yi minke, o ma ciradenw sørø kasobon kønø. O sekøra ka na o jafo kititigejama møgøw ye. ²³ O ko: «An tagara a sørø ko kasobon dasøgønin lo ka ja; kasobon kørøsibagaw lølønin be kasobon dondaw ra, o bø

kasobon kɔrɔsira. Nka an ka da yεlε minkε, an ma mɔgɔ si ye kasobon kɔnɔ.»

²⁴ Alabatosoba kɔrɔsibagaw kuntigi ni sarakalasebagaw kuntigiw ka o kuma mεn minkε, ciradenw ta ko ka o hakiri nagami; o ka kε o yεrε jininka ye ko: «An bεna nin ko kε di le sa?» ²⁵ Ka o to o miiri ra, mɔgɔ dɔ nana a fɔ o ye ko: «Aw ka mɔgɔ minw bla kaso ra, o lɔnɔn ye Alabatosoba kɔnɔ, o be mɔgɔw karanna.» ²⁶ O tuma ra Alabatosoba kɔrɔsibagaw kuntigi ni sorasi dɔw wurira ka taga ciradenw wele ka na jesusuma ra; o m'a kε fangako ye, sabu o tun be siranna ko mɔgɔw kana na olugu bon ni kabakuruw ye.

²⁷ O nana ni o ye ka na o lɔ kititigejama ja fe; sarakalasebagaw kuntigiba ka o jininka ko: ²⁸ «An tun m'a fɔ aw ye k'a gbεleya ko aw kana mɔgɔ si karan Yesu tɔgɔ ra tuun wa? A flε, aw ka Zeruzalemu dugumɔgɔw bεe hakiri yεlema ni aw ta karan ye; aw fana b'a fe ka Yesu fagari kunko ben anw kan.» ²⁹ Piyeri ni ciraden tɔw ka o jaabi, ko: «An ka kan ka Ala kan le mina, sani an ye mɔgɔw kan mina! ³⁰ Aw ka Yesu min gbengben yiri ra k'a faga, an bεmaw ta Ala ka o le lakunu ka bɔ saya ra. ³¹ Ala k'a kɔrɔta a ta sebagaya ra ka a kε Kuntigi ye, ani Kisibaga*, janko Izirayεlimɔgɔw ye nimisa ka o ta jurumunw yafa sɔrɔ ale baraka ra. ³² Anw le kera nin kow seerew ye, ani Nin Saninman*, Ala be o Nin Saninman min di a kanminabagaw ma.»

³³ Kititigejama ka o kuma mεn minkε, o dimina, k'a kε i n'a fɔ o bεna ciradenw faga. ³⁴ Nka

Farisiw* ta sariya* karamögöba dō tun bε yi, o tögö ye ko Gamaliyeli; mögöw bεs tun bε a bonya. Ale wurira ka lō kititigejama cε ma k'a fō ko o ye ciradenw labō kene ma fōlo. ³⁵ Ciradenw bənin kō a ko kititigejama mögöw ma ko: «Ne balema Izirayelimögöw, aw b'a fε ka ko min kε nin mögöw ra, aw ye aw yεrε kɔrɔsi o ra dε! ³⁶ Sabu a ma mæen fōlo, cε dō tun wurira yan, min tögö tun ye ko Tedasi. Ale tun k'a yεrε ke kolənbagaba ye, fō mögo kemε naani nɔgɔn tugura a kō. Nka a laban o k'a faga, a ta mögöw bεs janjanna; o ko banna o yɔrɔ ra yi. ³⁷ O kō fε, Galilekacε dō fana wurira tuun, ko Zudasi. Ale ta ko kera jamana mögöw jatewagati ra. Ale fana ka mögo caman nege ka o tugu a yεrε kō. Nka o ka ale fana faga, a ta mögöw bεs janjanna. ³⁸ O le kosɔn, sisān, ne bε nin le fō aw ye: aw kana nin mögöw ta koja siri aw nin kan tuun; aw ye o to o ye taga. Ni a kera ko o miiriya ni o kow bɔra mögöw le ra, a bəna cən a yεrε ma lon dō. ³⁹ Nka ni a kera ko a bɔra Ala yεrε le ra, aw təna se k'a cən fiyewu. Aw ye aw yεrε kɔrɔsi, aw kana ban ka kεrε ke ni Ala yεrε ye.»

⁴⁰ Ayiwa, kititigejama mögöw sɔnna Gamaliyeli ta kuma ma. O ka ciradenw wele. O ka o bugɔ ni gbεjε ye, k'a fō o ye ko o kana Yesu tögö fō mögo si ye tuun; o kō, o ka o labla ko o ye taga. ⁴¹ Ciradenw tagara ka bō kititigejama kɔrɔ, o be nagarira k'a ye ko Ala ka o bonya la olugu kan, k'a to o ye olugu dɔgɔya Yesu tögö kosɔn. ⁴² O bεs n'a ta, o tun bε mögöw karan lon bεs, Alabatosoba kɔnɔ, ani sow kɔnɔ, k'a fō o ye ko

Yesu le ye Kisibaga ye.

6

Baarakebaga wolonfla farara ciradenw kan

¹ Ayiwa, o wagati ra lanabagaw tun bε cayara. Yahudiya gerekikanfobagaw ka Yahudiya heburukanfobagaw kɔrɔfɔ, ko o te olugu ta muso ce saninw jatera kosebe domuni ko ra. ² Karamögöden tan ni fla ka o men minke, o ka lanabagaw bε lajennin wele k'a fɔ o ye ko: «Ni an ka Ala ta Kuma waajuri dabla, ka an ta baara ke domuni taran dɔrɔn ye, o te ben. ³ O le kosɔn, an balemaw, aw ye mögɔ wolonfla janawoloma aw ce ra, o ye ke mögɔsobew ye, minw hakiri ka bon, ani minw fanin lo Nin Saninman* na; an bena olugu bla domuniko janabɔri ra. ⁴ An kɔni bεna an ta baara ke Aladaari ni Ala ta Kuma waajuri ye.»

⁵ O kuma diyara jama bε ye. O ka mögɔ minw janawoloma, olugu fle: Etiyeni, ale tun ye lanamögɔ ye, a fanin bε Nin Saninman na, ani Filipe, ani Porokori, ani Nikanɔri, ani Timon, ani Parimenasi, ani Nikola min tun bɔra Antiyɔsi; ale tun bε Yahudiyaw ta diina le ra fɔlɔ. ⁶ O nana o mögɔ wolonfla yira ciradenw* na. Olugu ka Ala daari o ye, ka o boro la o kan ka dugawu ke o ye.

⁷ Ala ta Kuma tun bε sera yɔrɔ caman na. Lanabagaw tun bε cayara Zeruzalemku kosebe. Sarakalasebaga* caman fana tun bε sonna Kibaro Diman* kuma ma.

Yahudiyaw ka Etiyeni mina

⁸ Etiyēni fanin tun bē Ala ta nēema ni a ta sebagaya ra. A tun bē kabakobaw ni tagamasiyenw kēra mōgōw cē ra. ⁹ Mōgō dōw bōra karanso dōra min bē wele ko jōn kunmabōninw ta karanso. O mōgōw tun ye Sirēnikaw, ani Alesandirikaw le ye; dōw fana tun bōra Silisi, ani Azi mara ra; o mōgōw nana ke Etiyēni sōsō ye. ¹⁰ Nka Etiyēni tun bē kumana Nin Saninman* baraka ra ni hakiritigiya min ye, o tun temena olugu ta hakiri dan kan, fō o ma se ka kuma ke ni Etiyēni ye. ¹¹ O kēra minke, o ka mōgō dōw kōnōnōsu ni wari ye Etiyēni kama. Olugu ko: «A ka kumajuguw fō cira Musa ma, ani Ala yere ma!»

¹² O cogo ra, o ka jama ni cēkōrōbaw ni sariya karamōgōw* lawuri Etiyēni kama. O ka Etiyēni mina fanga ra ka taga ni a ye kititigejama ja fē. ¹³ O nana ni mōgō dōw ye; olugu ka faninya la Etiyēni na k'a fō ko: «Tuma bēs cē nin le bē kumajuguw fōra Alabatosoba saninman ni cira Musa ta sariya* kama. ¹⁴ Sabu an k'a men a da ra ko Nazaretikacē Yesu bēna Alabatosoba ci, ani ko cira Musa ka landa minw di an ma, ko a bēna o bēs yelema.»

¹⁵ Kititigejama mōgōw ka o ja lō Etiyēni na, a jada kēra o ja na i ko meleke dō ta.

7

Etiyēni ta waajuri

¹ Sarakalasebagaw kuntigiba* ka Etiyēni nininka ko: «Mōgōw ka min fō, yala a kēra ten?» ² Etiyēni k'a jaabi ko: «Ne faw, ani ne balemaw, aw ye lamenni ke! Nōcōrōtigi Ala

ka a yere yira an bəmacə Iburahima ra, k'a to Mesopotami jamana ra, sani a ye taga sigi Karan mara ra. ³ A k'a fō Iburahima ye ko: <Bɔ i ta jamana ra, ani i ta gbamögɔw ce ra. Ne bəna jamana min yira i ra, i ye taga o yoro ra.> ⁴ Ayiwa, Iburahima wurira ka bɔ Kalidekaw ta mara ra, ka taga sigi Karan mara ra. A face sara tuma min na, Ala k'a labɔ Karan; an bə jamana min na yan bi, a nana sigi o ra. ⁵ Nka Ala tun ma yoro si di a ma nin jamana kono k'a ke a ta ye, hali senlayoro. Nka Ala ka layiri ta a ye ko nin jamana bəna ke a denw ta ye ale kɔ fe, k'a sɔrɔ den tun te Iburahima yere fe o wagati ra. ⁶ Ala k'a fō a ye ko: <I ta duruja bəna taga to lonanya ra jamana wəre ra. O jamana mɔgɔw bəna o bla jonya ra ka o tɔrɔ fō san keme naani. ⁷ Nka o bəna ke siya min ta jɔnw ye, ne yere le bəna kiti ben o siya mɔgɔw kan. O kɔ fe, o bəna bɔ ka na Ala bato nin yoro ra yan*.> ⁸ O kɔ, Ala ka kənəsigiri yira Iburahima ra, ka o ke ale ni Iburahima ta jenjəgɔnya tagamasiyen ye. O kosɔn Iburahima nana Isiyaka sɔrɔ minke, a ka a kənəsigi a worolon tere seeginan. Isiyaka nana Yakuba sɔrɔ, ale fana ka o kənəsigi. Yakuba ka an bəmacə tan ni fla sɔrɔ, ale fana ka olugu kənəsigi.

⁹ «An bəmacə Yusufu jangboya ka an bəma tɔw sɔrɔ; o k'a fiyeere mɔgɔ dɔw ma, olugu tagara ni a ye Misiran. ¹⁰ Nka Ala tora Yusufu fe ka a bɔsi o tɔrɔw bεe ma. Ala ka hakiritigiya di

^{7:3} 7.3 Nin kuma fɔra Damina 12.1. * ^{7:7} 7.6-7 Nin kuma fɔra Damina 15.13-14, ani Bɔri 3.12.

a ma k'a ko diya Farawona ye, Misiran masace. Farawona k'a sigi Misiran jamana kuntigiya ra, k'a ke masaso jnaməgə ye. ¹¹ O wagatiw ra kōngōba benna Misiran jamana bεε kan, ani Kanaana* jamana bεε. Sεgε tun bonyara kosebε. An bεmaw tun te foyi sɔrɔra k'a domu.

¹² «Ayiwa, Yakuba nana a mεn ko domuni bε sɔrɔra Misiran. A ka an bεmaw ci ko o ye taga siman dɔ san; o kera a sinaga fɔlɔ ye. ¹³ A sinaga flanan na, Yusufu k'a yεre yira a balemwā ra. O wagati le ra masace Farawona sɔrɔra ka Yusufu bɔyɔrɔ lɔn. ¹⁴ O kɔ, Yusufu ka mɔgɔ dɔw ci ka taga a face ni a soməgɔw bεε ta ka na ni o ye. O tun be mɔgɔ biwolonfla ni looru. ¹⁵ Yakuba tagara o cogo le ra Misiran. A tora Misiran fɔ ka na sa; an bεmaw bεε nana sa fana. ¹⁶ O sara minke, Iburahima tun ka kaburu min san Hamɔri dencεw fε Sikεmu, o nana ni o ye ka na o suw don o yɔrɔ ra.

¹⁷ «Ayiwa, i n'a fɔ Ala tun ka layiri min ta Iburahima ye, o kewagati tun bε surunyara; an ta siya bonyara, o cayara Misiran jamana ra. ¹⁸ O wagati le ra masace dɔ wεre nana sigi Misiran jamana kunna; ale tun ma dɔ lɔn Yusufu ta ko ra. ¹⁹ O masace ka an ta siyaməgɔw janfa ni ceguya ye, ka an bεmaw tɔɔrɔ; a tun be o jagboya k'a to o ye o ta denw to kεnε ma, janko denw ye faga. ²⁰ O wagati le ra cira Musa worora. A tun cε ka ni kosebε, k'a ko diya Ala yεre ye. A face ni a bamuso k'a dogo k'a lamo bon kɔnɔ fɔ karo saba. ²¹ O kɔ, o k'a bla kεnε ma fana; nka Farawona denmuso nana a ye, a ka a ta ka taga a lamo, k'a ke i ko a yεre dence. ²² O cogo ra, Musa karanna

Misirankaw ta lənniya bεε ra. Baraka tun bε a ta kumaw, ani a ta kewalew bεε ra.

²³ «Musa si nana san binaani sɔrɔ wagati min na, a k'a latige ko a bε taga a balema Izirayelimögɔw fle. ²⁴ A tagara a ye ko Misirankace dɔ bε a balema dɔ bugɔra. Musa ka a balemace dεmε ka Misirankace bugɔ k'a faga ka a balemace dimibɔ. ²⁵ A tun bε Musa hakiri ra ko o cogo ra a balemaw bεna a faamu ko Ala bεna o kisi ale sababu le ra; nka a balemaw ma o faamu. ²⁶ O dugusagbe Musa tagara a balema dɔw sɔrɔ kerera. A ko a bε olugu sorona o ye bεn kelen ma; a ko: <Aw ye jɔgɔn balemaw le ye; mun kosɔn aw bε jɔgɔn kεrε?> ²⁷ Nka min tun bε a tɔjɔgɔn bugɔra, ale ka Musa mafiyεnya, k'a fɔ ko: <Jɔn le ka ele sigi anw kunna ka i kε anw ta kititigebaga ye? ²⁸ Koni i t'a fε ka ne faga le fana i n'a fɔ i ka Misirankace faga cogo min na kunu?> ²⁹ Ce ka o kuma fɔ minke, Musa borira ka taga to fɔ Madiyan jamana ra. A ka dence fla sɔrɔ o yɔrɔ ra.

³⁰ «San binaani temenin kɔ, ka Musa to kongokolon kɔnɔ Sinayi kuru kεrε fε, meleke dɔ ka a yεrε yira a ra yiritunin tasumaman dɔ ra. ³¹ Musa ka o ye minke, o ko ka a kɔnɔnɔban. A gbarara ko a b'a fle ka ja minke, Matigi Ala kumana a fε k'a fɔ a ye ko: ³² <Ne le ye i bεmaw ta Ala ye, Iburahima, ani Isiyaka, ani Yakuba ta Ala.> Musa siranna fɔ a bε yεrεyεrε, a ma sɔn ka a ja kɔrɔta k'a fle tuun. ³³ O kɔ, Matigi Ala ko Musa ma ko: <I ta sanbara bɔ i sen na, sabu i lənin bε yɔrɔ min na nin ye, o ye yɔrɔ saninman

le ye.» ³⁴ Ala k'a fō a ye tuun ko: «Ne ta mōgōw tōrōnин be cogo min na Misiran, ne ka o ye, ne ka o ḥunakan mēn fana. Ne jigira ka na o kisi ka bō jōnya ra. Na, sisan ne be i ci ka taga Misiran.»

³⁵ «Ayiwa, Izirayelimōgōw tun banna o Musa min na k'a fiyēna ko: «Jōn le ka ele sigi anw kunna ka i kē anw ta kititigēbaga ye,» Ala nana o Musa le ci k'a kē o kuntigi ye, ani ka o kisi ka bō Misiran jōnya ra mēlēke sababu ra, mēlēke min tun ka a yere yira a ra yiritunin tasumaman ra.

³⁶ Ale Musa kelen le ka o labō Misiran jōnya ra, ka tagamasiyenw ni kabakow kē Misiran jamana kōnō, ani o temetō Kōgōjiwulen cē ma, ani kongo kōnō ka se fō san binaani. ³⁷ O Musa kelen le k'a fō fana Izirayelimōgōw ye ko: «Ala bēna cira dō lana aw fe ka bō aw yere balemaw cē ra, i n'a fō ne.» ³⁸ Ala ka kuma barakamanw fō ale Musa le ye k'a lase an bēmaw ma; o wagati ra mōgōw lajennin tun be kongo kōnō, mēlēke tun be kumana ale ni an bēmaw fe Sinayi kuru kan.

³⁹ «Nka an bēmaw ma sōn a ta kuma ma, o banna a ra, ka o hakiri yelēma Misiran ta fēnw fe; ⁴⁰ o k'a fō Haruna ye ko: «Batofen dōw lalaga an ye, minw bēna bla an ja ka taga; sabu nin Musa min ka an labō Misiran jamana ra, an te a yera, an ma o lōn fēn min k'a sōro.» ⁴¹ O cogo ra o ka misiden dō bisigiya lalaga, ka saraka bō o batofen ye, ka nagari o yere boro ta fēn lalaganin kosōn. ⁴² Nka Ala dimina o kōrō ka a kō di o ma,

7:33 7.27-33 Nin kuma fōra Bōri 2.14-3.10. **7:37** 7.37 Nin kuma fōra Sariya 18.15,18. **7:40** 7.40 Nin kuma fōra Bōri 32.1,23.

k'a to o ye tere ni karo ni lolow bato, i n'a fō a
 sebera ciraw ta kitabuw ra cogo min na ko:
 ‹Aw Izirayelimogōw, aw bē miiri ko aw ka bēgan
 sarakaw
 ni saraka tō minw bēs bō kongokolon kōnō san
 binaani kōnō,
 ko aw ka o bō ne le ye wa?›

⁴³ Aw ma o sarakaw bō ne ye dē,
 nka aw ta jo min tōgō ye ko Molōki, aw ka o ta
 fanibon le ta,
 ani lolo min tōgō ye ko Refan, aw ka olugu
 bisigya le lalaga ka o bato.

O le kosōn ne bēna aw bla ka taga fō Babilōni kō
 fē[†].

⁴⁴ «Ayiwa, ka an bēmaw to kongokolon kōnō,
 jēnjēgōnya kēsu ta fanibon tun bē o boro; Musa
 tun ka o lalaga i n'a fō a tun fōra a ye cogo min
 na, ko Ala ka min yira a ra, a ye a lalaga ka kajna
 ni o ye. ⁴⁵ O kō fē an bēmaw nana o fanibon di
 o ta denw ma. Yosuwe le kēra olugu namēgō ye
 ka taga ni o fanibon ye siya wērew ta jamana ra;
 Ala tun ka o siyaw gbēn ka bō o ta jamana ra,
 k'a di Izirayelimogōw ma. Fanibon tora o fē fō
 ka na se Dawuda ta wagati ma. ⁴⁶ Dawuda ka
 nēema sōrō Ala fē fō a ka Ala daari ko a y'a to
 ale ye bon dō lō Yakuba ta Ala ye. ⁴⁷ Nka Dawuda
 dence Sulemani le nana kē o bon lōbaga ye.

⁴⁸ «O bēs n'a ta, mēgō boro ka bon min lō, Ala
 Kōrōtaninba te sigi o kōnō; i n'a fō cira k'a fō
 cogo min na ko:

[†] **7:43** 7.43 Nin kuma fōra Amōsi 5.25-27. Molōki tun ye
 Kanaanakaw ta batofen dō tōgō ye. Refan tun ye Babilōnikaw
 ta batofen dō ye.

49 <Sankolo ye ne ta masasiginan ye,
dugukolo ye ne senblayɔrɔ ye;
aw bε se ka bon juman le lɔ ne ye,
walama yɔrɔ juman le bε yi tuun,
min bε se ka kε ne laganfiyayɔrɔ ye?

50 Ne le ma o fenw bεε dan ni ne ta sebagaya ye
wa?>

51 «Ayiwa, aw mɔgɔ murutininw, mɔgɔ
jusukungbelenw, ani mɔgɔ torokungbelenw, aw
bε Nin Saninman* sɔsɔ tuma bεε, aw ni aw
bemaw bεε ka kan. **52** Cira juman le bε yi, aw
bemaw ma min tɔɔrɔ? Minw ka Ala ta mɔgɔ
terennin nako kibaro fɔ, aw ka olugu faga. Sisan
aw nana o mɔgɔ terennin fana janfa k'a faga.
53 Aw le tun ka Ala ta sariyaw* sɔrɔ mɛlɛkɛw
sababu ra, o bεε n'a ta, aw ma sɔn ka tagama o
sariyaw kan.»

Etiyeni fagacogo

54 Yahudiyaw ka o kumaw mɛn minke, o
dimina fɔ o bε o nin nimi Etiyeni kama. **55** Nka
Etiyeni fanin Nin Saninman* na, a k'a ja lɔ
sankolo ra ka Ala nɔɔrɔ ye, ka Yesu lɔnin ye Ala
kininboroyanfan fe. **56** A ko: «Ne ja bε sankolo
dayelenin na, Min kera Adamaden ye*, ne ja bε
o lɔnin na Ala kininboroyanfan fe.»

57 Kabini Etiyeni ka o fɔ, mɔgɔw ka kulekanba
ci, ka o torow datugu; o kɔ, o bεε girinna ka na
ton Etiyeni kan, **58** k'a mina k'a sama ka taga ni
a ye dugu kɔ fe, ka taga a bon ni kabakuru ye
k'a faga. A fagabagaw tun ka o ta deregew bɔ
ka o bla kanbelen dɔ kɔrɔ, min tɔgɔ tun ye ko

Soli. ⁵⁹ Wagati min na o tun bε Etiyεni bona ni kabakuru ye, a ka Ala daari, ko: «Matigi Yesu, ne nin mina.» ⁶⁰ O kɔ, a ka a kinbiri gban ka pεren k'a fɔ ko: «Matigi, i kana nin jurumun jate o kun.» Etiyεni ka o fɔ minkε, a sara.

8

Soli ka lanabagaw tɔɔrɔ

¹ Soli fana tun sɔnna Etiyεni fagako ma.

O lon na, kɔni tɔɔrɔba sera lanabagaw bεε ma Zeruzalem; o tɔɔrɔ bonyakojugu fe, lanabagaw bεε janjanna ka taga Zude mara ni Samari mara ra. Ciradenw* dɔrɔn le tora Zeruzalem. ² Alapasiranbaga dɔw ka Etiyεni ta ka taga a su don; o kasira kosebe Etiyεni ta saya kosɔn.

³ Nka Soli kɔni tun b'a fe ka lanabagaw ban le pewu. A tun bε taga don bonw kɔnɔ, ni a ka lanabaga fen o fen ye, cε o muso o, a bε o bεε mina fanga ra ka taga o bla kaso ra.

Filipe ka Kibaro Diman fɔ Samari

⁴ Lanabaga minw tun borira ka bɔ Zeruzalem, olugu tun bε yaalayaala yɔrɔw ra, ka Ala ta Kibaro Diman* waajuri ke. ⁵ O ra, Filipe tagara Samari dugu dɔ ra, ka taga Kisibaga* Yesu Kirisita ta ko waajuri ke o mɔgɔw ye. ⁶ Filipe tun bε kabako minw kera, o dugumɔgɔw ka o kow men minke, ani dɔw nana a ye fana minke, jama caman nana o toro malɔ ka Filipe ta kumaw lamɛn kosebe. ⁷ Sabu Filipe tun bε jinatɔw ta jinaw gbɛn ka bɔ o ra; jinaw tun bε kulekanba ci ka bɔ jinatɔw ra. A ka muruguw ni nabara caman kεnεya. ⁸ O kera nagariba ye o dugu kɔnɔ.

⁹ Ce dō tun be o dugu kōnō kakōrō, o tōgō tun ye ko Simōn. A tun be jinamoriya ke fō ka Samariikaw bēe kōnōnōban. A tun be a yere kera kolōnbagaba ye. ¹⁰ Mōgō fitini fara mōgōba kan, bēe tun b'a flēra, k'a lamēn; o tun b'a fōra ko: «Nin kōni ye Ala ta sebagaya yere le ye, sebagayaba.» ¹¹ O bēe tun b'a flē, k'a lamēn, sabu kabini wagatijan a tun be jinamoriyako minw kera, o tun ka o kōnōnōban. ¹² Nka Filipe ka Ala ta Masaya* ko ni Yesu Kirisita tōgō kibaro Diman fō o ye minke, o mōgōw sōnna Filipe ta kuma ma; ce fara muso kan, o bēe batizera. ¹³ Hali Simōn yere sōnna Ala ta Kuma ma. A batizera minke, a tora ni Filipe ye. Filipe tun be tagamasiyēn ni kabako minw kera, o tun k'a kōnōnōban kosebē.

Ciradenw ka Ala daari Samari lanabagaw ye

¹⁴ Ciradenw* tora Zeruzalēmu k'a mēn ko Samariika dōw sōnna ka la Ala ta Kuma ra; o ka Piyeri ni Yuhana ci o fe. ¹⁵ Piyeri ni Yuhana sera Samari tuma min na, o ka Ala daari Samari lanabagaw ye, janko o ye Nin Saninman* sōrō. ¹⁶ Sabu Nin Saninman* tun ma jigi o mōgōw si kan fōlō; o tun batizera Matigi Yesu tōgō le ra dōrōn. ¹⁷ O ra, Piyeri ni Yuhana ka o boro la o kan minke, o ka Nin Saninman sōrō.

¹⁸ Ayiwa, Simōn k'a ye ko lanabagaw ka Nin Saninman sōrō ciradenw ta borolari fe minke, a ka wari di o ma, ¹⁹ k'a fō o ye ko: «Aw ye nin sebagaya di ne fana ma, janko ni ne ka ne boro la mōgō o mōgō kan, o tigi ye Nin Saninman sōrō.» ²⁰ Piyeri ko a ma ko: «Ele ni i ta wari bēe ye halaki nōgōn fe, sabu i b'a miiri ko Ala be fen min di gbansan, i be se ka o sōrō ni wari ye.»

²¹ O kɔ, Piyeri k'a fɔ a ye ko: «Ele kɔni nin tɛ nin ko ra, i ta sɔrɔta fana t'a ra, sabu i jusukun ma teren Ala ja kɔrɔ. ²² Nimisa i ta miirijuguw ra, ka Matigi daari, janko ḥaninyajugu minw bɛ i jusukun na, a ye o yafa i ma, ni a bɛ se ka kɛ; ²³ sabu ne k'a ye ko ele kɔnɔ fanin lo nangboya ni kojugu ra, fɔ ka i siri ka i bla jurumun ta jɔnya ra.» ²⁴ Simɔn ko Piyeri ni Yuhana ma ko: «Aw yɛrɛ ye Matigi daari ne ye, janko aw ka min fɔ, o si kana ne sɔrɔ.»

²⁵ Piyeri ni Yuhana ka seereya kɛ, ka Matigi ta Kibaro Diman fɔ mɔgɔw ye minkɛ, o sekɔra ka taga Zeruzalemu; o tagatɔ ka Kibaro Diman fɔ Samari dugumisɛnw caman na ka taga.

Filipe ni Etiyopikace fagama

²⁶ Matigi ta mɛlɛkɛ dɔ kumana Filipe fɛ, ko: «Wuri ka taga woroduguyanfan fɛ. Sira min bɛ bɔ Zeruzalemu ka taga Gaza, i ye o sira ta; mɔgɔ te temena o sira kan tuun.» Filipe wurira o yɔrɔnin bɛɛ ra ka sira ta. ²⁷ K'a tagatɔ to, a ka Etiyopikace dɔ ye; o cɛ tun ye Etiyopi jamana masamuso Kandasi ta fagamaba dɔ le ye. Ale le tun siginin bɛ masamuso ta naforo bɛɛ kunna. O cɛ tun tagara Zeruzalemu ka taga Ala bato. ²⁸ A sekɔtɔ tun siginin bɛ a ta sowotoro kɔnɔ, a bɛ cira Ezayi ta kitabu karanna. ²⁹ Nin Saninman* k'a fɔ Filipe ye ko: «Gbara sowotoro nin na.» ³⁰ Filipe borira ka gbara wotoro ra minkɛ, a k'a ye ko o Etiyopikace bɛ cira Ezayi ta kitabu karanna. Filipe k'a jininka ko: «I bɛ min karanna, i ka o kɔrɔ lɔn wa?» ³¹ O cɛ ka Filipe jaabi ko: «Ne bɛ se k'a kɔrɔ lɔn cogo di, ni mɔgɔ m'a yira ne ra?»

A k'a fō Filipe ye ko a ye yelen ka sigi ale kōrō sowotoro kōnō. ³² A tun be yōrō min karanna, o fle nin ye, ko:

«A tun kera i ko saga min minana ka taga a fagayōrō ra,
i n'a fō sagaden min tē kasi a si kanbagaw boro,
a ma foyi fō.

³³ O k'a mafiyenya, o ma sōn ka lō a ra ko jo b'a fe.

Jōn be kuma a ta duruja ko ra?

Sabu o k'a faga k'a ta siya tunu dunupa ra.»

³⁴ Ayiwa, cē ka kuma ta, k'a fō Filipe ye ko: «Ne be i daari, a fō ne ye, cira be kumana jōntigi ta ko le ra? A yere ko lo wa, walama mōgō wēre ko lo?» ³⁵ O tuma Filipe ka kuma ta; a k'a damina o kuma yere ra ka Yesu Kirisita ko Kibaro Diman* fō a ye.

³⁶ Ka o tagatō to, o tagara se kō dō ma. Cē k'a fō Filipe ye ko: «Ji ye nin ye! Mun le be ne bari ka batize?» ³⁷ [Filipe k'a fō a ye ko: «Ni i be la Yesu ra ni i jusukun bēe ye, i be se ka batize.»] Cē ka Filipe jaabi ko: «Ne lara a ra ko Den min bōra Ala ra* ko Yesu Kirisita lo.»] ³⁸ A ka sowotoro lalō; o fla bēe jigira ji ra. Filipe k'a batize. ³⁹ O bōra ji ra wagati min na, Matigi Nin ka Filipe ta ka taga ni a ye. Cē ma Filipe ye tuun, nka a ka sira ta ka taga, a ninsōndiyanin.

⁴⁰ Filipe kōni nana a yere sōrō Azōti dugu le kōnō. A bōra yi ka taga Sezare. A tagatō, a temena dugu o dugu ra, a ka Kibaro Diman fō o bēe ra ka taga.

9

Yesu k'a yere yira Sɔli ra

(*Kewalew 22.3-16; 26.9-20; Galasikaw 1.1-16*)

¹ Ayiwa, o wagati ra Sɔli belen tun be kankari lara Matigi Yesu ta karamögödenw ye, ko ni a ka min o min mina, a be o faga. A tagara sarakalasebagaw kuntigiba* fe, ² ko a ye səbe dɔ di ale ma; a tun b'a fe ka taga o səbe di Yahudiyaw ta karanso kuntigiw ma Damasi dugu kɔnɔ, janko ni a ka mɔgɔ o mɔgɔ sɔrɔ yi min be o sirakura kan, cε fara muso kan, a ye o bεe mina ka o siri ka na ni o ye Zeruzalem̄.

³ Ka Sɔli tagato, a surunyanin Damasi ra, yee-lenba dɔ barara ka bɔ sankolo ra ka manamana ka Sɔli lamini. ⁴ Sɔli bɔra ka ben dugu ma. A ka kumakan dɔ men, ko: «Sɔli, Sɔli, mun kosɔn i be ne tɔɔrɔra?» ⁵ Sɔli ko: «Ele ye jɔn ye, Matigi?» Kumakan ko: «I be min tɔɔrɔra, o ye ne Yesu le ye. ⁶ Ayiwa, wuri ka taga dugu kɔnɔ; i ka kan ka min ke, o bɛna o fɔ i ye yi.»

⁷ Sɔli tagamañögɔnw ja tigeninba lɔnin tora, o ma se ka kuma; olugu tun be kumakan menna, nka o tun ma mɔgɔ si ye. ⁸ Sɔli wurira ka lɔ; a ja tun yelenin lo, nka a tun te foyi yera. O k'a boro mina ka taga ni a ye Damasi dugu kɔnɔ. ⁹ Sɔli ka tere saba ke, a tun te yeri ke, a ma domuni ke, a ma ji min.

Ala ka Ananiyasi ci Sɔli fe

¹⁰ O wagati ra Yesu ta karamögöden dɔ tun be Damasi, o tɔgo tun ye ko Ananiyasi. Matigi k'a yere yira a ra, k'a wele ko: «Ananiyasi.» A ko: «Naamu, Matigi.» ¹¹ Matigi ko a ma ko:

«Wuri sisan ka sira ta, o bε sira min wele ko Sira Terennin. I bε taga Zuda ta so kɔnɔ. Ni i sera yi, i bε cε dɔ kopininka, a tɔgɔ ye ko Sɔli, a bɔra Tarisi. A bε Ala daarira sisan yεrε.
12 K'a to Aladaari ra, Ala ka cε dɔ yira a ra min tɔgɔ ye ko Ananiyasi. A k'a ye ko o cε donna a fε bon kɔnɔ k'a boro la a kan, janko a ye yeri ke tuun.» **13** Ananiyasi ko: «E, Matigi, cε nin ka i ta mɔgɔ saninmanw tɔɔrɔ cogo min na Zeruzalem, mɔgɔ caman ka o lakari ne ye. **14** A nana ni sεbe dɔ ye yan ka bɔ sarakalasebagaw* kuntigiw fε, ko mɔgɔ o mɔgɔ bε i tɔgɔ fɔra yan, a ye o bεs mina ka o siri ka taga ni o ye.»

15 Nka Matigi k'a fɔ Ananiyasi ye ko: «Taga, sabu ne ka nin cε janawoloma k'a ke ne ta baarakeminan le ye, janko a ye ne tɔgɔ waajuri ke siya wεrε mɔgɔw* ni o ta masacεw ye, ani Izirayelimɔgɔw ye. **16** Tɔɔrɔ minw bεna se a ma fana ne kosɔn, ne bεna o bεs yira a ra.»

17 Ayiwa, Ananiyasi tagara; a tagara don bon kɔnɔ minke, a k'a boro la Sɔli kan, k'a fɔ a ye ko: «Ne balemace Sɔli, Matigi Yesu min k'a yεrε yira i ra sira kan, ka i natɔ to yan, ale ka ne ci i fε, janko i ye yeri ke tuun, ani ka fa Nin Saninman* na.» **18** O yɔrɔnin kelen bεs fen dɔw bɔra Sɔli jadenw na ka benben, i n'a fɔ jεgefara; a ja yεlεra. A wurira, ka batize. **19** O kɔ, a ka domuni ke, ka baraka sɔrɔ.

Sɔli tora Damasi ka tere dama ke ni Yesu ta karamɔgɔdenw ye.

Sɔli ka waajuri ke Damasi

20 O wagati yere ra Sɔli ka kε waajuri kε ye karansow kɔnɔ, k'a fɔ o ye ko Den min bɔra Ala ra*, ko o ye Yesu le ye. **21** Mɔgɔ minw tun bε a lamenna, olugu bε kɔnɔnɔbanna; o tun b'a fɔra ko: «Nin cε yere le tun tε Yesu tɔgɔ fɔbagaw tɔɔrɔra Zeruzalemwu wa? A nakun yere tun tε yan, janko ka o mɔgɔw mina ka o siri ka taga ni o ye sarakalasebagaw* kuntigiw fε Zeruzalemwu wa?»

22 O bεe n'a ta, dɔ le tun bε farara Sɔli ta lanaya baraka kan ka taga ja; a ta waajuri cogo tun ka Yahudiyaw kɔnɔnɔfiri Damasi, sabu a tun b'a fɔra k'a gbεya ko Yesu ye Kisibaga* ye; o tun tε se ka foyi sɔrɔ k'a jaabi tuun.

23 Ayiwa, tere dama temenin kɔ, Damasi Yahudiyaw ka janfa siri ko o bε Sɔli faga; **24** nka Sɔli bɔra o ta janfa kɔrɔ ma. O tun bε dugu dondaw bε kɔrɔsi su ni tere, janko k'a sɔrɔ k'a faga. **25** Nka lon dɔ su fe, Yesu ta karamɔgɔdenw ka Sɔli don segi dɔ kɔnɔ k'a lajigi dugu kogo kɔ fe ni juru ye.

Sɔli tagara Zeruzalemwu

26 Ayiwa, Sɔli sera Zeruzalemwu minke, a tun b'a fe ka kori karamɔgɔden tɔw ra, nka olugu bεtun bε siranna a ja, sabu o tun ma la a ra ko a kera Yesu ta karamɔgɔden dɔ ye can ra.

27 O ra, Barinabasi tagara ni Sɔli ye ciradenw* fe; Sɔli ka Matigi ye Damasi sira kan cogo min na, ani Matigi kumana a fe cogo min na, ani Sɔli ka Yesu tɔgɔ fɔ k'a gbεya mɔgɔw bεe ja na ni jagbelεya ye cogo min na Damasi, Barinabasi ka o bεe lakari ciradenw ye.

28 K'a ta o wagati ra, Sōli kera ciradenw tagamajnōgōn ye Zeruzalem; a tun be kuma kene kan, ka mōgōw waaju Matigi tōgo ra. **29** Sōli tun be to ka kuma, ani ka sōsori ke ni Yahudiya gerekikanfōbagaw fana ye; nka olugu fana tun b'a fagayōrō jinina. **30** Lanabaga tōw nana bō o ko kala ma minke, olugu ka Sōli lataga Sezare; o ko, o k'a lataga Tarisi.

31 Ayiwa, o wagati ra lanabagaw ta jēnkuru* mōgōw tun be hera ra Zude ni Galile ni Samari. O baraka tun be bonyara, o tun be tagama Matigi nasiran na; dōw fana tun be farara o kan lon o lon Nin Saninman* baraka ra.

Piyeri ka Ene kēneya

32 Ayiwa, Piyeri tun be yōrōw bēe yaalara ka lanabagaw flē; lanabaga minw be Lida, a tagara olugu fana fe. **33** A tagara a sōrō ce dō lanin be bana ra kabini san seegi, a tōgo ye ko Ene; a tun murugunin lo. **34** Piyeri ko a ma ko: «Ene, Yesu Kirisita be i kēneya! I wuri ka i ta lanan lalaga i yērē ye.» Ene wurira o yōrōnin kelen bēe ra. **35** Lida dugumōgōw bēe, ani Sarōn kēnegbē mōgōw bēe ka o ye minke, o sōnna Matigi ma.

Piyeri ka Tabita su lakunu

36 Ayiwa, lanabagamuso dō tun be Zafa dugu kōnō, a tōgo tun ye ko Tabita, walama Dōrikasi, gerekikan na; o kōrō ye ko dagbē. O muso tun be kojuman caman kē, ka fagantanw dēmē. **37** Tabita nana bana, fō ka na sa. O k'a su ko, k'a ta ka taga a la bon dō kōnō sankaso san fe. **38** I n'a fō Zafa ni Lida ce man jan, Zafa karamōgōdenw k'a mēn ko Piyeri be sōrō Lida. O ka mōgō fla ci

ka taga Piyéri daari, k'a fō a ye ko: «Sabari ka na an fe sisan.»³⁹ Piyéri wurira ka taga ni o ye. A sera yi minke, o tagara ni a ye bon kōnō sankaso san fe. Muso cē saninw bēs nana Piyeri lamini, ka to ka kasi. Ka Tabita janaman to ni o ye, a tun bē derege fitiniw ni deregeba minw lalaga, o ka o bēs yira Piyéri ra.⁴⁰ O tuma Piyéri ka mōgōw bēs labō kene ma, k'a kinbiri gban dugu ma ka Ala daari. O kō, a k'a ja yelema su fan fe k'a fō ko: «Tabita, i wuri!» Tabita k'a ja yele; a ka Piyéri ye minke, a wurira ka sigi.⁴¹ Piyéri k'a mina a boro ma k'a deme k'a lawuri. O kō, Piyéri ka lanabagaw ni muso cē saninw wele, ka Tabita janaman yira o ra.⁴² Zafa dugumōgōw bēs bōra o ko kala ma. Mōgō caman lara Matigi ra.⁴³ Piyéri tora Zafa ka wagatijan kē; a tun bē cē dō ta so kōnō, min tōgō ye ko Simōn, o tun ye gbologibaga le ye.

10

Meléke kumana Kōrineli fe

¹ Cē dō tun bē Sezare, min tōgō tun ye ko Kōrineli; sorasikuru min bē wele ko Itali so-rasikuru, ale tun ye o sorasikuru kuntigiba dō ye.² O cē tun ye Alanasiranbaga ye, ani Ala batobaga, a ni a ta somōgōw bēs. A tun bē saraka caman bō ka Yahudiya fagantanw sōn, ka Ala daari tuma bēs.

³ Ayiwa, lon dō wulada fe, Kōrineli k'a ye ko Ala ta méléké dō nana don ale fe bon kōnō, ka a wele ko: «Kōrineli!»⁴ Kōrineli k'a ja lō méléké ra; a siranna. A ko: «Mun lo, Matigi?» Meléke k'a fō a ye ko: «I ta Aladaariw ni i ta sarakaw

diyara Ala ye; Ala ka a hakiri to i ra. ⁵ Ayiwa, məgə dəw ci sisan ka taga Zafa, ka taga cə də wele ka na, min təgə ye ko Simən, ani a bə wele fana ko Piyeri. ⁶ A bə gbolologibaga də ta so, o fana təgə ye ko Simən; o ta bon bə kəgəjida ra.»

⁷ Meleke min kumana Körineli fe, o tagara minke dərən, Körineli ka a ta baaraden fla wele, ani sorasice kelen, min tun ye a jənənəgən ye; o fana tun ye Alajnasiranbaga ye. ⁸ Ayiwa, meleke ka kuma min fə, a ka o bəe lakari olugu ye, ka o ci ka taga Zafa.

Ala ka ko minw yira Piyeri ra

⁹ O lon dugusagbə, o məgə saba tagatə, o surunyara Zafa ra minke, o wagati ra Piyeri tun yelenna biribon kunna ka Ala daari; o y'a soro tere tun bə kunce. ¹⁰ Kəngə nana Piyeri soro, a ko a bə domuni ke. Ka o to domuni labən na, Ala ka fən də yira Piyeri ra. ¹¹ A ka sankolo dayəlenin ye, ka fən də ye i ko faniba də, a sirinin bə a kun naani na, a bə jigira ka na dugu ma. ¹² Began suguya bəe, ani dugukolo fən fofotaw, ani kənə suguya bəe tun bə o fani kənə. ¹³ Kumakan də ko Piyeri ma ko: «Piyeri, wuri ka də faga k'a domu.» ¹⁴ Piyeri ko: «Ən-ən, Matigi, sabu ne ma fən nəgənin, walama fən saninyabari si domu ka ye*.» ¹⁵ Piyeri ka o kumakan men tuun a sinaga flanan na, ko: «Ala k'a latige ko fən min saninyara, ele man kan ka o jate fən nəgəninw ye.» ¹⁶ O kuma fəra ka se fə sinaga saba; o ko,

* **10:14** 10.14 Piyeri ka nin kuma fə ka kaja ni cira Musa ta sariya le ye (Sarakalasebagaw 11.1-47).

o yorɔnin bɛɛ o faniba kɔrɔtara ka taga sankolo kɔnɔ.

¹⁷ Piyeri hakiri tun pagamina; a ka fɛn minw ye, a tun bɛ miirira o kɔrɔ ra. O wagati ra, Kɔrineli tun ka mɔgɔ minw ci, olugu nana se Zafa, ka Simɔn ta yɔrɔ kopininka; o ka yɔrɔ yira o ra minke, o tagara lo luda ra. ¹⁸ O ka weleri ke, ka nininkari ke ko: «Simɔn min bɛ wele ko Piyeri, ale bɛ yan le wa?» ¹⁹ Piyeri ka fɛn minw ye, a belen tun bɛ miirira o kɔrɔ ra minke, Nin Saninman* k'a fɔ a ye ko: «A fle, mɔgɔ saba bɛ i kopininkara kɛnɛ ma. ²⁰ Wuri ka jigi, ka taga ni o ye, i kana sigiya; sabu ne le ka o ci i fe.» ²¹ Piyeri jigira ka na o nɔ fe; a ko: «Aw bɛ mɔgɔ min yɔrɔjinina, ne lo. Aw nakun ye juman le ye ne fe?» ²² O mɔgɔw ka Piyeri jaabi ko: «Sorasikuntigi Kɔrineli le ka an ci; mɔgɔ terennin lo, a bɛ siran Ala ja fana. Yahudiyaw bɛɛ bɛ a tɔgɔnuman fɔra. Ala ta meleke saninman dɔ ka a yere yira a ra k'a fɔ a ye ko a ye i wele ka na a ta so, janko ka i ta kumaw lamɛn.» ²³ Piyeri ka o ladon so kɔnɔ, ka siyɔrɔ di o ma. O dugusagbɛ a tagara ni o ye. Zafa lanabaga dɔw tagara ni o ye fana.

²⁴ O lon dugusagbɛ, o sera Sezare. O y'a sɔrɔ Kɔrineli tun k'a ta somɔgɔw ni a teri janamanw lajen a ta so kɔnɔ, ka Piyeri makɔnɔ. ²⁵ Piyeri dontɔ so kɔnɔ, Kɔrineli nana a kunben, ka a kinbiri gban Piyeri kɔrɔ. ²⁶ Nka Piyeri ka a lawuri k'a fɔ a ye ko: «I wuri, ne fana ye adamaden le ye.» ²⁷ Ka Piyeri to kuma ra ni Kɔrineli ye, a donna bon kɔnɔ ka mɔgɔ caman lajennin yi. ²⁸ Piyeri k'a fɔ o ye ko: «Aw k'a lɔn ko

ka kana ni an ta sariya* ye, Yahudiya si man kan ka jεnjiogonya ke ni siya wεre mōgō* ye, walama ka don a ta so kōnō. Nka Ala k'a yira ne ra ko ne man kan ka mōgō si jate mōgō nōgōnin ye, walama mōgō saninyabari. ²⁹ O le kosōn aw ka mōgōw ci ka taga ne wele minke, ne nana, hali ne ma sōsōri ke. Ayiwa, sisan ne bε aw nininka: «Aw ka ne wele ka na kun juman le ra?» »

³⁰ Kōrineli ka Piyeri jaabi ko: «Bi ye a tere naani ye, ka ne to Aladaari ra ne ta bon kōnō wulada fε nin wagati nōgōn na, ne barara ka cε dō lōnin ye ne ja kōrō, deregegbe bε a kan na, a bε manamanana. A ko ne ma ko: ³¹ <Kōrineli, i ta Aladaari minana; i ka kojuman o kojuman ke, Ala hakiri tora o bεe ra fana. ³² Mōgō dōw ci ka taga Zafa, ka taga Simōn wele, min tōgō lara fana ko Piyeri. A bε cε dō ta lu kōnō, o fana tōgō ye ko Simōn, a bε gbolobaara ke, a ta lu bε kōgōjida ra.» ³³ O yōrōnin kelen bεe ne ka mōgō dōw ci ka taga i wele; i nako jana. Ayiwa, sisan an bεe lajennin flē yan Ala ja kōrō; Matigi ka fēn o fēn yira i ra, an b'a fe ka o lamēn.»

Piyeri ka waajuri ke Kōrineli ta so kōnō

³⁴ O tuma Piyeri ka kuma ta k'a fō ko: «Can ra, ne k'a lōn sisan ko Ala te mōgō bō mōgō ra, ³⁵ nka siya o siya ra, mōgō min bε siran Ala na, ka tagama terenninya kan, o tigi ko ka di Ala ye. ³⁶ Ala ka a ta kuma lase Izirayelimōgōw ma, ka hera Kibaro Diman* fō o ye Yesu Kirisita baraka ra. Ale le ye mōgō bεe Matigi ye; ³⁷ Yesu ta kojaw kera cogo min na Zude jamana yōrō bεe ra, k'a damina Galile, aw yεrε ka o kow

bεε lɔn. O kow kera Yuhana ta waajuri ni a ta batizeri* kɔ fε. ³⁸ Ayiwa, Ala ka Yesu Nazaretikace jnanawoloma cogo min na k'a fa Nin Saninman* na, ka sebagaya di a ma, aw ka o lɔn. A tun bε yɔrɔw yaalayaala, ka kopuman ke mɔgɔw ye, ani minw bεε tun bε Setana ta jɔnya ra, a tun bε olugu bεε kisi ka bɔ o jɔnya ra, sabu Ala tun bε ni a ye. ³⁹ Yesu ka ko o ko ke Yahudiyaw ta jamana ra, ani Zeruzalemu dugu yere kɔnɔ, anw ye o kow seerew ye. O k'a mina k'a gbengben yiri ra k'a faga. ⁴⁰ Nka a saya tere sabanan, Ala ka a lakunu ka bɔ saya ra, k'a to a ye a yere yira mɔgɔw ra. ⁴¹ Mɔgɔw bεε m'a ye, nka Ala tun ka anw minw jnanawoloma kakɔrɔ ka ke a seerew ye, anw le k'a ye, an minw ka domuni ke, ani ka minnin ke ni a ye, a kununin kɔ ka bɔ saya ra. ⁴² Yesu ka nin ci di anw ma ko an ye mɔgɔw waaju, k'a fɔ k'a gbelyea ko Ala ka Yesu le sigi k'a ke suw, ani jnanamanw ta kititigebaga ye. ⁴³ Ciraw bεε kera seerew ye k'a fɔ ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la Yesu ra, o tigi bε jurumun yafa sɔrɔ a tɔgɔ baraka ra.»

Nin Saninman jigira siya were mɔgɔw kan

⁴⁴ Ka Piyeri to o kuma ra, Nin Saninman* jigira a lamenbagaw bεε kan. ⁴⁵ Yahudiya lanabaga minw tun ka Piyeri blasira, olugu kabakoyara k'a ye ko Ala ka Nin Saninman di, k'a lajigi siya were mɔgɔw* fana kan. ⁴⁶ Sabu o k'a ye ko o mɔgɔw bε kumana kan werew ra, ka Ala bonya. ⁴⁷ O tuma Piyeri ko: «Mɔgɔ minw ka Nin Saninman sɔrɔ i ko anw fana k'a sɔrɔ cogo min na, yala an bε se ka olugu bari ko o kana batize ji ra wa?»

48 O ra, Piyeri k'a latige ko o məgəw ye batize Yesu Kirisita təgo ra.

O kɔ, o ka Piyeri daari ko a ye tere dama ke o fɛ.

11

Piyeri ka Kɔrineli ta ko jafo Zeruzalemu lanabagaw ye

1 Ciradenw* ni lanabaga minw bɛ Zude, olugu k'a men ko siya wərə məgəw* fana sənna Ala ta Kuma ma. **2** O kosɔn tuma min na Piyeri kosegira ka na Zeruzalemu, Yahudiya lanabagaw ka Piyeri jaraki, ko: **3** «Ele sənna ka taga don siya kenesigilbariw ta so kɔnɔ, fɔ ka domuni ke ni o ye!»

4 O tuma, kow temena cogo min na, Piyeri ka o bɛe jafo o ye kelen kelen. **5** A ko: «Tuma min ne tun bɛ Zafa dugu kɔnɔ, lon dɔ, ka ne to Aladaari ra, Ala ka fən dɔ yira ne ra: ne ka fən dɔ ye, o fən tun bɛ i ko faniba dɔ, a sirinin bɛ a kun naani na, a bɛ jigira ka bɔ san fe; a nana se ne kɔrɔ. **6** Ne k'a lalaga k'a fle minke, ne ka dugukolo bəganw ni kongosogow ni fən fofotaw ni kɔnɔw ye o faniba kɔnɔ. **7** Ne ka kumakan dɔ mən; a ko ne ma ko: <Piyeri, wuri ka dɔ faga k'a domu.> **8** Ne ko: <Ən-ən, Matigi, sabu fən nɔgɔnin walama fən saninyabari si ma don ne da ra ka ye fiyewu.> **9** Nka kumakan bɔra sankolo ra tuun a sijnaga flanan na, ko: <Ala k'a latige ko fən min saninyara, ele man kan ka o jate fən nɔgɔninw ye.> **10** A kəra ten ka se fɔ sijnaga saba; o kɔ, o

faniba ni a kōnōfēnw yelenna ka taga sankolo kōnō.

¹¹ «O wagati kelen yērē ra, ne tun bē lu min kōnō, mōgō saba nana lo o lu donda ra, ko o ka olugu ci ne fē ka bō Sezare. ¹² Nin Saninman* k'a fō ne ye ko ne ye taga ni o mōgōw ye, ko ne kana sigiya. Balemacē wōōrō minw fē nin ye, olugu tagara ne blasira. An tagara don Kōrinēli ta bon kōnō. ¹³ Ayiwa, Kōrinēli k'a fō an ye ko ale ka mēlēkē lōnin ye a ta bon kōnō, ko mēlēkē k'a fō a ye ko: <Mōgō dō ci ka taga Zafa ka taga Simōn wele, min tōgō lara ko Piyeri; ¹⁴ ele ni i ta gbamōgōw bēs bēna kisi cogo min na, ale le bēna o sira yira aw ra. > ¹⁵ Ayiwa, ne ka kuma damina minke dōrōn, Nin Saninman jigira o mōgōw kan i n'a fō a tun jigira anw kan cogo min na a damina ra. ¹⁶ O tuma, ne hakiri sōrōra ka jigi Matigi ta kuma ra, ko: <Yuhana ka mōgōw batize ji le ra, nka aw kōni aw bēna batize ni Nin Saninman le ye. > ¹⁷ Ayiwa, anw minw lara Matigi Yesu ra, Ala ka fēn min di anw ma, ni a nana o fēn kelen di olugu fana ma, o tuma ne ye jōn le ye k'a fō ko ne bē ban Ala sago ma?»

¹⁸ Ciradenw ni lanabaga tōw ka Piyeri ta kuma mēn minke, o jusu sōrōra ka suma, o ka Ala tando; o ko: «Can lo, Ala sōnna k'a to siya werē mōgōw* fana ye nimisa o ta jurumunw na, janko o yē janamanya sōrō.»

Antiyōsi ta lanabagaw ta jenkuru

¹⁹ Etiyeni faganin kō, o ka lanabagaw tōrō kosebē. Lanabaga minw borira ka janjan o tōrōw wagati ra, olugu dōw tagara fō Fenisi, ani Sipere maraw ra; dōw tagara Antiyōsi. Nka

olugu tun te Ala ta Kuma fo mögo wëre ye ni Yahudiyaw dörön te. ²⁰ O bëe n'a ta, o mögo döw tun bora Sipere ni Sirëni ka na Antiyosi; olugu kumana siya wëre mögöw* fana fe, ka Matigi Yesu ta Kibaro Diman* fo o ye. ²¹ Matigi ta sebagaya tun be o lanabagaw kan; mögo camanba lara Matigi ra, ka sòn Matigi ma.

²² O ko kibaroya sera Zeruzalemü lanabagaw ta jenkuru* mögöw ma minke, o ka Barinabasi ci ka taga Antiyosi. ²³ Barinabasi sera Antiyosi minke, a ka Ala ta baraka ye lanabagaw kan minke, o ka a jusu diya. A ka lanabagaw ja gbeléya ko o ye jija ka to Matigi ta sira kan. ²⁴ Barinabasi tun ye mögöpuman le ye; a tun fara Nin Saninman* na, lanaya tun b'a jusu ra fana. Jama caman fana sonna Matigi ma.

²⁵ O kɔ, Barinabasi tagara Tarisi, ka taga Soli yɔrɔnini. ²⁶ A ka Soli ye minke, a nana ni a ye Antiyosi. O ka san kelen dafanin ke, o be to ka taga lajen ni lanabagaw ye; o ka mögo caman karan Matigi ta sira ra. Ka lanabagaw wele ko Kirisita* ta mögöw*, o dabora Antiyosi ta lanabagaw le ra.

²⁷ O lonw na, cira döw tun bora Zeruzalemü ka na Antiyosi. ²⁸ O ra kelen tögö tun ye ko Agabusi; ale wurira k'a fo Nin Saninman baraka ra ko kòngoba dö bëna ben dununa yɔrɔ bëe kan. O kuma nana ke can ye; o kòngoba kera Rømu* masaceba Kolodi ta tere ra. ²⁹ O ra, Antiyosi ta lanabagaw k'a latige ka kaja ni o bëe kelen kelen seko ye, ka o balemaw dëme, minw ye

* **11:26 11.26** Kirisita ta mögöw: Tubabukan na o ye keretiyeñw ye.

Zude lanabagaw ye. ³⁰ O ka o le kε; o ka o fεnω
don Barinabasi ni Sōli boro, ka taga o di Zude
lanabagaw ta cεkɔrɔbaw ma.

12

Yakuba fagako ani Piyeri minako

¹ O wagati ra, masace Herodi* ka lanabaga
dow mina ka o tɔɔrɔ. ² A ka Yuhana balemace
Yakuba faga ni muru ye. ³ A k'a ye ko o diyara
Yahudiyaw ye minke, a ko o ye Piyeri fana mina.
O tun kera burufunubari janagbe* wagati ra.
⁴ Ayiwa, o ka Piyeri mina k'a bla kaso ra, ka
sorasice naani sigiyɔrɔma naani bla k'a kɔrosi;
a tun b'a fe ka Piyeri ta kitī tige jama ja kɔrɔ
Jɔnyaban janagbe* temenin kɔ. ⁵ Piyeri kɔni
tora kasobon kɔnɔ yi; nka lanabagaw tun jijara
Aladaari ra a ye.

Piyeri bɔcogo kaso ra

⁶ Ayiwa, Herodi* tun labenna, ko ni dugu
gbera, a bəna Piyeri ta kitī tige jama ja kɔrɔ. O
su fe, Piyeri tun be sunɔgora sorasi fla ce ma, k'a
sirinin to ni negejɔrɔko fla ye. Sorasi dow tun
lɔlɔnin be da ra, o be kasobon kɔrsira. ⁷ Matigi
ta mεleke dɔ donna kasobon kɔnɔ; yeelen dɔ
manamanana kasobon kɔnɔ. Mεleke ka Piyeri
bugɔbugɔ a kεren na k'a lakunu, k'a fo a ye ko:
«Wuri joona!» Negejɔrɔko tigera ka bɔ a boro ra
ka ben dugu ma. ⁸ Mεleke ko: «I yere cesiri, ka i
ta sanbara don!» Piyeri ka o ke. Mεleke ko a ma
ko: «I ta deregeba don ka tugu ne kɔ!» ⁹ Piyeri
bora ka tugu mεleke kɔ. A tun m'a lɔn ko mεleke
be min kera ko o ye can le ye; a tun b'a miiri

ko siko lo. ¹⁰ O tagara se kasobon kɔrɔsibagaw ta jenkuru fɔlɔ ma; o təməna o ra ka taga se jenkuru flanan ma, ka təmə o fana ra ka taga se dondaba ma; o tun ye negekon le ye, a pasinna dugukɔnɔyɔrɔ ma. O donda yelera a yere ma o na. O bɔra ka sira dɔ ta; ka o tagatɔ to, mèleke barara ka tunu Piyeri ma.

¹¹ Ayiwa, o tuma Piyeri hakiri sigira; a ko: «Sisan ne k'a ye ko can ra, Matigi le ka a ta mèleke ci ka na ne bɔsi Herodi boro, ani Yahudiyaw tun be kojugu minw jate minana, ka ne kisi o bɛɛ ma.»

¹² Piyeri hakiri sigira minke, a tagara Mariyamu ta so kɔnɔ; Yuhana min be wele ko Marika, o bamuso lo. Lanabaga caman tun lajenna o yɔrɔ ra, o be Ala daarira. ¹³ Piyeri ka da gbasi; baaradenmuso min tɔgɔ tun ye ko Roda, ale nana ko a bəna da yele. ¹⁴ A k'a ye ko Piyeri kan lo minke, ninsɔndiya kosɔn, sani a ye da yele Piyeri ye, a borira ka taga a fɔ tɔw ye ko Piyeri lɔnin be da ra kene ma. ¹⁵ Mɔgɔw ko a ma ko: «Ele kunkolo te yi!» Nka Roda k'a fɔ k'a gbεleya ko can yereyere lo. O ko: «I b'a sɔrɔ a ta mèleke lo.» ¹⁶ Piyeri kɔni tun be da gbasira ye. O nana da yele ka Piyeri ye minke, o bɛɛ kɔnɔnɔbanna.

¹⁷ Piyeri ka a boro kɔrɔta, k'a fɔ ko o ye je. Matigi ka a labɔ kaso ra cogo min na, a ka o na fɔ o ye; a ko: «Aw ye taga a fɔ Yakuba* ni an balema tɔw ye.» O kɔ, a bɔra ka taga yɔrɔ wɛre ra.

* ^{12:17} 12.17 Yakuba: ale ye Matigi Yesu balemace ye.

18 Ayiwa, dugu nana gbe minke, sorasiw bεε hakiri jagamininba tun be jøgøn jininkara ko Piyeri kera cogo di le? **19** Herodi ka møgø døw ci ka taga Piyeri yørøjini, nka o m'a ye. A ka sorasiw wele ka o jininka; o kø, a ko o ye olugu bεε mina ka o faga. O kø, Herodi børa Zude ka taga Sezare, ka taga tere dama ke yi.

Herodi sacogo

20 Herodi* tun diminin lo Tiri dugumøgøw ni Sidøn dugumøgøw kørø koseøbe. O kosøn olugu ka jøgøn ye, ka ben kelen ma ka teriya don ni masace ta bon kunnasigibaga ye, min ye Bilatusi ye; o tagara masace fe ka taga a daari ko a ye sabari ka kere ban; sabu olugu ta jamana tun be domuni sørøra ka bø masace ta jamana le ra.

21 O tun ka lon min sigi o kow janabøri kama, o lon na Herodi ka a ta masaderege don, ka sigi masasiginan kan, ka kumabaw fø jama bεε ja na. **22** Jama bεε pørenna, ko: «Nin ye Ala yørø kan le ye, møgø kan te!» **23** O yørønin kelen bεε ra, Matigi ta meløke dø ka bana bla Herodi ra, sabu a ma bonya la Ala kan; tumu donna a janaman na k'a faga.

24 Ala ta Kuma køni tun be tagara ja.

25 Barinabasi ni Søli ka o ta cira ke ka ban tuma min na, o børa Zeruzalemu ka køsegi Antiyøsi. O tagatø, o tagara ni Yuhana ye, min be wele ko Marika.

13

Ala ka Barinabasi ni Søli janawoloma

¹ Ciraw ni karamögow tun bε Antiyosi lanabagaw cε ra: o tun ye Barinabasi ye, ani Simeyon min təgə lara ko Cefin, ani Lusisi min bɔra Sireni, ani Manaheni min ni jamanatigi Herodi lamona nɔgon fe, ani Sɔli. ² Lanabagaw tun bε sun don, ka Matigi bato; ka o to o ra, Nin Saninman* k'a fɔ o ye ko: «Aw ye Barinabasi ni Sɔli bla ne ye danna, janko ne ka o wele baara min kama, o ye o kε.» ³ Ayiwa, lanabagaw ka sun don, ka Ala daari, ka o boro la Barinabasi ni Sɔli kan ka sɔrɔ ka o bla ka taga.

Barinabasi ni Sɔli ka waajuri ke Sipere

⁴ Nin Saninman* ka Barinabasi ni Sɔli ci o cogo le ra. O tagara Selesi; o kɔ, o donna kurun dɔ kɔnɔ o yɔrɔ ra ka taga Sipere. ⁵ O sera Salamisi minkε, o ka Ala ta kuma waajuri ke Yahudiyaw ta karansow* kɔnɔ. Yuhana min bε wele ko Marika, ale tun bε ni o ye ka o dɛmε.

⁶ O ka Sipere jamana bεε cətigε ka taga se fɔ Pafɔsi. O ka Yahudiyacε dɔ ye, min tun bε jinamoriya kε, k'a fɔ ko ale ye Ala ta cira ye; a təgə tun ye ko Bari Yesu. ⁷ O cε tun bε ni Sipere jamanatigi ye, min ye Seriyusi Polusi ye; Seriyusi Polusi tun ye mɔgɔ hakiritigi ye. A ka Barinabasi ni Sɔli wele, sabu a tun b'a fε ka Ala ta Kuma mɛn o fε. ⁸ Nka o jinamorice min təgɔ tun ye fana ko Elimasi, gerekikan na, ale ka ke Barinabasi ni Sɔli sɔsɔ ye; a tun b'a fε ka jamanatigi kunnacen, janko a kana la Ala ta kuma ra. ⁹ O tuma Sɔli, min bε wele fana ko Pɔli, ale fanin Nin Saninman na, a ka a ja lo jinamorice ra k'a fε kosebε, k'a fɔ a ye ko: ¹⁰ «Ele min jusukun fara nanbara ni

juguya suguya bεε ra, ele setanaməgō, kojuman cənbaga, i tε Matigi ta sira terenninw yele mari dabla wa? ¹¹ A flε, Matigi bεna a boro la i ja kan, i ja bεna fiyen. I bεna wagati dama ke, i tεna tere yeelen ye.»

O yɔrɔnin bεε Elimasi ja finna, ka dibi don a na ra; a ka ke a boro yaalayaala ye, ka məgō jini k'a boro mina ka sira yira a ra.

¹² O ko minw kεra, jamanatigi ka o ye minke, a lara Yesu ra; a ka Matigi ta karan min men, o k'a kɔnɔnɔban kosebe.

Pɔli ni Barinabasi ka waajuri ke Antiyɔsi Pisidi

¹³ O kɔ fe, Pɔli ni a tagamañɔgɔnɔw bɔra Pafɔsi, ka don kurun dɔ kɔnɔ ka taga Perizi, Panfili mara ra. Yuhana, min bε wele ko Marika, ale bɔra o kɔ o yɔrɔ ra, ka sekɔ ka taga Zeruzalemu.

¹⁴ Nka Pɔli ni Barinabasi kɔni bɔra Perizi ka taga Antiyɔsi, min bε Pisidi mara ra. Nenekirilon* na, o tagara don karanso kɔnɔ ka sigi. ¹⁵ O ka sariya kitabu ni ciraw ta kitabu kuma dɔw karan ka ban minke, karanso* kuntigiw ka məgō ci k'a fɔ Poli ni Barinabasi ye ko: «Ne balemaw, ni kuma dɔ bε aw fe k'a fɔ jama ye ka o waaju, aw bε se ka kuma.»

¹⁶ O tuma Pɔli wurira ka lɔ, ka a boro kɔrɔta, k'a fɔ məgɔw ye ko: «Aw Izirayeliməgɔw, ani aw minw bε Ala bato, aw ye lamenni ke! ¹⁷ An ta siya Izirayeli* ta Ala le ka an bεmaw janawoloma, ka o caya, wagati min o tun bε Misiran jamana ra. O kɔ, a ka o labɔ o jamana ra ni a ta sebagaya ye. ¹⁸ A tora o fe kongokolon kɔnɔ ka o dεmε, ka o ta kow bεε sɔnmina fɔ sanji binaani. ¹⁹ O kɔ, a ka siya wolonfla halaki, ka o siyaw gbεn

ka bɔ Kanaana* jamana ra, ka o jamana di an bemaw ma, ka a kε o ta ye,²⁰ ka se fɔ san kemε naani ni san bilooru. O bεε kɔ fe, a ka kuntigiw sigi Izirayeli kunna fɔ ka na se cira Samawilu ta wagati ma.

²¹ «O kɔ, an ta siya k'a fɔ Ala ye ko a ye masace di olugu ma. Ayiwa, Boniyaminu ta gbamɔgɔ min tɔgo ye ko Kisi, Ala ka o dence Sawuli le kε o ta masace ye fɔ san binaani. ²² Ayiwa, Ala nana Sawuli bɔ masaya ra wagati min na, a ka Dawuda kε o ta masace ye. Ala ka nin seereyakuma fɔ ale ta ko ra, ko: <Ne ka Yeso dence Dawuda sɔrɔ, ne diyanyamɔgɔ lo; a bɛna ne sago bεε kε ka ja.> ²³ Ayiwa, Ala nana Kisibaga* di Izirayeli ma ka bɔ Dawuda ta duruja le ra, i n'a fɔ a tun ka a layiri ta cogo min na; o le ye Yeso ye. ²⁴ Nka sani o Kisibaga ye na, Yuhana tun kumana Izirayelimɔgɔw bεε fe ka o waaju, ko o ye nimisa o ta jurumun na ka batize. ²⁵ Tuma min na Yuhana ta baara tun bε jini ka se a dan na, a tun b'a fɔra mɔgɔw ye ko: <Aw b'a bisigi ko ne ye jontigi le ye? Aw bε min makɔnɔna, ne te o ye dε! Nka a flε, a bɛna na ne kɔ fe; ne man kan hali ka a ta sanbara juru foni ka bɔ a sen na.»

²⁶ «Ne balemaw, aw minw kera Iburahima ta durujaw ye, ani aw minw bε Ala bato, nin kisiri kuma fɔra anw le ye. ²⁷ Sabu Yahudiya minw bε Zeruzalemu, olugu ni o kuntigiw m'a faamu ko Yeso le ye Kisibaga ye; ciraw ta kuma min bε karan o ye Nenekirilon* o Nenekirilon, o ma o fana faamu. Nka o ka kiti tige Yeso kan, k'a to

13:22 13.22 Nin kuma fɔra Samawilu folo 8.5,19; 10.21; 13.14; 16.12.

o ciraw ta kumaw kera can ye. ²⁸ O ma jaraki si soro a ra min be se ka ke a fagasababu ye, o beε n'a ta, o ka Pilati daari ko a y'a faga. ²⁹ Ayiwa, o cogo ra, kuma minw tun sebera Kitabu kono Yesu ta ko ra, o kumaw beε kera can ye. O ko, o k'a lajigi ka bo gbengbenyiri ra ka taga a su don kaburu do kono. ³⁰ Nka Ala k'a lakunu ka bo saya ra. ³¹ A kununin ko ka bo saya ra, minw tun kera a blasirabagaw ye ka bo Galile ka na Zeruzalem, Yesu k'a yere yira olugu ra lon caman na. O mogow le kera a seerew ye, k'a ta kuma fo Izirayelimogow ye. ³² Ala tun ka o Kibaro Diman* min layiri ta an bemaw ye, anw yere nakun ye aw fe yan ka na o le fo aw ye. ³³ Ala ka o layiri dafa anw ye, anw minw ye an bemaw ta durujaw ye; o le koson a ka Yesu lakunu ka bo saya ra, i ko a sebera Zaburu kitabu flanan na cogo min na, ko:

<Den min bora ne ra, ele lo;
ne kera i Fa ye bi.>

³⁴ Ala ka Yesu kunu minke ka bo saya ra, ko a te sa tuun fiyewu, a tun ka o le yira a ta kuma ra, ko:

<Ne ka layiri saninman minw ta Dawuda ye,
layiri janamanw,
sigiya t'a ra, ne bena o fenw di aw ma.>

³⁵ O koson a k'a fo kitabu do were ra ko:

<I tena son k'a to i ta mogo saninman su ye tori
kaburu kono.>

³⁶ Nka Dawuda min ka o kuma fo, ale ka baara ke a ta wagati ra ka ban tuma min na ka kapa

13:33 13.33 Nin kuma fora Zaburu 2.7. **13:34** 13.34 Nin kuma fora Ezayi 55.3. **13:35** 13.35 Nin kuma fora Zaburu 16.10.

ni Ala sago ye, a sara, a su donna ka taga fara a bemaw kan, a su torira. ³⁷ Nka Ala ka Yesu min lakunu ka bō saya ra, ale kōni su ma tori. ³⁸ O le kosōn, ne balemaw, aw ka kan k'a lōn ko ale le baraka ra an be jurumun yafa waajuri ke aw ye. ³⁹ Aw ma se ka kisi ko minw bēs ma cira Musa ta sariya* sababu ra, ni mōgō o mōgō ka la Yesu ra, o tigi be kisi o kow bēs ma. ⁴⁰ O kosōn aw ye aw yere kōrōsi, janko ciraw ka kuma min fō, o kana na ban ka aw sōrō, ko:

⁴¹ «A flē, aw minw be Ala ta kow bēs mafiyēnya, aw ye kōnōnōban, o kō, aw ye halaki; sabu ne bēna ko dōw ke aw ta wagati ra, hali ni mōgō dō nana o ko lakari aw ye, aw tēna la a ra.» »

⁴² Ayiwa, Pōli ni Barinabasi bōtō karanso kōnō, mōgōw ka o daari ko Nenekirilon* nata, o ye na kuma olugu fē o ko kelen na. ⁴³ Jama yeregenin kō, Yahudiyaw caman, ani Alajasiranbagu minw tun donna Yahudiyaw ta diina ra, olugu tugura Pōli ni Barinabasi kō. Pōli ni Barinabasi kumana o fē ka o ja gbeleya ko o ye nōrō Ala ta nēema ra ni kan kelen ye.

⁴⁴ O Nenekirilon kunjōgōn, dugumōgōw fanba bēs nana lajen ka Matigi ta kuma lamēn. ⁴⁵ Nka Yahudiyaw ka o jama ye minke, o jangboya ka o sōrō. O ka Pōli ni Barinabasi ta kuma sōsō, ka o mafiyēnya. ⁴⁶ Pōli ni Barinabasi ka o kun gbeleya k'a fō o ye, ko: «Ala ta Kuma tun ka kan ka fō aw Yahudiyaw le ye fōlō, nka i n'a fō aw banna a ra, k'a jate ko aw man kan ni panamanya banbari

ye, ayiwa, sisan an bëna taga siya wëre mögow* fë. ⁴⁷ Sabu Matigi ka o le fō an ye, ko:

<Ne Ala ka i sigi ka i kë siya wëre mögow ta yeelen ye,
janko i ye kisiri kuma lase fō dunuja fan bëe ra.>
»

⁴⁸ Kabini siya wëre mögow ka o kuma mën, olugu bëe ninsöndiyara, ka ke Matigi ta kuma tando ye. Minw bëe tun panawolomara panamanya banbari kama, olugu bëe lara Yesu ra.

⁴⁹ O cogo ra Matigi ta kuma tun be fôra ka taga jamana yoro bëe ra. ⁵⁰ Nka Yahudiyaw ka dugu musotögobatigi Alanasiranbagaw ni dugu mögçbabaw kònónosu. Olugu ka Pöli ni Barinabasi töcrö ka o gbën ka bɔ o ta mara ra. ⁵¹ Nka Pöli ni Barinabasi bɔtɔ, o ka o sennabuguri yuguyugu* o kan, ka bɔ ka taga Ikoniyomu. ⁵² Antiyɔsi lanabagaw kòni jusu tun fara nagari ra, ani Nin Saninman* na.

14

Pöli ni Barinabasi ka waajuri ke Ikoniyomu

¹ Ayiwa, Pöli ni Barinabasi sera Ikoniyomu tuma min na, o donna Yahudiyaw ta karanso* kònɔ. O kumana, fō k'a to Yahudiyaw caman, ani siya wëre mögow* caman kera lanabagaw ye. ² Nka Yahidiya minw tun t'a fë ka la Yesu ra, olugu tagara lanabagaw tögɔjugu fō siya wëre

13:47 13.47 Nin kuma fôra Ezayi 49.6. * **13:51** 13.51 Ka sennabuguri yuguyugu: Pöli ni Barinabasi b'a fë k'a yira ko olugu ta foyi te o dugumögow ta ko ra tuun (Marika 6.11).

mögow ye, ka olugu kōnōnsu lanabagaw kama.
³ O bēs n'a ta, Pōli ni Barinabasi tora Ikoniyōmu ka wagatijan kε. O tun te siran ka kuma Matigi Yesu ta ko ra; Matigi tun bē sebagaya di o ma ka kabakow ni tagamasiyēnw kε, k'a yira ko o tun bē waajuri min kera Ala ta neema ko ra, ko o ye can ye. ⁴ Jama nana taran dugu kōnō: dōw kera ni Yahudiyaw ye, dōw kera ni ciradenw* ye.

⁵ Yahudiyaw, ani siya wērē mögow, ani o ta kuntigiw tun b'a fε ka ben Pōli ni Barinabasi kan, ka o bon ni kabakuru ye ka o faga. ⁶ Pōli ni Barinabasi nana bō o ko kala ma tuma min na, o borira ka taga Likahoni mara ra, Lisitiri ni Dēribē ni o dafeduguw fan na. ⁷ O ka Kibaro Diman* fō o yōrcow ra.

Pōli ni Barinabasi ka waajuri kε Lisitiri

⁸ Cε dō tun signin bē Lisitiri, o cε tun te se ka lō a sen kan; a nabaraman le tun worora, a ma tagama ka ye. ⁹ O cε tun bē Pōli ta kuma lamenna. Pōli k'a ja lō a ra k'a fle, k'a ye ko lanaya b'a fε, min sababu ra a bē se k'a kēneya. ¹⁰ Pōli k'a fō a ye ni kanba ye, ko: «I wuri ka lō i sen kan!» A panna ka lō a sen kan, ka kε tagama ye. ¹¹ Kabini jama ka o ye, o bēs pērenna k'a fō Likahonikan na, ko: «E! An ta alaw yēlēmana ka kε adamadenw ye ka jigi ka na an fε.»

¹² O ka Barinabasi tōgō la ko Zesi, ka Pōli tōgō la ko Hērimēsi*, sabu Pōli le tun ye kumafōbaga ye. ¹³ Zesi ta batoso tun bē dugu donda ra. Mögō min tun ye Zesi ta sōnnikēbaga ye, ale ka misitoran

* **14:12** 14.12 Gērēkiw fε, Zesi le tun ye o ta alaw bēs kuntigiba ye; Hērimēsi tun ye o ta alaw ta daramina ye.

dow mina ka yirifiyerenw mini o kan na, ka taga ni o ye Zesi ta batoso dondaw ra; ale ni jama bεε tun b'a fe ka taga o faga, ka saraka bɔ Barinabasi ni Pɔli ye. ¹⁴ Nka Pɔli ni Barinabasi ka o kuma mεn minke, o ka o ta deregew mina ka o faran, ka bori ka jama kunben, ka peren k'a fo o ye ko: ¹⁵ «An balemaw, mun koson aw be nin ko kera? Anw fana ye aw bɔŋɔgonko adamadenw le ye. An nana Kibaro Diman* le fo aw ye, ko aw ye faran o batori fufafuw ra ka yelema ka Ala janaman bato, min ka sankolo ni dugukolo ni kɔgoji dan, ani o kɔnɔfεn w bεε. ¹⁶ Wagati temeninw na Ala tun ka siyaw bεε to o ye o diyanya siraw tagama. ¹⁷ O bεε n'a ta, Ala tun be a yere yira o ra ni kewalejuman caman ye: a be sanji di aw ma ka bɔ sankolo ra, ka aw ta simanw ja a wagati ra, ka aw ta domuniw caya, ka hera ni ninsɔndiya di aw ma.»

¹⁸ O ka o kumaw bεε fo, nka o bεε n'a ta, tun be jini ka dεse ka mɔgɔw bari ka sarakaw faga o ye.

¹⁹ Ka o to o ra, Yahudiya dow bora Antiyɔsi, ani Ikoniyɔmu ka na jama kɔnɔnɔsu; o ka Pɔli bon ni kabakuru ye, k'a fofo ka taga a bla dugu kɔ fe, sabu o tun b'a miirira ko a sara. ²⁰ Lanabagaw tagara lajen Pɔli kɔrɔ minke, a wurira ka don dugu kɔnɔ. O lon dugusagbe Pɔli ni Barinabasi bora ka taga Dεribε.

Pɔli ni Barinabasi sekɔra ka na Antiyɔsi

²¹ Pɔli ni Barinabasi ka Kibaro Diman* fo Dεribε dugu kɔnɔ; mɔgɔ caman kera lanabagaw ye. O kɔ, o sekɔra ka taga Lisitiri, ka bɔ yi ka

taga Ikoniyɔmu, ka sɔrɔ ka taga Antiyɔsi, Pisidi mara ra. ²² O tɛmɛtɔ, o ka lanabagaw ja gbεleya, ko o ye jija ka to lanaya ra; o tun b'a fɔra o ye ko: «An ka kan ka sεgε caman sɔnmina fɔlɔ, sani an ye don Ala ta Masaya* ra.»

²³ O ka jnamɔgɔ dɔw panawoloma ka o sigi o jenkuuw bεε kelen kelen kunna. O kɔ, o ka sun don ka Ala daari, ka o karifa Matigi ma, o lara Matigi min na.

²⁴ O kɔ, Pɔli ni Barinabasi ka Pisidi mara cεtigε ka taga Panfili mara ra. ²⁵ O ka Ala ta Kuma fɔ Perizi, ka sɔrɔ ka taga Atali. ²⁶ O bɔra yi, ka don kurunba kɔnɔ ka taga Antiyɔsi, Siri mara ra. Lanabagaw tun ka Ala daari o ye ka o karifa Ala ta nεema kɔrɔ o dugu le ra; o tun kera baara min kama, o tun ka o baara le dafa.

²⁷ Ayiwa, o sera Antiyɔsi minke, o ka lanabagaw lajen. Ala ka ko minw bεε ke ni olugu ye, ani a ka lanaya sira dayełe siya wεre mɔgɔw* ye cogo min na, o ka o bεε lakari o ye. ²⁸ Poli ni Barinabasi tora ni lanabagaw ye ka wagatijan ke.

15

Lanabagaw ka jɔgɔnyeba ke Zeruzalemu (Galasikaw 2.1-9)

¹ Ayiwa, mɔgɔ dɔw bɔra Zude ka na Antiyɔsi, ka na lanabagaw karan, k'a fɔ o ye ko: «Ni aw ma kenesigi ka kaja ni cira Musa ta sariya ye, aw te kisi.» ² Poli ni Barinabasi ma sɔn o kuma ma; o ko kera sɔsɔribा ye o ni o mɔgɔw ce. A laban, o k'a latigε ko Pɔli ni Barinabasi ni lanabaga dɔw

ye taga Zeruzalemu ciradenw ni jnamögow fε, ka taga o ko fō k'a yira o ra.

³ Ayiwa, lanabagaw ta jenkuru ka o ci ka taga. O tagato, o temena Fenisi mara ni Samari mara ra. Siya were mögow sónna Ala ta Kuma ma cogo min na, o ka o lakari o yorow ta lanabagaw ye. O kumaw ka o balemaw ninsöndiya kosebe.

⁴ Ayiwa, o sera Zeruzalemu minke, lanabagaw ni ciradenw ni ceköröbaw ka o kunben. Ala ka ko minw bεe ke ni olugu ye, o ka o bεe lakari Zeruzalemu lanabagaw ye. ⁵ Nka Farisiw* ta jenkuru mögo minw tun kera lanabagaw ye, olugu dəw wurira k'a fō ko siya were* mögo minw lara Yesu ra, ko jagboya lo olugu ye kenesigi, ani k'a fō o ye ko o ka kan ka Musa ta sariya* sira tagama.

⁶ Ayiwa, ciradenw* ni ceköröbaw ka njögön lajen ka sigi ka o ko segesegé. ⁷ O kuma kera ssöorigbelən ye o ni njögön cε; o kɔ, Piyeri wurira ka lɔ, k'a fō ko:

«Ne balemaw, aw yere k'a lɔn ko Ala ka ne nanawoloma aw cε ra kabini wagatijan, janko ne ye Kibaro Diman* fō siya were mögow ye, janko o ye Ala ta Kuma men ka la Yesu ra. ⁸ Ala min bε mögɔ bεe jusukunnakow lɔn, ale k'a yira ko a sónna o ma, o le koson a ka Nin Saninman* di o ma, i n'a fō a k'a di an ma cogo min na. ⁹ O b'a yira ko Ala ma faranfasi si ke anw ni olugu cε; a ka o jusukun saninya lanaya sababu ra. ¹⁰ Ni a bε ten, mun koson aw b'a fe ka Ala köröbɔ? An bemaw ni anw yerew ma se doni min körö, mun koson aw b'a fe ka o doni la lanabagaw kunna? ¹¹ Anw lanin b'a ra cogo min na ko an kisira

Matigi Yesu ta neema baraka ra, olugu fana ta bε ten le.»

¹² Jama bεe jera. O ka Barinabasi ni Pɔli fana lamən; Ala ka kabakow ni tagamasiyen minw bεe ke o fe siya wεre mɔgɔw cε ra, o ka o lakari jama ye. ¹³ Pɔli ni Barinabasi kumana ka ban tuma min na, Yakuba ka kuma ta k'a fo ko: «Ne balemaw, aw ye ne lamən. ¹⁴ Ala hakiri tora siya wεre mɔgɔw ra cogo min na, kabini a damina ra, ka dɔw janawoloma o cε ra ka o ke a yεrε ta ye, Simɔn ka o bεe lakari aw ye ka ban. ¹⁵ Ayiwa, o kuma ni ciraw ta kuma bennna kelen ma, sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

¹⁶ «O kow kɔ fe, ne bəna kɔsegi ka na tuun;
Dawuda ta bon min bennna, ne bəna o lɔ tuun.
Ne bəna a tomokɔrɔw bεe lawuri ka o lateren,
¹⁷ janko mɔgɔ tɔw bεe ye Matigi jini,
o kɔrɔ ye ko ne ka siya wεre mɔgɔ minw bεe
wele ka ke ne ta ye.

¹⁸ Matigi ka o le fo. Ale le ka o kow yira kabini wagatijan.»

¹⁹ «Ayiwa, o kosɔn ne ta miiriya ra, siya wεre mɔgɔ minw sɔnna Ala ta Kuma ma, an man kan ka gbεleya wεre la olugu kan tuun. ²⁰ Nka an ye sebe ci o ma k'a fo o ye ko bεgan minw fagara jow kan, o kana o sogo domu, o kana jatɔya ke, o kana jufasogo domu walama k'a jori min. ²¹ Sabu kabini wagatijan, duguw bεe ra, karansow kɔnɔ, o kow waajuri le bε kera ka kaja ni Musa ta sariya* ye Nenekirilon* o Nenekirilon.»

Sεbe min cira siya wεre lanabagaw ma

²² Ayiwa, ciradenw* ni cəkərəbaw ni lanabagaw ta jənkuru bəε bənna a ra ko o ka kan ka məgə dəw bə o cə ra, ka olugu fara Poli ni Barinabasi kan ka o ci ka taga Antiyəsi. Zude min bə wele ko Barisabasi, o ka a le panawoloma, ani Silisi; lanabagaw tun bə o cə fla jate kosebə.

²³ Ayiwa, o ka o səbə don olugu boro, k'a fə ko:
 «An balema lanabaga minw ye siya wərə məgəw* ye, minw bə Antiyəsi, ani Siri jamana ra, ani Silisi jamana ra, aw balema ciradenw ni lanabagaw ta jənkuru* cəkərəbaw le ka nin səbə ci aw ma. An bə aw fo. ²⁴ Anw k'a mən ko məgə dəw bəra an fə yan ka taga aw hakiri jagami ni kuma dəw ye, fə ka hami bla aw ra, k'a sərə anw ma o ci. ²⁵ O kosən an bənna kelen ma k'a latige ko an bə məgə dəw bə an cə ra ka olugu ci aw fə ni an balemace kanuninw Barinabasi ni Poli ye, ²⁶ olugu cə fla minw ka o nin bla farati ra an Matigi Yesu Kirisita təgə kosən. ²⁷ Ayiwa, o kosən an ka Zude ni Silisi ci; an ka min fə səbə kənə, olugu yərə da bəna o kuma kelen dantige aw ye. ²⁸ Sabu a diyara Nin Saninman* ye, ani anw fana ye ko an man kan ka doni were la aw kan tuun, ni nin fen dama dama tə, an bə o min gbeleya aw ma. ²⁹ Ayiwa, bəgan minw fagara jow kan, aw kana o sogo domu, ani aw kana jori min, aw kana jufasogo domu; aw ye faran jatəya ra. Ni aw bə se ka faran o kow ra, o ka jni. Ka an ben.»

³⁰ Ayiwa, o ka o məgəw ci ka taga Antiyəsi; o ka lanabagaw bəε lajən, ka o səbə di o ma.

³¹ Lanabagaw ka o səbə karan minke, o kumaw ka o ja gbeleya, ka o ninsəndiya. ³² Zude ni Silisi fana tun ye ciraw ye; olugu ka ladirikan caman

fō lanabagaw ye, ka o ja gbεleya, ka o ta lanaya baraka bonya.³³ O tora ni o ye ka tere dama kε; o kō, lanabagaw ka dugawu kε o ye, ka o blasira ka taga o cibagaw fε.³⁴ [Silasi k'a latige ka to Antiyɔsi.]

³⁵ Pɔli ni Barinabasi tora Antiyɔsi. O ni mɔgɔ dɔ wεrew tun bε to ka lanabagaw karan, ka Matigi ta Kibaro Diman* waajuri kε.

*Pɔli ni Barinabasi faranna jɔgɔn na
(Galasikaw 4.13-15)*

³⁶ Tere dama temenin kō, Pɔli ko Barinabasi ma ko: «An temena dugu minw na ka Ala ta Kuma fō, a to an ye sekɔ o yɔrɔw ra ka taga o yɔrɔw lanabagaw cogoya flε.»

³⁷ Ayiwa, o tagatɔ, Barinabasi tun b'a fε Yuhana fana ye taga ni o ye, Yuhana min bε wele ko Marika.³⁸ Nka Pɔli ma sɔn o ma fiyewu; a ko, ko kun t'a ra Yuhana ye taga ni o ye tuun, sabu ka o to Panfili mara ra, a bɔra o kō, a ma to ni o ye ka baara laban.³⁹ O ko kera sɔsɔribा ye o ni jɔgɔn cε; a laban o faranna jɔgɔn na. Barinabasi ka Marika ta, o donna kurun dɔ kɔnɔ ka taga Sipere.⁴⁰ Pɔli ka Silasi ta ka taga; lanabagaw ka Ala daari o ye, ka o karifa Matigi ta neema kɔrɔ.⁴¹ O ka Siri jamana ni Silisi jamana yaala, ka lanabagaw karan ka o baraka bonya lanaya ra.

16

Timote farara Pɔli ni Silasi kan

¹ Pɔli ni Silasi tagara Dεribε, ka bɔ yi ka taga Lisitiri. O ka lanabaga dɔ sɔrɔ Lisitiri, min tɔgɔ tun ye ko Timote; a bamuso tun ye

Yahudiya lanabaga dō ye, a face tun ye Gereki ye. ² Lisitiri ni Ikoniyomu ta lanabagaw tun bē Timote tōgōruman fōra. ³ O koson Pōli tun b'a fe ka Timote ke a baarakēnōgōn ye. O cogo ra a ka Timote kēnesigi* Yahudiyaw koson, sabu o bēe tun k'a lōn ko Timote face ye Gereki le ye. ⁴ Ayiwa, o tagatō, o temena dugu minw na, ciradenw* ni Zeruzalem cēkōrōbaw ka ko minw latige, o tun bē o fō lanabagaw ye janko o ye o sira tagama. ⁵ Lanabagaw ta jenkuruw* baraka tun bē bonyara lanaya ra; lon o lon dō fana tun bē fara o kan.

Ala ka Pōli wele ka taga Masedoni

⁶ Ayiwa, Nin Saninman ma sōn Pōli ni a tagamajōgōnw ye waajuri ke Azi mara ra minkē, o ka Firizi mara ni Galasi mara cētigē. ⁷ O surunyanin Misiya mara ra, o k'a latige ko o bē don Bitini, nka Yesu ta Nin Saninman ma sōn o ma. ⁸ O ra, o ka Misiya mara cētigē ka jigi ka taga Torohasi. ⁹ O lon su fe Ala ka fen dō yira Pōli ra: a ka Masedonikace dō lōnin ye, o b'a daarira k'a fō a ye ko: «Sabari ka na Masedoni ka na an dēmē.» ¹⁰ Kabini Pōli ka o ye dōrōn, an k'a latige ka taga Masedoni mara ra, sabu an k'a ye ko sigiya t'a ra, Ala le k'a yira an na ko an ye taga Kibaro Diman* fō o mōgōw ye.

Lidi lara Yesu ra Filipi (Filipikaw 1.1-11,27-30)

¹¹ An donna kurun dō kōnō Torohasi, ka teren ka taga Samotirasi. O dugusagbē an tagara

* **16:3** 16.3 Kēnesigiri tun te Gerekiw fe; o koson Timote denmisēnman tun ma kēnesigi.

Nehapolisi. ¹² An bɔra yi ka taga Filipi, min ye Masedoni mara dugu fɔlɔ ye; o yɔrɔ bε Rɔmu* masaceba ta fanga kɔrɔ. An ka tere dama ke o dugu kɔnɔ. ¹³ Nenekirilon* sera minke, an tagara dugu kɔ fe, kɔda ra, sabu an tun k'a men ko Alabatoyɔrɔ dɔ bε yi. An sera yi minke, an ka muso dɔw lajennin sɔrɔ yi; an ka Ala ta Kuma fɔ olugu ye. ¹⁴ Kelen tun bε o musow ra, min tɔgɔ tun ye ko Lidi. Ale tun bε bɔ Tiyatiri. A tun bε fani wulenman sɔngɔgbelenw le fkiyeere. Alajasiranbaga tun lo. A tun bε an lamɛnna; Matigi ka a jusukun dayelε k'a to a ka Pɔli ta kuma faamu. ¹⁵ A batizera minke ale ni a ta lukɔnɔmɔgɔw, a ka an daari k'a fɔ an ye ko: «Ni aw lara a ra ko ne sɔnna Matigi ma can ra, o tuma aw ye na don ne ta so kɔnɔ ka jigi ne fe.» A ka o fɔ k'a gbεleya kosebe.

Pɔli ni Silasi blara kaso ra Filipi

¹⁶ Lon dɔ, an tun bε tagara Aladaariyɔrɔ ra minke, jɔnsunguru dɔ ka an kunben. Jina dɔ le tun bε o sunguru ra, min sababu ra a tun bε lagberi ke, ka wari caman sɔrɔ k'a di a matigicew ma. ¹⁷ O muso tora ka tugu an ni Pɔli kɔ, ka to ka pεren k'a fɔ ko: «Nin mɔgɔw ye Ala Kɔrɔtaninba ta baaradenw ye; kisiri bε sɔrɔ sira min na, o bε o le fɔra aw ye.»

¹⁸ A k'a ke ten le lon caman. A laban, Pɔli nana dimi, ka yεlεma k'a fɔ o jina ye ko: «Ne b'a fɔ i ye Yesu Kirisita tɔgɔ ra, ko i ye bɔ muso ra!» O yɔrɔnin kelen bεs ra, jina bɔra. ¹⁹ O jɔnsunguru matigicew k'a ye ko o ta warisɔrɔsira cɛnna minke, o ka Pɔli ni Silasi mina ka taga

ni o ye kititigebagaw fe jamalajenyɔrɔ ra. ²⁰ O tagara ni o ye Rɔmu* kititigebagaw fe, k'a fɔ o ye ko: «Nin mɔgɔw bε an ta dugu pagamina le. Yahudiyaw lo; ²¹ o be mɔgɔw karanna landa dɔw ra, anw Rɔmukaw man kan ka sɔn landa minw ma, an man kan ka a sira tagama fana.»

²² Ayiwa, jama ka o mɛn minke, olugu fana murutira Pɔli ni Silasi kama. Kititigebagaw ko o ye Pɔli ni Silasi ta deregew sama ka bɔ o kan na, ka o bugɔ ni gbεŋε ye. ²³ O ka o bugɔ kosebe minke, o ka o bla kaso ra, k'a fɔ kasobon kɔrɔsibaga ye ko a ye o kɔrɔsi kosebe. ²⁴ Kabini kasobon kɔrɔsibaga ka o kuma mɛn, a ka Pɔli ni Silasi bla fɔ kasobon kɔnɔnɔyɔrɔ ra, ka o senw don yiri ra.

Kasobon kɔrɔsibaga lara Yesu ra

²⁵ Ayiwa, su cemance ra, Pɔli ni Silasi tun bε Ala daarira ka dɔnkiri la ka Ala tando. Kasoden tɔw bεe tun be o lamenna. ²⁶ Dugukolo barara ka yεreyεre kosebe fɔ ka kasobon jusiginanw yuguyugu; o yɔrɔnin kelen bεe kasobon daw bεe yelerā o yεre ma, kasodenw bεe ta negejɔrɔkɔw tigejtiga. ²⁷ Kasobon kɔrɔsibaga kununa ka bɔ sunɔgɔ ra; a k'a ye ko kasobon daw bεe yelerā minke, a ka a ta muru sama ka bɔ ko a b'a yεre faga, sabu a tun b'a miiri ko kasodenw bεe borira ka bɔ. ²⁸ Nka Pɔli pεrenna ni fanga ye, ko: «I kana kojugu ke i yεre ra, an bεe be yan!»

²⁹ O tuma ra kasobon kɔrɔsibaga ko o ye fitina mana ka na ni a ye; a teliyara ka don kasobon kɔnɔ. A sirankojugu fe, a yεreyεretɔ tagara ben Pɔli ni Silasi sen kɔrɔ. ³⁰ A ka Pɔli ni Silasi labɔ

kene ma ka o jininka ko: «Ne kɔrɔw, ne ka kan ka mun le kε, janko ka kisi?» ³¹ Pɔli ni Silasi k'a jaabi ko: «La Matigi Yesu ra, i bɛna kisi, i ni i ta denbaya.»

³² O kɔ, Pɔli ni Silasi ka Matigi ta kuma fɔ a ye, ani a ta somɔgɔw bɛε. ³³ O su wagati kelen yere ra kasobon kɔrɔsibaga tagara Pɔli ni Silasi ta joriw ko. O yɔrɔnin bɛε ale ni a ta sokɔnɔmɔgɔw bɛε batizera. ³⁴ O kɔ fε, kasobon kɔrɔsibaga tagara ni Pɔli ni Silasi ye a ta bon kɔnɔ ka taga domuni di o ma. Ale ni a ta gbamɔgɔw bɛε nagarira kosebɛ, sabu o lara Ala ra.

Fagamaw ko o bε Pɔli ni Silasi labla dogo ra

³⁵ Ayiwa, dugu gbera minke, kititigebagaw ka sorasi dɔw ci ka taga a fɔ kasobon kɔrɔsibaga ye ko a ye Pɔli ni Silasi labla. ³⁶ Kasobon kɔrɔsibaga ka o kuma fɔ Pɔli ye ko: «Kititigebagaw ka mogɔ dɔw ci ka n'a fɔ ko ne ye aw labla. Aw ye bɔ ka taga hɛra ra.» ³⁷ Pɔli k'a fɔ o sorasiw ye ko: «An minw ye Rɔmu jamanadenw ye, o ka an bugɔ jama bɛε ja na, k'a sɔrɔ an ta kiti ma tige; o kɔ, o ka an bla kaso ra. Sisan o b'a fε ka an labla dogo ra wa? O te se ka ke fiyewu, fɔ olugu yere le ye na ka na an labɔ.»

³⁸ O sorasiw sekɔra ka taga o kumaw fɔ kititigebagaw ye. Olugu k'a men minke ko Pɔli ni Silasi ye jamanaden dɔw ye, o siranna. ³⁹ O yere nana yafa jini Pɔli ni Silasi fε ka o labla, k'a fɔ o ye ko o ye sabari ka bɔ dugu kɔnɔ. ⁴⁰ Pɔli ni Silasi bɔra kaso ra minke, o tagara Lidi fε. O ka lanabagaw ladi ka o ja gbεleya ka sɔrɔ ka taga.

17

*Pɔli ni Silasi ka waajuri kε Tesaloniki
(Tesalonikikaw fɔlɔ 1; 2.1-16)*

¹ Ayiwa, Pɔli ni Silasi temena Anfipolisi, ani Apoloni fε, ka taga se Tesaloniki; Yahudiyaw ta karanso do tun bε o dugu ra. ² Pɔli donna o karanso kɔnɔ, i n'a fɔ a tun bε deri k'a ke cogo min na; a kumana ni o yɔrɔ mogɔw ye kitabuw kɔnɔkumaw kan, fɔ Nenekirilon saba. ³ Pɔli tun bε a fɔ o ye k'a yira o ra ko min kera Kisibaga* ye, ko o tun ka kan ka tɔɔrɔ, ka sa, ka kunu ka bɔ saya ra. A ko: «Ne bε Yesu min waajuri kera aw ye, ale le ye Kisibaga* ye.»

⁴ Yahudiya dɔw k'a ye ko o kuma ye can ye, olugu fana lara Yesu ra ka fara Pɔli ni Silasi kan. Gærki Alapasiranbaga caman fana lara Yesu ra, ani musotɔgɔbatigi caman.

⁵ Nka nangboya ka Yahudiyaw sɔrɔ; o ka dugu mogɔkunftan dɔw nege ka olugu lajen, ka o kɔnɔnɔsu, ka mankan wuri ka dugu bεe nagami. O ka nɔgɔn ce ka taga Jason ta so kɔnɔ, ko o bε taga Pɔli ni Silasi mina ka na ni o ye jama ja kɔrɔ. ⁶ O ma taga Pɔli ni Silasi sɔrɔ yi minke, o ka Jason ni lanabaga dɔw mina ka olugu sama ka taga ni o ye fagamaw fε. O perenna ko: «Aw y'a fle, mogɔ minw ka jamana bεe nagami, olugu le sera an fε yan fana. ⁷ Jason le sɔnna ka o lajigi a ta so kɔnɔ, k'a sɔrɔ o bε ko minw kera, o te ben ni masaceba Sezari ta sariyaw ye, sabu o ko masace were bε yi, ko o ye Yesu ye.»

⁸ O kumaw ka jama ni fagamaw bεε hakiri pagami. ⁹ Jason ni tɔw ka wari le sara, fagamaw ka sɔrɔ ka o bla.

Poli ni Silasi ka waajuri ke Bere

¹⁰ Ayiwa, lanabagaw ka Pöli ni Silasi lataga Bere o lon yere su fe. O sera yi minke, o tagara don Yahudiyaw ta karanso* kono. ¹¹ Bere ta Yahudiyaw kono tun ka ni ka teme Tesaloniki taw kan pewu. Ala ta Kuma lamenni tun ka di o ye haali. Pöli ni Silasi tun be fen o fen fo o ye, olugu yere tun be o segesegé lon o lon k'a fle ni a bennin lo ni ciraw ta kuma ye. ¹² O Yahudiyaw caman lara Yesu ra; Gerekiw ce ra, musotjögobatigi caman fana lara Yesu ra, ani ce caman. ¹³ Nka Tesaloniki Yahudiyaw nana amen minke ko Pöli ni Silasi be Ala ta Kuma foran Bere, o nana Bere dugumögow fana konoçusu ka o lawuri Pöli ni Silasi kama. ¹⁴ Lanabagaw k'a ye ten minke, o yorönin bee o tagara ni Pöli ye kögöjida ra ka taga kurunba do ta; Silasi ni Timote tora Bere. ¹⁵ Döw ka Pöli blasira ka taga se fo Ateni. Pöli blasirabagaw sekoto ka na Bere, Pöli ka cira fo o ye ko o ye taga a fo Silasi ni Timote ye ko o ye teliya ka na ale ko.

Poli kumana Atenikaw fe

¹⁶ Ka Poli to Ateni, a be Silasi ni Timote makonona, a k'a korosi k'a ye ko Ateni dugu fanin lo jow ra; o ko k'a jusu tօօrօ kosebe.
¹⁷ O koson a tun be to ka taga karanso* ra ka taga kuma ni Yahudiyaw ye, ani siya wərə məgə* minw be siran Ala ja. Lon o lon a tun be taga jamalajenyɔrɔ ra, ni a ka məgə minw

sorc yi, a bε kuma olugu fε. **18** Epikuri* ta mɔgɔw, ani Sitoyiki† ta mɔgɔw ta lɔnnikebaga dɔw nana kuma damina ni Pɔli ye. Dɔw ko: «Cε kumacamantigi nin ko di dε!» Dɔw fana ko: «A bε i n'a fɔ a bε batofenkura dɔw ta ko le fɔra.» O ka o fɔ, sabu Pɔli tun bε Yesu ko waajuri kera, ka suw kunuko fɔ.

19 O ka Pɔli wele ka taga ni a ye dugu kititigeyɔrɔ ra, yɔrɔ min ye Areyopazi ye, k'a nininka ko: «I nana ni karankura min ye, yala an bε se ka dɔ mɛn o ra i fε wa? **20** Sabu an bε kuma minw mɛnna i fε, o bεε ye kumakura le ye an ja na. O koson an b'a fε i ye o kow gbeaya an ye.»

21 Ateni dugumɔgɔw, ani lonan minw bε o cε ra, olugu tun bε o ta wagati fanba bεε kε kokuraw fɔri ni kokuraw lamenni le ra.

22 Pɔli lɔnin tora kititigeyɔrɔ ra k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Aw Atenikaw, ne k'a kɔrɔsi k'a ye ko batofenw ko ka bon aw ma cogoya bεε ra kosebε.

23 Sabu ne yaalayaalatɔ aw ta dugu kɔnɔ, ne ka aw ta sɔnnikeyɔrɔw bεε kɔrɔsi; ne ka aw ta sɔnnikeyɔrɔ dɔ yere ye, a sεbera min kan ko: <Mɔgɔ te batofen min suguya lɔn, o sɔnyɔrɔ le bε nin ye.» Ayiwa, aw bε min batora k'a sɔrɔ aw m'a lɔn, ne yere nakun ye ka na o le ko fɔ aw ye.

24 Ala min ka dunupa ni a kɔnɔfεnw bεε dan, ale min ye sankolo ni dugukolo Matigi ye, ale te sigi adamaden boro ta batoso lalaganin kɔnɔ.

* **17:18** 17.18 Epikuri ta mɔgɔw: Olugu tun b'a fε ka o yere tanga tɔɔrɔ ma, ka dunupa diyabo. † **17:18** 17.18 Sitoyiki ta mɔgɔw: Olugu ta namɔgɔ tɔgɔ tun ye ko Zeno. Olugu fε, adamaden ka kan ka a yere kɔrɔsi, ani ka tɔɔrɔ kun a yere ra.

²⁵ Məgō boro fana tε baara kε a ye, k'a kε i n'a fō a mako b'a ra ko məgō ye a dəmə; sabu ale yere le be panamanya ni nənəkiri ni fen bεs di danfənw bεs ma. ²⁶ A ka siyaw bεs dan ka bō məgō kelen na, ka o sigi dugukolo fan bεs ra, ka o ta wagati dantigε, ka o sigiyɔrɔw danw yira o ra. ²⁷ A ka o ke janko məgōw ye ale yɔrɔpnini, ka jija k'a məmə ka a jini fō k'a sɔrɔ; o bεs n'a ta, a yɔrɔ man jan an si ra. ²⁸ Sabu <ale le ka an dan, ka an panamanya, k'a to an be se ka lamaga.> Aw ta dənkirilabaga dōw fana ka o le fō ko: <An ye Ala ta denw le ye fana.›

²⁹ «Ayiwa, ni an ye Ala denw ye, o tuma an man kan k'a miiri ko Ala be i n'a fō batofen tɔw, məgō yere boro ka o minw lalaga ni sanin ye, walama warigbe, walama kabakuru, ka kajna ni o yere ta miiriya ye. ³⁰ Ayiwa, Ala tε aw ta kolənbariya wagati ta kow jate tuun; nka sisan a b'a fō məgōw bεs ye yɔrɔ bεs, ko o ka kan ka nimisa ka o kow dabla. ³¹ Sabu Ala ka lon dō sigi, lon min na a bəna dunuja bεs lajennin ta kiti tige terenninya kan, ale yere ta məgō panawolomani sababu ra; Ala ka ale le lakunu ka bō saya ra, janko məgōw bεs ye a lən ka la a ra ko Ala ka ale le panawoloma.»

³² Ayiwa, məgōw nana suw kunuko kuma mən Pɔli da ra minke dɔrɔn, dōw ka ke yereko ye a ma, k'a lɔgɔbɔ. Dōw fana ko: «Lon wəre an bəna a tɔ lamən i fe.» ³³ Pɔli bɔra o cε ra ka taga. ³⁴ O bεs n'a ta, məgō dōw lara Yesu ra, ka fara Pɔli kan. Dugu kititigejama məgō kelen tun bε o ra, min ye Denisi ye, ani muso dɔ, min tɔgɔ tun ye ko Damarisi, ani məgō dama dama.

18

*Pɔli sera Korenti
(Korentikaw fɔlɔ 1.1-9; 2.1-5; Korentikaw
flanan 11.5-12; 12.12-13)*

¹ O kɔ, Pɔli bɔra Ateni ka taga Korenti. ² A ka Yahudiyace dɔ sɔrɔ yi, min tɔgɔ tun ye ko Akila; ale tun worora Pɔn mara ra. A naninkura tun lo ka bɔ Itali, ani a muso Pirisili, sabu masaceba Kolodi tun k'a fɔ ko Yahudiyaw bɛε ye bɔ Rɔmu*. Pɔli ka jɛnjɔgɔnya don ni o ye. ³ I n'a fɔ o bɛε tun be baara kelen le kε, Pɔli tora ni o ye, o ka baara ke jɔgɔn fe; o tun be fanibonw le lalaga. ⁴ Nenekirilon* o Nenekirilon, Pɔli tun be taga karanso* ra ka taga kuma ni Yahudiyaw ni Gerekiw ye, janko ka o ta miiriya yɛlɛma, o ye sɔn Matigi ma.

⁵ Nka kabini Silasi ni Timote nana ka bɔ Masedoni, Pɔli k'a ta wagati bɛε ke Ala ta kuma waajuri le ra. A tun b'a fɔ Yahudiyaw ye k'a gbεya ko Ala ka Yesu le janawoloma k'a ke Kisibaga* ye. ⁶ Nka Yahudiyaw banna Pɔli ta kuma ma, k'a nəni. Pɔli ka a ta derege yuguyugu o kan, k'a fɔ o ye ko: «Ni aw halakira, o ye aw yere nɔ le ye, o tε ne ta sira ye tuun. Sisan ne be taga siya wɛre mɔgɔw* le fe.»

⁷ Pɔli bɔra o yɔrɔ ra ka taga cε dɔ ta so, min tɔgɔ tun ye Titusi Yutusi; Alajasiranbaga tun lo. A ta bon tun be karanso* kεrε fe. ⁸ Ayiwa, karanso kuntigi Kiripusi lara Matigi ra, a ni a ta gbamɔgɔw bɛε. Korentika minw tun ka Pɔli ta kuma mən, olugu caman lara Yesu ra fana; o ka o batize.

⁹ Ayiwa, lon dō su fε Matigi kumana Pɔli fε siko ra, k'a fɔ a ye ko: «I kana siran! Kuma, i kana je, ¹⁰ sabu ne bε ni i ye; mɔgɔ si tēna i mina ka kojugu ke i ra, sabu ne ta mɔgɔw ka ca nin dugu kɔnɔ.»

¹¹ O ra, Poli tora Korenti ka mɔgɔw karan Ala ta Kuma ra fɔ san kelen ni karo wɔɔrɔ.

¹² Nka ka Galiyɔn to Akayi jamanatigiya ra, lon dō Yahudiyaw bennna kelen ma ka wuri Pɔli kama k'a mina ka taga ni a ye kititigeyɔrɔ ra. ¹³ O ko: «Cε nin be mɔgɔw hakiri yelemana, ko o ye Ala bato cogo wɛrɛ ra, min ni an ta sariya* te bɛn.»

¹⁴ Ayiwa, sani k'a to Pɔli ye a da yεlε ko a bε kuma dɔrɔn, Galiyɔn ko Yahudiyaw ma ko: «Ni a tun kera ko nin cε tun ka ko bɛnbari, walama kojuguba dō le kε, ne tun bɛna sigi ka aw Yahudiyaw ta kuma lamɛn kosebε. ¹⁵ Nka i n'a fɔ aw bε nɔgɔn sɔsɔra kumaw le kosɔn, ani mɔgɔtɔgɔw, ani aw ta sariyaw ta kow, o tuma aw yεrε le ka kan ka o ko janabɔ. Ne tε sɔn ka nin ko nɔgɔn kiti tige.» ¹⁶ Galiyɔn ka o labɔ kititigeyɔrɔ ra. ¹⁷ Kabini o kera, o bεs ka Sɔsiteni mina, min ye karanso kuntigi ye, ka ale bugɔ bɛrebɛre kititigeyɔrɔ ja fε; Galiyɔn k'a ke i n'a fɔ ale yεrε ma o ye.

Pɔli sekɔra ka taga Antiyɔsi

¹⁸ Pɔli tora Korenti ka wagatijan ke belen. O kɔ, a ka sira daari lanabagaw fε; ale ni Pirisili ni Akila donna kurun kɔnɔ ka taga Siri jamana fan fε. Nka Pɔli tun ka dajuru ta Ala fε; o ra, a k'a kun li Sankere, o ka sɔrɔ ka taga. ¹⁹ O tagara se Efesi minke, Pɔli ka a tagamajɔgɔnw to o yɔrɔ

ra. Ale yεrε tagara karanso* ra, ka taga kuma ni Yahudiyaw ye. ²⁰ Olugu ka a daari ko a ye to ni o ye ka wagati dama ke; nka Pɔli ma sɔn. ²¹ A ka sira jini o fe k'a fɔ o ye ko ni Ala sɔnna, ale bεna sekɔ ka na o fe tuun. O kɔ, a bɔra Efesi ka don kurun kɔnɔ ka taga.

²² O tagara se Sezare minke, a bɔra ka taga Zeruzalemu ka taga lanabagaw fo; o kɔ, a tagara Antiyosi. ²³ A tora Antiyɔsi ka wagati dama ke yi. O kɔ, a tagara Galasi mara ra, ka bɔ yi ka taga Firizi mara ra, ka lanabagaw karan, ka o baraka bonya lanaya ra.

Apolɔsi ka waajuri ke Efesi ani Korenti

²⁴ O wagati ra Yahudiyace dɔ nana Efesi, min tɔgɔ tun ye ko Apolɔsi; a tun bɔra Alesandiri. O cε tun be se kuma ra kosebe; a fana tun be kitabu kumaw lɔn kosebe. ²⁵ A tun karanna Matigi Yesu ta sira ko ra. A tun be ji ja ka Yesu ko fɔ mɔgɔw ye ka o karan ka ja ni a jusukun bεε ye, nka a ta lɔnniya tun danna Yuhana Batizerikεbaga ta karan dɔrɔn le ma. ²⁶ A tun be kuma karanso* kɔnɔ mɔgɔw bεε ja na. Pirisili ni Akila ka a ta karan lamɛn minke, olugu k'a wele ka taga Matigi Yesu ta ko lalaga k'a fɔ a ye.

²⁷ Ayiwa, Apolɔsi tun b'a fe ka taga Akayi mara ra. Lanabagaw ka a ja gbεleya ko a ye taga; o ka sεbe dɔ ke k'a ci Akayi lanabagaw ma, ko o ye a minako ja. A sera yi minke, mɔgɔ minw lara Yesu ra Ala ta nεema baraka ra, a ka olugu dεmε kosebe; ²⁸ sabu a tun be Yahudiyaw ta firiyɔrɔw yira o ra mɔgɔw bεε ja na; a tun b'a yira o ra

k'a gbεya, ko ka kaja ni kitabuw ta kuma ye, Ala ka Yesu le janawoloma ka a ke Kisibaga* ye.

19

Pɔli ka waajuri ke Efesi

¹ Ayiwa, ka Apolosi to Korénti, Pɔli ka Azi mara kuruyɔrɔw cétige ka taga se Efesi. A ka lanabaga dɔw sɔrɔ yi. ² Pɔli ka o lanabagaw jininka ko: «Yala aw lara Yesu ra wagati min na, aw ka Nin Saninman* sɔrɔ wa?» O ka Pɔli jaabi ko: «An yere m'a men ban ko Nin Saninman bε yi.» ³ Pɔli ka o jininka tuun ko: «O tuma aw batizera batizeri* juman le ra?» O ka Pɔli jaabi ko: «Yuhana ta batizeri.» ⁴ Pɔli k'a fɔ o ye ko: «Yuhana ka mɔgɔw batize k'a yira ko o nimisara o ta jurumunw na; nka a tun b'a fɔ o ye ko min bεna na ale kɔ fε, o ka kan ka la o ra; o ye Yesu le ye.»

⁵ O mɔgɔw ka o kuma men tuma min na, o ka sɔrɔ ka batize Matigi Yesu tɔgɔ ra. ⁶ O kɔ, Pɔli ka a boro la o kan minke, Nin Saninman jigira o kan; o ka ke kuma ye kan wεrew ra; Ala ka kuma don o da ra ka mɔgɔw waaju. ⁷ O bεe tun bε mɔgɔ tan ni fla nɔgɔn bɔ.

⁸ Pɔli tun bε to ka taga karanso* ra ka taga Ala ta Masaya* Kibaro Diman* fɔ mɔgɔw ye k'a gbεya. A tun bε cogo bεe ke janko ka mɔgɔw ta miiriya yεlεma ka sɔn Matigi ta kuma ma; a ka o ke ka se fɔ karo saba. ⁹ Nka o mɔgɔ dɔw ka o kun gbeleya, ka ban Pɔli ta kuma ma, ka to ka Matigi ta sira ko mafiyεnya jama ja kɔrɔ. O ra, Pɔli ka lanabagaw wele ka bɔ o kɔrɔ, ka taga ni

o ye Tiranusi ta karanso ra, ka to ka o karan o yɔrɔ̄ ra lon o lon.

¹⁰ Pɔli ka o ke fɔ̄ san fla. O kosɔn mɔgɔ̄ minw bɛε tun be Azi mara ra, Yahudiyaw ni siya wɛrɛ mɔgɔ̄w, olugu bɛε ka Matigi ta kuma mɛn. ¹¹ Ala tun be kabakoba caman kera Poli sababu ra. ¹² Hali fani, walama fanikunkurun minw tun magara Pɔli fari ra, o tun be o la banabagatɔ̄w kan; banabagatɔ̄w tun be keneya, jinatɔ̄w ta jinaw fana tun be bɔ̄ o ra.

Seva dencew ta ko

¹³ Ayiwa, Yahudiyaw dɔ̄w tun be yaalayaala, ko o be jinaw gbɛn ka bɔ̄ mɔgɔ̄w ra; olugu nana a fɔ̄ ko o be jinaw gbɛn ka bɔ̄ mɔgɔ̄w ra ni Yesu tɔ̄gɔ̄ ye. O tun b'a fɔra ko: «Ne b'a fɔ̄ aw ye ko aw ye bɔ̄ Yesu tɔ̄gɔ̄ ra, Poli be Yesu min ko waajuri kera!» ¹⁴ Yahudiyaw ta sarakalasebagaw* kuntigi min tɔ̄gɔ̄ tun ye ko Seva, o dence wolonfla le tun be o baara kera. ¹⁵ Lon dɔ̄, jina dɔ̄ ka o jaabi ko: «Ne ka Yesu lɔ̄n, ne k'a lɔ̄n fana Pɔli ye mɔgɔ̄ min ye. Nka aw ye jɔ̄ntigiw le ye?»

¹⁶ O jina tun be cε min na, o cε benna o kan. Ale kelen fanga gbiriyara o bɛε ta ma. A ka o bugɔ̄ fɔ̄ ka o mandimi; o fari lakolon le borira ka bɔ̄ bon kɔnɔ̄. ¹⁷ O ko kibaroya sera Efesi dugumɔgɔ̄w bɛε ma, Yahudiyaw ni siya wɛrɛ mɔgɔ̄w bɛε; siranya ka o bɛε mina, mɔgɔ̄w fana ka Matigi Yesu tɔ̄gɔ̄ bonya. ¹⁸ O kosɔn minw tun lara Yesu ra, olugu caman nana lɔ̄ o ta kewalejuguw ra, ka o fɔ̄ kene kan. ¹⁹ Minw tun be subagaya ke, olugu fana caman nana ni o ta sɛbɛw ye ka na o jeni mɔgɔ̄w bɛε ja na. O ka o sɛbɛw sɔ̄ngɔ̄ jate mina k'a ye ko

a bennna warigbe waga bilooru le ma. ²⁰ O cogo ra, Matigi ta sebagaya baraka ra, Ala ta Kuma waajuri tun be tagara ja ni baraka ye.

Mankanba wurira Efesi

²¹ O kow bεε ko fe, Poli k'a latige Nin Saninman* baraka ra, ko a be teme Masedoni jamana ni Akayi jamana ra ka taga Zeruzalem. A tun b'a fora fana ko: «Ni ne sera yi, ne ja ka kan ka taga la Rōmu* fana kan.» ²² A ka a ta baarakēnogon fla bla a ja ka taga Masedoni, minw ye Timote ni Eratusi ye. Ale yere tora Azi mara ra ka wagati dama ke belen.

²³ Ayiwa, o wagati ra mankanba do wurira Matigi ta sira ko ra. ²⁴ Saninfagabaga do tun be yi, o təgo tun ye ko Demetirisi; ale tun be Efesikaw ta jo musoman Aritemisi ta jobon bisigiyaw le lalaga ni warigbe ye, ka o fiyeere. Ale ni a ta baaradenw tun be wari caman soro o sababu ra. ²⁵ Ayiwa, o ce ka a ta baaradenw ni saninfagabaga werew lajen, k'a fo o ye ko: «Ne teriw, aw k'a lən ko an be an ta baro sɔrɔra nin baara le ra. ²⁶ Nka nin Poli be min kera, aw yere be o yera, aw fana b'a menna; Efesi dugu dɔrɔn te, nka a be nini ka ke Azi mara bεε ta ko le ye. A ka mɔgɔ caman le hakiri yelema, ka o kunnacen, k'a fo o ye ko mɔgɔ boro be batofen minw lalaga, ko o te batofen ye. ²⁷ Ayiwa, nin ko be se ka ke sababu ye ka an ta baara cen, nka o dɔrɔn te; an ta jomusoba Aritemisi ta jobon ta ko le bena ke ko gbansan ye. Ni o kera, Azi mara ni dunupa to bεε be jo musoman min batora, o ta bonya bεε bena bo a kan.»

²⁸ O kumaw fôra minke, a lamenbagaw dimina; o ka ke pérén ye ko: «Efesikaw ta jo musoman Aritemisi le ka bon!»

²⁹ O mankan ka dugu bëe nagami; Pöli tagamajögön fla minw tun ye Gayusi ni Sitariki ye, minw tun ye Masedonikaw ye, o bëe girinna olugu kan ka o mina ka taga ni o ye jamalajenyörö ra. ³⁰ Pöli yere fana tun b'a fe ka taga jama kɔ, nka lanabagaw ma sɔn. ³¹ Azi mara mögöba döw fana tun bë yi, olugu tun ye Pöli teriw ye. Olugu fana ka mögö döw ci Pöli fe, k'a daari ko a kana taga jamalajenyörö ra. ³² O wagati ra mankan cayara jamalajenyörö ra. Döw tun bë min fɔ, o ni tòw ta tun te kelen ye. Jama fanba tun ma o lajenkun yere lòn. ³³ Mögöw ka o kow lakari cë dö ye, min tögö tun ye ko Alessandiri. Yahudiyaw ka ale nöni ka taga jama ja fe ko a ye kuma. Alessandiri ka a boro köröta ko a bë kuma jama fe. ³⁴ Nka o k'a ye ko Yahudiya lo minke, o bëe jenna ka ke pérén ye ko: «Efesikaw ta jo musoman Aritemisi le ka bon!» O tora o ra ka wagatijan ke.

³⁵ Dugu sëberikebaga le nana ji ja jama mala; a k'a fɔ o ye ko: «Efesikaw, jontigi le m'a lòn ko Efesi dugu le ye jomusoba Aritemisi ta jobon körösbaga ye, ani jo musoman yere ja min bora san fe ka ben? ³⁶ Mögö si te se ka o kow sëso. O ra, aw ka kan ka aw jusu suma, aw kana foyi ke aw yere kun fe! ³⁷ Sabu aw bagara nin cë fla ma ka o mina ka na ni o ye, k'a sörö o ma foyi sonya jobon könö, o fana ma kumajugu fɔ an ta jomusoba ma. ³⁸ Ayiwa, ni Demetirisi ni a ta baarakenögönw b'a fe ka mögö dö jaraki ko

dɔ̄ ra, o tuma kititigelonw bε yi, fagamaw fana bε yi; o ye na ni a ko ye olugu fε. ³⁹ Walama ni ko wεrε le bε aw fε, aw bε se ka na o ko yira an ta njogonyelon na. ⁴⁰ Ni o tε, an ka mankanba min lawuri bi, o bε se ka an jaraki o ra ko an b'a fε ka jama lamuruti; sabu ni o ka an nininka, an tεna se ka jama lajenkun fō mɔ̄go ye.»

⁴¹ Ayiwa, dugu sεberikεbaga ka o kuma fō, ka jama labla.

20

*Pɔli ka tagama min ke Masedoni ni Geresi
(Korentikaw fɔlɔ 16.1-7; Rɔmukaw 15.25-27)*

¹ Ayiwa, mankan nana mala tuma min na, Pɔli ka lanabagaw wele ka o lajen. A kumana o fe ka o ladi, ka o ja gbεleya, ka sɔrɔ ka sira jini o fe ko o bε taga Masedoni. ² Pɔli temetɔ o yɔrɔw ra, a ka lanabagaw ja gbεleya ni ladirikan caman ye, ka sɔrɔ ka taga Geresi jamana ra. ³ A ka karo saba ke yi. A nana laben ko a bε kurunba dɔ̄ ta ka taga Siri jamana ra; nka a nana a men ko Yahudiya dɔ̄w ka janfa siri a kama o yɔrɔ ra yi minke, a k'a latige ka sekɔ ka na Masedoni. ⁴ Mɔ̄go minw tun bε Pɔli blasirara, olugu flε nin ye: Pirusi dencε Sopateri, ale tun bɔra Bere; Sitariki ni Sekundusi, olugu tun bɔra Tesaloniki; Gayusi, min tun bɔra Deribe; Timote ni Tisiki ni Torofime, olugu tun bɔra Azi mara ra. ⁵ Olugu blara an ja ka taga an kɔnɔ Torohasi. ⁶ Burufunubari janagbe* temenin kɔ, an donna kurunba dɔ̄ kɔnɔ Filipi; an ka tere looru ke tagama ra, ka taga o sɔrɔ Torohasi. An ka lɔgɔkun kelen ke yi.

Pɔli ta tagamalaban ka taga Torohasi

⁷ Lögökun tere fɔlɔ, an tun lajenna ka Matigi ta domuni ke nögön fe. Pɔli tun b'a fe ka taga o lon dugusagbe; a kumana lanabagaw fe ka mæen fɔ ka taga se su cemance wagati ma. ⁸ An tun lajenna sankaso min kɔnɔ, fitina caman tun mananin lo o bon kɔnɔ. ⁹ Kanbelen dɔ tun be ni an ye, min tɔgɔ tun ye ko Etiyusi; ale tun siginin be bon finetiri dakun kan. Ale tora o yɔrɔ ra ka sunögɔ fɔ ka jina a yere ko. Pɔli kumana k'a mæen minke, sunögɔ nana a magaya. A bɔra fɔ sankaso bon sabanan kunna ka na ben dugu ma. O nana a ta k'a ye ko a sara. ¹⁰ Pɔli jigira ka taga biri a kunna, k'a mina a boro fla ma, k'a fɔ an ye ko: «Aw hakiri kana ntagami, a nin sekɔra a ma.»

¹¹ O kɔ, Pɔli yelenna; a ni lanabagaw ka Matigi ta domuni ke nögön fe. O kɔ, Pɔli kumana o fe tuun fɔ ka na teresun bɔ, ka sɔrɔ ka taga. ¹² Etiyusi ta mɔgɔw k'a mina ka taga ni a ye so kɔnɔ, a janaman. O ko ka lanabagaw jusu suma.

Pɔli bɔra Torohasi ka taga Mile

¹³ Ayiwa, anw donna kurun kɔnɔ ka bla Poli na ka taga se Asɔsi. An tun ka kan ka taga Pɔli ta kurun kɔnɔ o yɔrɔ le ra, sabu ale yere tun k'a latige ko a be taga Asɔsi a sen na. ¹⁴ A tagara an sɔrɔ Asɔsi wagati min na, an k'a ladon an fe kurun kɔnɔ ka taga Mitileni. ¹⁵ An bɔra o yɔrɔ ra lon min na, an nana se Kiyɔsi kere fe o lon dugusagbe. O dugusagbe flanan an sera Samɔsi. O dugusagbe sabanan an sera Mile. ¹⁶ Pɔli tun b'a fe ka teme Efesi kere fe; a tun t'a fe ka lɔ yi

tuun, janko a kana na mεen ka tεmε Azi mara ra. A tun kɔrɔtɔra ka se Zeruzalemu, janko ni a bε se ka kε, a ye taga Pantekɔti* lon kunben yi.

Pɔli ka Efesi lanabagaw ta cekɔrɔbaw ladi

17 Pɔli tora Mile ka cira bla ka taga Efesi lanabagaw ta jenkuru cekɔrɔbaw wele ka na.

18 O nana minke, a k'a fɔ o ye ko: «Kabini lon fɔlɔ min na ne ka ne sen bla Azi mara ra, ne tun bε tagama cogo min na aw cε ra wagati bεε, aw yere ka o lɔn. **19** Ne ka ne yere majigi wagati bεε ka baara kε Matigi ye, ka tɔɔrɔ fɔ ka naji bɔ; Yahudiyaw fana ka janfa siri ne kama wagati caman, ka sεgε caman lase ne ma. **20** O bεε n'a ta, aw ta nafa bε fen o fen na, ne ma o si dogo aw ma; ne ka aw karan jamayɔrɔw ra, ka aw karan aw yere ta sow kɔnɔ, **21** k'a fɔ mɔgɔw bεε ye k'a gbeleya, Yahudiya fara siya wεrε mɔgɔ* kan, ko o ye nimisa o ta jurumunw na ka sɔn Ala ma, ka la an Matigi Yesu ra.

22 «Ayiwa, sisā a flε, Nin Saninman bε ne jagboya ka taga Zeruzalemu; nka min bεna taga ne sɔrɔ yi, ne te o lɔn. **23** Ne bε tεmε dugu o dugu ra, Nin Saninman yere b'a yira ne ra ko kasorabla ni tɔɔrɔw bε ne ja. **24** Nka ne te ne ta saya, walama ne janaman jate fεnba ye. Min ka gbeleyen ne ma, o ye ko ne ye ne ta tagama kε ka se a dan ma, ani Matigi Yesu ka baara min karifa ne ma, ne ye o kε ka dafa, ka Ala ta nεema Kibaro Diman* ko fɔ mɔgɔw ye.

25 «Ayiwa, ka a ta bi ra, ne ka Ala ta Masaya* waajuri kε aw min o min cε ra yan, ne k'a lɔn ko aw si ja tεna la ne kan tuun. **26** O kosɔn ne b'a

fɔ aw ye k'a gbεlεya bi, ko aw ra ni min firira, o ye o tigi yεrε nɔ le ye. ²⁷ Sabu Ala sago ye min ye aw ta kisiri ko ra, ne ka o bεε fɔ aw ye, ne ma foyi dogo aw ra.

²⁸ «Ayiwa, aw ye aw yεrε kɔrɔsi; Nin Sanin-man ka aw bla sagakuru min kunna, aw ye o fana kɔrɔsi ka ja; aw ye aw janto Ala ta jεnkuru ra, a ka min kunmabɔ ni a yεrε jori ye. ²⁹ Ne yεrε k'a lɔn ko ni ne tagara, mɔgɔlafiribaga dɔw bεna don aw cε ra i ko warajuguw bε don sagaw cε ra cogo min na; o tena sagaw to. ³⁰ Mɔgɔ dɔw bεna wuri hali aw yεrew cε ra yan ni faninyakuma dɔw ye, ka lanabagaw lafiri, ka o tugu o yεrε kɔ. ³¹ O ra, aw ye aw yεrε cogoya lɔn; aw ye aw hakiri to a ra ko ne ka san saba kε aw cε ra, ka aw bεε kelen kelen ladi su ni tere, fɔ ka jaŋi bɔ aw kosɔn.

³² «Ayiwa, sisān ne bε aw karifa Ala ma, ani a ta nεsma kuma ma. Ale le bε se ka aw baraka bonya lanaya ra; a ka fεn min layiri ta aw ye, a bεna o di aw ma, ani a ta mɔgɔ nanawolomaninw bεε.

³³ «Ne ma jaɓɔ mɔgɔ si ta wari fe, walama mɔgɔ ta sanin, walama mɔgɔ ta faniw. ³⁴ Aw yεrε k'a lɔn ko ne yεrε boro le ka baara kε ka ne ni ne tagamajɔgɔnw bεε mako ja.

³⁵ «Ne k'a yira aw ra cogo bεε ra ko an ka kan ka baara kε ten le, ka dεsεbagatɔw dεmε, ani ka an hakiri jigi Matigi Yesu ta kuma ra, ko: < Dugawu bε sɔnni le ra ka temε sɔrɔri kan. > »

³⁶ Ayiwa, Pɔli ka o kuma fɔ ka ban minke, a ka a kinbiri gban ka Ala daari ni lanabagaw bεε ye.

³⁷ Lanabagaw bεε kasira kosεbε Pɔli tagako ra; o

ka a fo ni kanuyafori ye. ³⁸ P̄oli tun k'a fō minke ko o si na tēna la ale kan tuun, o kuma le tun ka o jusu kasi kosebē. O kō, o tagara P̄oli blasira kurunda ra.

21

P̄oli tagacogo Zeruzalemu

¹ Ayiwa, an ni lanabagaw nana faran jōgōn na tuma min na, an donna kurun kōnō, ka teren ka taga Kōsi. O dugusagbē an sera Rodi, ka bō yi ka taga Patara. ² An ka kurunba dō sōrō yi, o tun bē tagara Fenisi mara ra; an donna o kōnō ka taga. ³ An surunyara Sipere jamana ra; an tun bē o jamana yera, nka an k'a to an numanboroyanfan fe ka taga Siri jamana fan fe. Kurunba tagara lō Tiri, sabu doni minw tun bē kurun kōnō, o tun ka kan ka jigi o dugu le ra.

⁴ An ka lanabaga dōw sōrō Tiri; an ka tere wolonfla kē ni olugu ye. Tōorō minw tun bēna P̄oli sōrō Zeruzalemu, Nin Saninman tun ka o yira o lanabagaw ra, o koson o k'a fō P̄oli ye ko a kana taga Zeruzalemu. ⁵ An tun ka kan ka tereda minw kē, o dafara minke, an ka sira mina; lanabagaw bēε bōra, o ni o ta musow ni o ta denw, ka taga an blasira, ka bō ni an ye fō dugu kōnō. An bēε ka an kinbiri gban jida ra yi, ka Ala daari. ⁶ O kō, an ka fori di jōgōn ma minke, an donna kurun kōnō; olugu sekōra ka taga o ta so.

⁷ An bōra Tiri ka taga Pitolemasi; o kera an ta tagama dan ye. An tagara o yōrō lanabagaw fo, ka tere kelen kē ni o ye. ⁸ O dugusagbē an tagamana ka taga Sezare. An tagara Kibaro

Diman fəbaga Filipe ta so kənɔ; lanabagaw tun ka cə wolonfla minw panawoloma Zeruzalemu, ale tun ye o ra kelen ye. An jigira ale ta so.

⁹ Denmuso sunguru naani tun bə Filipe fe, Ala tun bə kuma don olugu da ra ka məgəw waaju.

¹⁰ An ka tere dama ke Filipe ta so; lon dɔ, cira dɔ nana ka bɔ Zude; o təgo tun ye ko Agabusi.

¹¹ O cə nana an fe, ka na Pəli ta kurusijara ta ka a yere senw ni a borow siri ni o ye, k'a fə ko: «Nin Saninman ko: <Nin kurusijara ye məgo min ta ye, Yahudiyaw bəna o tigi mina Zeruzalemu k'a siri nin cogo le ra, ka a don siya were məgəw* boro.» »

¹² Kabini an ka o kuma men, an ni o yɔrɔ lanabagaw bəe ka ke Pəli daari ye ko a ye sabari a kana taga Zeruzalemu.

¹³ Pəli ko: «Aw kana kasi ten, ka ne jusu kasi. A kana dan kasorabla dama ma, hali ni ne ka kan ka sa Zeruzalemu, Matigi Yesu təgo koson, ne sonna o ma.»

¹⁴ An k'a ye ko Pəli t'a fe k'a ta miiriya bɔ Zeruzalemu taga kan minke, an jera. An ko: «Min ye Matigi sago ye, o ye ke.»

¹⁵ An ka o wagati ke Sezare minke, an ka an yere laben ka taga Zeruzalemu.

¹⁶ Sezare lanabaga dɔw tagara an blasira. O tagara ni an ye cə dɔ ta so, min təgo ye ko Minason. Ale bə bɔ Sipere; lanabaga lo kabini wagatijan. An tun ka kan ka jigi o cə ta so.

Pəli tagara Yakuba fe Zeruzalemu

¹⁷ An sera Zeruzalemu minke, lanabagaw ka an kunben ni ninsɔndiya ye.

¹⁸ O lon dugusagbə Pəli tagara ni an ye Yakuba fe; lanabagaw ta

cεkɔrɔbaw bεε nana fana. ¹⁹ Pɔli ka mɔgɔw fo ka ban tuma min na, Ala ka ko o ko kε siya wεre mɔgɔw* cε ra a ta waajuri baraka ra, a donna o bεε ra ka o nafɔ o ye kelen kelen. ²⁰ O mɔgɔw ka o mεn minkε, o ka Ala tando. O kɔ, o ko Pɔli ma ko: «An balemacε, i m'a ye, Yahudiya waga caman le lara Yesu ra yan, nka hali bi o bεε cesirinin bε cira Musa ta sariya* ko ra. ²¹ Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana a fɔ o ye ko Yahudiya minw bε siya wεre mɔgɔw cε ra, ko ele le k'a fɔ olugu ye ko o ye cira Musa ta sariyaw* bla, ko o kana o ta denw kenesigi tuun, ko o kana landaw si kε fana. ²² Ayiwa, an bεna nin ko mina cogo di? Sigiya t'a ra, o bεna a mεn ko i nana. ²³ O ra, an bεna min fɔ i ye, i ka kan ka o le kε. Ayiwa, cε naani bε an fε yan, olugu tun ka dajuru ta Ala fε. ²⁴ I bε don ni o ye Alabatosoba kɔnɔ, ka i yεrε saninya ni o ye ka kaja ni sariya ye. I yεrε ye o bεε ta kunlisara bɔ janko o ye o kun li. Ni o kεra, Yahudiyaw bεna a lɔn ko mɔgɔw ka ko o ko fɔ i ta ko ra, ko o si te can ye. O bεna a ye fana ko ele yεrε bε tagamana sariya kan. ²⁵ Nka siya wεre mɔgɔ minw lara Yesu ra, an ka sεbε ci olugu ma ka an ta miiriya yira o ra; an k'a fɔ o ye ko sogo o sogo fagara jow kan, o kana o domu, o kana a jori min, o kana jufasogo domu, o kana jatɔya kε.»

²⁶ Ayiwa, Pɔli farara o cε naani kan. O dugusagbe, a ka a yεrε saninya ni o ye. O kɔ, o tagara don Alabatosoba lu kɔnɔ nɔgɔn fε, Poli ka o ta saninyarilonw dafawagati yira, o kɔrɔ ye lon min o bεε kelen kelen ta saraka ka kan ka bo.

Məgɔw ka Pɔli mina Alabatosoba kɔnɔ

²⁷ Tere wolonfla tun bëna dafa wagati min na, Azi mara Yahudiyaw ka Pɔli ye Alabatosoba kɔnɔ. O ka jama bëe kɔnɔnɔsu; o ka Pɔli mina, ²⁸ ka ke peren ye ko: «Izirayɛlimməgɔw, aw ye na o, aw ye na! Cε min bε yaala ka mɔgɔw bëe karan yɔrɔ bëe, ka an ta siya mangboya, ka an ta sariyaw mangboya, ani ka yɔrɔ saninman mangboya, ale le ye nin ye. Sisan a yεrε ka siya wεrε mɔgɔ* dɔw ladon Alabatosoba kɔnɔ, ka an ta yɔrɔ saninman lanɔgɔ.»

²⁹ O ka o fɔ, sabu o tun ka Efesikace Torofime ni Pɔli ye nɔgɔn fε dugu kɔnɔ. A kera o na na ko Pɔli donna ni a ye Alabatosoba kɔnɔ le.

³⁰ A kera ten, dugu bëe nagamina. Mɔgɔw tun borira ka bɔ dugu fan bëe ra ka na. O ka Pɔli mina k'a sama ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ, ka Alabatosoba daw datugu. ³¹ I n'a fɔ o tun b'a fε ka Pɔli faga, o kuma sera sorasiw kuntigiba ma, ko Zeruzalemu dugu bëe nagaminin lo. ³² O yɔrɔnin kelen bëe sorasiw kuntigiba ka sorasi dɔw ta, ani sorasikuntigi dɔw; o borira ka don dugu kɔnɔ. Yahudiyaw ka sorasiw kuntigiba ni a ta sorasiw ye minke, o ka Pɔli bugɔri dabla.

³³ Sorasiw kuntigiba nana Pɔli mina. A k'a fɔ sorasiw ye ko o ye Pɔli siri ni negejɔrɔkɔ fla ye. Pɔli sirinin kɔ, a ka jininkari ke ko Pɔli ye jɔn ye, ko a ka mun le ke? ³⁴ Jama bëe tun be perenna, nka dɔw tun be min fɔ, o ni tɔw ta tun te kelen ye. Sorasiw kuntigiba nana a ye ko a te kuma kelen sɔrɔra k'a mɛn mankan bonyakojugu fε minke, a k'a fɔ sorasiw ye ko o ye taga ni Pɔli ye bonba kɔnɔ. ³⁵ Pɔli tagara se donda yelɛnyɔrɔ

ma minke, sorasiw ka P̄oli ta, jama ta fariya koson; ³⁶ sabu jamaba tun tugura a kō, o b̄ee b̄e p̄erenna ko: «Aw y'a faga!»

P̄oli kumana jama fe

(*Kewalew 9.1-19; 26.9-20; Galasikaw 1.11-16; Timote f̄olɔ 1.12-17*)

³⁷ P̄oli donto bonba kōnō, a ko sorasiw kuntigiba ma ko: «Yala ne b̄e se ka kuma i fe wa?» Sorasiw kuntigiba ko: «I b̄e gerekikan men wa?

³⁸ O tuma Misirankace min murutira yan, ni a wagati ma m̄eən, f̄o a tagara ni m̄oḡo waga naani ye kongo kōnō m̄oḡofaga kama, ele le te o ye wa!»

³⁹ P̄oli ka jaabi ko: «Ne ye Yahudiya le ye, ne bora Tarisi, Silisi jamana ra. Ne ye dugu min m̄oḡo ye, o dugu ka bon. Sabari k'a to ne ye kuma jama fe.»

⁴⁰ Sorasiw kuntigiba sōnna ko P̄oli ye kuma. P̄oli l̄onin tora bon donda yelenyɔrɔ kan ka a boro kɔrɔta m̄oḡow fe ko a b'a fe ka kuma o fe. M̄oḡow b̄ee jera; P̄oli kumana o fe aramekan na; a ko:

22

¹ «Ne balemaw, ani ne faw, ne b̄ena kuma min f̄o sisān k'a yira aw ra ko ne ma kojugu si kε, aw ye o lamēn!»

² M̄oḡow k'a ye ko a b̄e kumana o fe aramekan na minke, o b̄ee jera, ka mankan b̄ee dabla. P̄oli ko:

³ «Ne ye Yahudiya le ye, ne worora Tarisi, Silisi jamana ra. Nka ne lamɔna Zeruzalemu yan. Ne ta karamoḡfa tun ye Gamaliyeli ye; ale le ka ne karan ka ja, ka kaja ni an b̄emaw ta sariya* kow

bεε ye. Ne fana tun cεsirinin lo Ala ko ra kosebε, i n'a fɔ aw bε cogo min na bi. ⁴ Mɔgɔ minw bε nin sira kan, ne ka olugu tɔɔrɔ fɔ ka dɔw faga, ka o siri ka o bla kaso ra, cε fara muso kan. ⁵ Sarakalasebagaw kuntigiba*, ani cεkɔrɔbaw ta namɔgɔw ta jεnkuru ye ne seerew ye o kow ra. Ne yεrε tun ka sεbε sɔrɔ o fε ka taga a di Damasi Yahudiyaw ma, janko ni ne tagara lanabaga dɔw sɔrɔ o yɔrɔ ra, ne ye olugu mina ka o siri ka na ni o ye Zeruzalemu, janko ka o tɔɔrɔ.

⁶ «Ayiwa, ka ne tagatɔ to sira ra, ne surunyara Damasi ra minke, teregban fε, yeelenba dɔ barara ka bɔ sankolo ra ka manamana ka ne lamini. ⁷ Ne benna dugu ma; ne ka kumakan dɔ mεn, ko: <Sɔli, Sɔli, mun kosɔn i bε ne tɔɔrɔra?> ⁸ Ne k'a pininka ko: <Ele ye jɔn ye, Matigi?> A ko ne ma ko: <Ne ye Yesu Nazaretikace le ye; i bε ne le tɔɔrɔra.> ⁹ Ayiwa, mɔgɔ minw tun bε ni ne ye, olugu ka yeelenba ye, nka min tun bε kumana ne fε, o ma o tigi kan mεn. ¹⁰ Ne ka pininkari ke, ko: <Ne ka kan ka mun le ke, Matigi?> Matigi ko ne ma ko: <Wuri ka taga Damasi; Ala b'a fε i ye min ke, o bεna taga o fɔ i ye.> ¹¹ I n'a fɔ yeelen bonyakojugu kosɔn ne tun tε foyi yera tuun, mɔgɔ minw tun bε ni ne ye, olugu ka ne boro mina ka taga ni ne ye Damasi.

¹² «O y'a sɔrɔ cε dɔ tun bε Damasi, a tɔgɔ ye ko Ananiyasi. Alajasiranbaga tun lo, ani sariya siratagamabaga; Damasi Yahudiyaw bεε tun bε a tɔgɔnuman fɔ. ¹³ A nana ne fε ka na lɔ ne kɔrɔ k'a fɔ ne ye ko: <Ne balemace Sɔli, i ja yεlε ka fleri ke.> O yɔrɔnin kelen bεε, ne ja yεlεra, ne k'a ye. ¹⁴ A k'a fɔ ne ye ko: <An bεmaw ta

Ala ka i panawoloma, janko i ye a sago lən. Min kelenpe terennin bε, a k'a to i ye o ye, ani ka a yere kumakan mən. ¹⁵ Sabu i ka min ye, ani i ka min mən, i bəna ke a seere ye məgəw bεs ja kɔrɔ, ka o bεs fɔ o ye. ¹⁶ Ayiwa, sisan i kana sigi ka fən wəre makɔnɔ tuun. Wuri ka batize k'a to i ta jurumunw ye yafa i ma Matigi Yesu tɔgɔ baraka ra*.

¹⁷ «O kɔ, ne sekora ka na Zeruzalem̄ minkε, lon dɔ, ka ne to Aladaari ra Alabatosoba kɔnɔ, Ala ka fən dɔ yira ne ra. ¹⁸ Ne ka Matigi ye, a k'a fɔ ne ye ko: <I teliya ka bɔ Zeruzalem̄ dugu kɔnɔ, sabu i bəna kuma min fɔ ne ta ko ra, mɔgɔ si təna sɔn o ma yan.> ¹⁹ Ne ko: <Matigi, ne tun be donna karansow* kɔnɔ cogo min na ka lanabagaw mina ka o bugɔ ka o bla kasor̄a, o yere ka o lən. ²⁰ Hali o tun be i ta seere Etiyeni fagara wagati min na, ne yere tun be o yɔrɔ ra. Ne tun sɔnna Etiyeni fagari ma; ne ka a fagabagaw ta deregew mina o ye.> ²¹ Nka Matigi ko: <Taga, sabu ne bəna i ci ka taga yɔrɔjan, siya wəre məgɔw* le fε.> »

Pɔli ko ale ye Rɔmu jamanaden ye

²² Ayiwa, jama bεs tun jera ka Pɔli lamən fɔ ka na se nin kumaw ma. Nka kabini Pɔli ka nin kumaw fɔ minke, jama ka ke pεren ye ko: «Nin mɔgɔ suguya ka kan ka faga ka bɔ dunuja kɔnɔ, a nanaman man kan ka to!»

²³ O tun be pεrənna, ka o ta deregew bɔ ka o fifafifa, ka buguri cε ka o seri san fε ka gbangban lawuri. ²⁴ Sorasiw kuntigiba k'a fɔ sorasiw ye ko

* **22:16** 22.16 Pɔli k'a ta seereya fɔ (Kewalew 9.1-16; 26.12-18).

o ye don ni Pɔli ye bonba kɔnɔ, ka a bugɔ ni gbɛŋe ye, k'a jagboya ka kuma. A ka ko min ke k'a to mɔgɔw bɛ pɛrɛnna a kunna, a ye o fɔ. ²⁵ Wagati min o ka Pɔli siri ko o b'a bugɔ, sorasikuntigi min tun bɛ Pɔli kɛrɛ fe, Pɔli ko o ma ko: «Ka kajna ni sariya ye, yala a bɛnnin lo ko aw ye Rɔmu jamanaden dɔ bugɔ ni gbɛŋe ye k'a sɔrɔ kiti ma ben a kan wa?» ²⁶ Sorasikuntigi ka o mɛn minke, a tagara o fɔ sorasiw kuntigiba ye, ko: «Ele tun b'a fe ka mun le ke tan? Cɛ nin ye Rɔmu jamanaden le ye dɛ!» ²⁷ Sorasiw kuntigiba yere tagara Pɔli jininka ko: «Yala can lo ko ele ye Rɔmuka le ye wa?» Pɔli ko: «ɔnhɔn.» ²⁸ Sorasiw kuntigiba ko: «Ne ka wariba le sara ka sɔrɔ ka ke Rɔmuka ye dɛ!» Pɔli ko: «Ne worora a ra le!»

²⁹ O yɔrɔnin bɛɛ ra minw tun b'a fe ka Pɔli bugɔ k'a jagboya ka kuma, olugu bɔra a kɔrɔ. Sorasiw kuntigiba yere siranna, sabu ale le k'a to o ka Pɔli siri, k'a sɔrɔ Rɔmuka lo.

Pɔli bɛ kuma kititigejama mɔgɔw fe

³⁰ Ayiwa, Pɔli jarakikun yere tun ye fen min ye Yahudiyaw fe, sorasiw kuntigiba tun b'a fe ka o lɔn. O le kosɔn o lon dugusagbɛ, a ka negejɔrɔkɔ bɔ Pɔli ra, ka sarakalasebagaw* kuntigiw ni kititigejama bɛɛ wele ka o lajen. O kɔ, o tagara ni Pɔli ye ka taga a lɔ o ce ma.

23

¹ Pɔli ka a ja lɔ kititigejama ra k'a fɔ ko: «Ne balemaw, fɔ ka na se bi ma, ne ka ne tagamacogo ke ka kajna ni Ala sago ye; ne jusukun te ne jaraki o ra.» ² Pɔli ka o fɔ minke, sarakalasebagaw

kuntigiba* Ananiyasi k'a fō Pōli kerefemōgō dōw ye ko o ye Pōli bugō a da ra. ³ Pōli ko a ma ko: «Ele flankafu, Ala fana bēna i bugō. Ele siginin bē yan ka kiti tige ka kajna ni sariya* ye, nka i ko o ye ne bugō, k'a sōrō sariya ma o fō.» ⁴ Mōgō minw tun be Pōli kere fe, olugu ko Pōli ma ko: «I bē Ala ta sarakalasebagaw kuntigiba le nēnina ke!» ⁵ Pōli ka o jaabi ko: «Ne balemaw, ne m'a lōn ko sarakalasebagaw kuntigiba lo. Sabu a sēbera Kitabu kōnō, ko: <I kana kumajugu fō i ta jamana jāmōgō dō ma.» »

⁶ Ayiwa, Pōli tun k'a lōn ko kititigejama mōgō dōw tun ye Sadusiw* ye, dōw tun ye Farisiw* ye. O kosōn, a pērenna kititigejama cē ma, k'a fō ko: «Ne balemaw, ne ye Farisi yēreworo le ye. Ne lanin b'a ra ko suw bēna kunu lahara minke, o le kosōn kiti bē tigera ne kan bi.»

⁷ Kabini Pōli ka o fō, sōsōri donna Farisiw ni Sadusiw cē; jama kan taranna. ⁸ Sabu Sadusiw ko, ko suw tena kunu lahara, ko mēlēke te yi, ko nin wērew si te yi fana; k'a sōrō Farisiw lanin bē o kow bēe ra. ⁹ Mankan bonyara kosebē; Farisiw ta jenkuru sariya karamōgō* dōw wurira ka muruti k'a fō jama ye ko: «An kōni ma kojugu si sōrō nin cē ra. A bē se ka kē ko nin dō, walama mēlēke dō le kumana a fē.»

¹⁰ Sōsōri nana bonya ka taga a fē; sorasiw kuntigiba nana siran ko o kana na ban ka Pōli samasama fō k'a faga. O kosōn, a ka sorasi dōw ci ko o ye jigi ka taga Pōli bōsi o boro ka taga ni a ye sorasiw ta bonba kōnō.

11 O lon dugusagb  su f , Matigi ka a y re yira P li ra k 'a f  a ye ko: «I ja g leleya; i ka seereya b  ne ta ko ra Zeruzalem  yan cogo min na, i ka kan ka ne ta ko seereya ke R mu* o cogo kelen na fana.»

Yahudiyaw ka janfa siri P li kama

12 O dugusagb  s g mada f , Yahudiya d w ka janfa siri P li kama. O karira j g n ye ko olugu t na domuni k , o t na ji min, f  ni o ka P li faga. **13** Yahudiya minw tun ka o janfa siri, o tun ka ca ni m g  binaani ye. **14** O m g w tagara sarakalasebagaw* kuntigiw ni c k r b w f , ka taga a f  o ye ko: «An k 'a latige ka kari j g n ye ko an si t na domuni k , walama ka ji min, f  ni an ka P li faga. **15** O kos n, aw ni kititigejama m g  t w b e , aw ye b n a ra ka taga sorasiw kuntigiba daari ko a ye P li di aw ma k 'a k  i n 'a f  aw b 'a f  ka a ta kona s ges ge le ka j a. An k ni lab nnin lo k 'a k n  sira ra k 'a faga sani a ye se aw ma yan.»

16 Nka P li balemamuso dence ka o janfa ko m n. Ale borira ka taga bonba k n  ka taga o f  P li ye. **17** O tuma, P li ka sorasikuntigi d  wele k 'a f  a ye ko: «Taga ni kanbelennin nin ye sorasiw kuntigiba f ; kuma d  b 'a f  k 'a f  a ye.»

18 O sorasikuntigi tagara ni kanbelennin nin ye sorasiw kuntigiba f  ka taga a f  a ye ko: «Kasoden P li le ka ne wele k 'a f  ne ye ko ne ye na ni kanbelennin nin ye i f , ko kuma b 'a f  k 'a f  i ye.» **19** Sorasiw kuntigiba ka kanbelennin mina a boro ma ka gbara ni a ye k re f  ka a j ninka ko: «Mun le b  i f  k 'a f  ne ye?»

²⁰ Kanbelennin k'a fō a ye ko: «Yahudiyaw le benna a ra ko o bëna i daari sini, ko i ye Poli bla ka taga kititigējama fe. O ko o b'a fe ka a ta koja sègesège le ka ja tuun. ²¹ Nka i kana la o ra! Sabu o ta mɔgɔ dɔw bëna dogo sira ra ka Pɔli kɔnɔ. O ka ca ni mɔgɔ binaani ye. O k'a latigé ka kari Ala ra ko o tēna domuni kε, o tēna ji min fō ni o ka Pɔli faga. O labennin lo ka ban. O bë ele ta kuma le makɔnɔna.»

²² Sorasiw kuntigiba k'a fō kanbelennin ye k'a gbeleya ko a kana a to mɔgɔ wɛrɛw ye o kuma mɛn. Kanbelennin bɔra ka taga.

Sorasiw kuntigiba ka Pɔli lataga jamanatigi Felisi fe

²³ O kɔ, sorasiw kuntigiba ka sorasikuntigi fla wele k'a fō o ye ko: «Aw ye sorasice kɛmɛ fla fara nɔgɔn kan, ani sotigi biwolonfla, ani cε tamantigi kɛmɛ fla. O bɛε ye laben; ni su kora, o bɛ taga Sezare. ²⁴ Aw ye so dɔ laben Pɔli ye fana, janko a ye se jamanatigi Felisi fe yi, foyi kana a sɔrɔ.»

²⁵ A ka sèbe ke k'a ci Felisi ma, ko: ²⁶ «Ne Kolodi Lisiyasi bɛ nin sèbe ci jamanatigipuman Felisi ma; ne ta fori bɛ i ye. ²⁷ Yahudiyaw tun ka nin cε mina, o tun bɛ nini k'a faga. Wagati min na ne k'a mɛn ko Rɔmuka lo, ne ka ne ta sorasi dɔw ci ka taga a bɔsi o boro. ²⁸ A tun ka ko kelen min ke k'a to Yahudiyaw b'a jarakira, ne tun b'a fe ka o lɔn. O kosɔn ne tagara ni a ye o ta kititigējama fe. ²⁹ Nka ne nana a kɔrɔsi k'a ye ko o bɛ a jarakira kun min na, o ye olugu yere ta sariyaw* ko le ye; ni o tɛ, a tun ma kojugu si ke min ka kan ni fagari ye walama kasorabla.

30 O kɔ fε o ka ne lasɔmi minke ko Yahudiyaw ka janfa siri a kama, o yɔrɔnin bεε, ne k'a bla ka taga i fε, k'a fɔ Yahudiyaw ye ko o b'a jarakira kun min na, ko o ye taga o fɔ ele yεre ye. [Ka an bεn.]»

31 Min fɔra sorasiw ye, o ka o kε; o ka Pɔli ta o su fε ka taga se fɔ Antipatirisi. **32** O dugusagbε, sorasi minw tun bε o sen na, olugu sekɔra ka na o ta bonba kɔnɔ. Minw tun bε so kan, olugu tagara ni Pɔli ye. **33** O sera Sezare minke, o ka sεbε di jamanatigi ma, ka Pɔli yira a ra. **34** Jamanatigi ka sεbε karan ka ban minke, a ka Pɔli jininka ko: «I bɔra mara juman le ra?» Pɔli k'a fɔ a ye ko ale bɔra Silisi. **35** A ko Pɔli ma ko: «Ni i jarakibagaw nana se yan tuma min na, ne bεna i lamεn.» A ko o ye Pɔli bla Herodi* ta bonba kɔnɔ k'a kɔrɔsi.

24

Yahudiyaw ka Pɔli jaraki Felisi ja kɔrɔ

1 Ayiwa, tere looru tεmεnin kɔ, sarakalasebagaw kuntigiba* Ananiyasi nana Sezare, ale ni cεkɔrɔba dɔw, ani cε kumalɔnbagaba dɔ, min tɔgɔ ye ko Terituli. Ko min donna o ni Pɔli cε, a nana o jafo jamanatigi Felisi ye. **2** O ka Pɔli wele ka na. Terituli k'a damina ka Pɔli jaraki; a ko: «Jamanatigijuman, an bε heraba min na jamana kɔnɔ bi, ele le baraka ra an ka o hεra sɔrɔ. Ele ta hakiritigiyaba le kosɔn fana, yεlemanin caman kεra jamana kɔnɔ, ka jamana lataga ja fε. **3** An bεε bε i walejumanlɔn o kow bεε ra wagati bεε, ani yɔrɔ bεε, jamanatigijuman Felisi. **4** Nka i n'a fɔ ne t'a

fε ka i lasigi ka mεen, o koson ne bε i daari i ye sabari ka an lameñ dōonin.

⁵ «Ayiwa, an k'a ye ko nin cε ye cenrikεbaga le ye, min ka kεre lawuri dunuja Yahudiyaw bεs cε ra; ale le ye Nazaretikaw ta diina namogó ye.

⁶ A tun bε jini ka an ta Alabatosoba yεre lanogó, o le koson an k'a mina. [An tun b'a fe k'a ta kiti tige ka kapa ni an ta sariya* ye; ⁷ nka sorasiw kuntigiba Lisiyasi nana a bosi an boro fanga ra, ⁸ ko an ye na a jarakikun fō ele yεre ye.] Ni i yεre ka a jininka ka ja, an b'a jarakira ko minw na, i bεna o lōn.»

⁹ Yahudiya tōw fana lora o kuma kelen kan, ko Terituli ka min fō, ko o ye can ye.

Poli kumana jamanatigi ja yoro

¹⁰ Ayiwa, jamanatigi k'a fō Poli ye ko a ye a ta fō. Poli ka kuma ta k'a fō jamanatigi ye ko: «Ne k'a lōn ko ele bε an ta siya ta kiti tigera kabini san caman. O le koson ne tε siran ka kuma k'a yira i ra ko ne ma kojugu si ke. ¹¹ Ne nana Zeruzalem̄u ka na Ala bato, a ma tεme tere tan ni fla kan fōlo. Ni i ka o ko segessege, i bεna a ye ko can lo. ¹² O wagatiw bεs kōnō, o ma ne ye sōsōri ra ni mōgō si ye, walama ko ne bε jama lamuruti ra Alabatosoba kōnō, walama karanso* dō kōnō, walama dugu kōnō yoro dō ra. ¹³ Nin mōgōw tε se ka foyi si fō k'a yira ko o bε ne jarakira kun min na ko o ye can ye.

¹⁴ «Ayiwa, ne kōni bε lō min na k'a fō i ja na, o ye ko, ne bε an bεmaw ta Ala le batora ka kapa ni nin sira ye, olugu ko o min tε can ye. Nka fēn o fēn sebera sariya* kitabuw ni ciraw ta kitabuw kōnō, ne lara o bεs ra. ¹⁵ Ne jigi bε Ala kan ko

min na, olugu fana jigi bε a kan o ko kelen le ra, ko mɔgɔnumanw ni mɔgɔjuguw bεε su bεna kunu lahara. ¹⁶ O le kosɔn ne bε jija, janko ne jusukun gbεnin ye to, ne jarakibari ye kε Ala ja kɔrɔ, ani mɔgɔw ja kɔrɔ.

¹⁷ «Ayiwa, san caman temenin kɔ, ne nana Zeruzalem̄u ka na ne ta siyamɔgɔ dɔw dεmε ni wari ye, ani ka sarakaw bɔ Ala ye. ¹⁸ O nana ne sɔrɔ o kopaw le ra Alabatosoba kɔnɔ; ne tun saninyanin lo, jama tun tε yi, sɔsɔri tun tε yi. Azi mara Yahudiya dɔw le tun bε ni ne ye. ¹⁹ Ni a kera ko ne tun ka kojugu dɔ le kε, olugu le tun ka kan ka kε yan ka ne jaraki i ja kɔrɔ. ²⁰ Ni o tε, wagati min na ne ta kiti tun be tigera kititigejama ja kɔrɔ, ni a kera ko ne ka kojugu dɔ ke yi, mɔgɔ minw bε yan, olugu ye o fɔ i ye. ²¹ Ka ne lɔnин to o na fε, ne kumana ni kanba ye, ka nin kuma kelen le fɔ ko: <Ne lanin b'a ra ko suw bεna kunu ka bɔ saya ra lahara, o le ka ne bla kiti ra aw ja fε bi.» »

²² Ayiwa, i n'a fɔ Felisi tun ka lanaya ko faamu, a ka kiti bla lon wεre ra, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga; ni sorasiw kuntigiba Lisiyasi nana na, ne bεna aw ta kona janabo.» ²³ O kɔ, a ko sorasikuntigi dɔ ma ko a ye Poli to kaso ra, k'a kɔrɔsi, nka a y'a to a ye laganfiyyayɔrɔ sɔrɔ; ni a teri dɔw b'a fε ka na bɔ a ye ka fεn dɔ di a ma, a ye sɔn o ma.

Pɔli kumana jamanatigi ni a muso ja kɔrɔ

²⁴ Tere dama temenin kɔ, jamanatigi Felisi nana ni a muso ye, min ye Durusili ye; o muso tun ye Yahudiya ye. O ka mɔgɔ ci ka taga Poli wele ka na. Mɔgɔ bε la Yesu Kirisita ra cogo min

na, P̄oli ka o jafo o ye. ²⁵ Nka P̄oli kumana ka se terenninya ma tuma min na, ani moḡo ka kan ka a yere mina jurumun ma cogo min na, ani lahara ta kiti, Felisi siranna; a ko P̄oli ma ko: «Taga fōlō; ni ne nana wagati sōrō, ne bēna i wele tuun.» ²⁶ A tun b'a hakiri ra fana ko P̄oli bēna wari le di ale ma, o koson a tun be to ka P̄oli wele ka na kuma a fe tuma caman.

²⁷ O ka san fla ke o ra ten. P̄orisusi Fetusi nana sigi jamanatigiya ra Felisi no ra. Felisi tun b'a fe ka a yere ko diya Yahudiyaw ye, o koson a ka P̄oli to kasō ra yi.

25

P̄oli ko a ta kiti be tige masaceba le fe

¹ Fetusi sigira jamanatigiya ra Zude mara ra minke, a tere sabanan, a bora Sezare ka taga Zeruzalem̄u. ² A sera yi minke, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Yahudiyaw ta janmogow tagara a fe ka taga P̄oli jaraki. ³ O ka Fetusi daari ko a ye sabari ka P̄oli bla ka na Zeruzalem̄u; nka o tun ka janfa le siri P̄oli kama janko ka na a natō faga sira ra. ⁴ Fetusi ka o jaabi ko P̄oli bēna to kasō ra Sezare, ko sani wagati dōonin ale yere bēna sekō ka taga yi. ⁵ A ko o ma ko: «Aw ta kuntigiw ka kan ka taga ni ne ye Sezare; ni o sera yi, aw be P̄oli jarakira kun min na, o yere bēna o fō.»

⁶ Fetusi ma teme tere seegi walama tere tan kan Zeruzalem̄u. O kō, a sekora ka taga Sezare. O dugusagbe a tagara sigi kititigeyorō ra, ka moḡo dō ci ko o ye na ni P̄oli ye. ⁷ P̄oli nana minke, Yahudiya minw tun nana ka bō Zeruzalem̄u,

olugu lora ka Pöli lamini k'a jaraki ni kojugu caman ye, k'a soro o tun te se ka o kow si can yira. ⁸ O ko, Pöli ka kuma ta; a ko: «Ne ma kojugu si ke Yahudiyaw ta sariya* kama, walama Alabatosoba kama, walama masaceba Sezari kama.» ⁹ I n'a fo Fetusi tun b'a fe ka a yere ko diya Yahudiyaw ye, o koson a ka Pöli jininka ko: «I b'a fe ka taga Zeruzalem, janko i ta kiti ye taga tige ne na körö o yörö ra nin ko ra wa?» ¹⁰ Pöli ko: «Ne lönin be masaceba Sezari yere ta kititigeyörö ra ka ban. Ne ta kiti ka kan ka tige yan le. Ne ma foyi ke Yahudiyaw ra; ele yere ka o lön kosebe. ¹¹ Ni a tun kera ko jo te ne fe, walama ko ne ka ko do ke min ka kan ni fagari ye, ne tun tena ban fagari ma. Nka o be fen o fen föra ne kama, i n'a fo can te o si ra, o tuma mögö si te se ka ne labla o ye. Ne b'a fe ne ta kiti ye taga tige masaceba Sezari le ja körö.»

¹² Ayiwa, Fetusi ni a jenjögönw ka mögön ye wagati min na ka ban, a ka Pöli jaabi ko: «I ko i ta kiti be tige masaceba Sezari le ja körö, ayiwa, i bëna taga masaceba Sezari fe.»

O nana ni Pöli ye Agiripa ja körö

¹³ Tere dama temenin ko, masace Agiripa ni Berenisi nana Sezare, ka na Fetusi fo. ¹⁴ Ayiwa, o ka tere caman ke Sezare. Fetusi nana Pöli ta kopaw yira masace ra. A ko: «Felisi ka ce do to kaso ra yan. ¹⁵ Wagati min na ne tagara Zeruzalem, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Yahudiya ta ceköröbaw ka o ce jaraki, ka ne daari ko ne ye kiti ben a kan. ¹⁶ Ne ka o jaabi ko Römukaw fe, fagama man kan ka mögö labla

ko a ye faga, ni o tigi ni a jarakibagaw ma njəgɔn ye kititigebaga ja kɔrɔ, janko a fana ye kuma k'a ta fɔ a jarakibagaw ja kɔrɔ. ¹⁷ Ayiwa, o mɔgɔw nana ni ne ye yan, ne fana ma a ko bla ka mɛen; o dugusagbe yere, ne tagara kititigeyɔrɔ ra, ka mogɔ ci ka taga cε wele ka na. ¹⁸ O cε jarakibagaw wurira ka lɔ ka kuma. Nka ne tun bε kojugu minw miirira a ta ko ra, a jarakikun ma taga ke o si ye. ¹⁹ O tun bε njəgɔn sɔsɔra o yerew ta sariya* ta kow le ra, ani Yesu tɔgɔ dɔ, o min tun sara, nka Pɔli ko a janaman lo. ²⁰ Ne tun ma a lɔn ne bəna a ke cogo min na ka nin ko njəgɔn janabɔ. O le kosɔn ne ka Pɔli nininka ni a bε sɔn ka taga Zeruzalem, a ta kiti ye taga tige o yɔrɔ ra. ²¹ Nka Pɔli k'a jini ko masaceba Sezari yere le ye ale ta ko janabɔ. O ra ne k'a fɔ ko o y'a mara sani ne ye na a bla ka taga masaceba Sezari fe.» ²² Agiripa ko Fetusi ma ko: «Ne yere b'a fe ka o cε lamən.» Fetusi ko: «Sini i bəna a lamən.»

²³ Ayiwa, o dugusagbe, masace Agiripa ni Berenisi mɔgɔbaraman le nana don kititigeyɔrɔ ra, ani sorasiw kuntigibaw, ani dugu namɔgɔw. O kɔ, Fetusi ko o ye na ni Pɔli ye. ²⁴ O tuma Fetusi ko: «Masace Agiripa, ani aw minw bεε bε ni an ye yan, aw ka nin cε ye; Yahudiyaw ta jama bεε nana ne fe ka na ale le jaraki Zeruzalem, ani yan, ka peren ko a janaman man kan ka to. ²⁵ Ne kɔni fe a ma kojugu si ke min bε se ka ke a fagasababu ye. I n'a fɔ ale yere ko a ta kiti ka kan ka tige masaceba le fe, o ra ne k'a latige k'a bla ka taga masaceba fe. ²⁶ Nka ne ma kuma gbenin si sɔrɔ a ta ko ra, ne bε

se ka min səbe k'a ci masaceba Sezari ma; o le koson ne k'a wele ka na aw ja kɔrɔ, ele yere masace Agiripa ja kɔrɔ, janko ni a jininkara, ne ye fən dɔ sɔrɔ k'a səbe k'a ci masaceba Sezari ma. ²⁷ Sabu ka kasoden bla ka taga masaceba Sezari fε, k'a sɔrɔ jarakikun si ma sɔrɔ a ta ko ra k'a fɔ, o ye hakirintanya le ye.»

26

Pɔli kumana masace Agiripa ja kɔrɔ (Kewalew 9.1-30; 22.1-21)

¹ Ayiwa, Agiripa ko Pɔli ma ko:

«Min be i fε, o fɔ.» O tuma, Pɔli ka a boro kɔrɔta, ka kuma, k'a ta fɔ; a ko: ² «Masace Agiripa, a diyara ne ye ka ne yere sɔrɔ ele ja kɔrɔ bi, ka a yira i ra ko Yahudiyaw be ne jarakira ko minw bεs ra, ko o si te can ye. ³ Sabu ele yere be Yahudiyaw ta landaw ani o ta sɔsɔriw bεs lɔn kosebε. O koson, ne bε i daari ko i ye muju ka ne lamēn.

⁴ «Ayiwa, kabini ne denmissenman, ne tagamacogo tun ye min ye ne ta siyamogow ce ra Zeruzalem, Yahudiyaw bεs ka o lɔn. ⁵ Ni o b'a fε ka can fɔ kɔni, o ka ne lɔn kabini wagatijan; ne tun be Farisiw* ta jen le ra, o min ye an ta diina siraw bεs ra gbelenman ye. ⁶ Nka sisān, Ala tun ka layiri min ta an bεmaw ye, ne jigi bε o kan minke, o le ka ne bla kitī ra bi. ⁷ An ta siya gba tan ni fla jigi tun be o layiri kan. O koson o tun be Ala bato su ni tere. O jigi min be ne fε, masace Agiripa, Yahudiyaw be ne jarakira o le koson! ⁸ Aw Yahudiyaw, mun koson aw b'a miiri ko Ala te se ka suw lakunu wa?»

9 «Ne fana tun b'a miirira ko can ra ne tun ka kan ka Yesu Nazaretikace tōgō kere le kosebe. **10** Ne ka o le kē Zeruzalem; ne tun ka fanga sōrō sarakalasebagaw* kuntigiw fe, ka lanabaga caman mina ka o bla kaso ra. Ni o tun bē lanabagaw fagara fana, ne tun bē fara o fagabagaw kan. **11** Wagati caman ne tun bē o tōrō karansow* bēs kōnō, ka o jagboya ko o ye ban lanaya ma. Ne dimikojugu o kōrō, ne tun bē taga fō dugu werew ra ka taga lanabagaw tōrō yi.

12 «O cogo le ra, lon dō, sarakalasebagaw kuntigiw ka ne ci ni sēbē dō ye ka taga Damasi lanabagaw kama. **13** Ka ne tagatō to Damasi, masace Agiripa, tuma min na tere tun bē kunce, ne barara ka yeelenba dō ye, a bōra sankolo ra, ka manamanana ka ne ni ne tagamajōgōnw lamini. O yeelen tun ka bon ni tere yeelen ye. **14** An bēs bōra ka ben dugu ma; ne ka kumakan dō men, a ko ne ma Aramekan na ko: <Sōli, Sōli, mun kosōn i bē ne tōrōra? Ni sēnekemisi ka muruti ko a bē bere tan, o te ja misi ma dē!> **15** Ne k'a jaabi ko: <Ele ye jōn ye, Matigi?> Matigi ko: <Ne ye Yesu le ye, i bē min tōrōra. **16** Wuri ka lō sisān, sabu ne ka ne yērē yira i ra, janko i ye kē ne ta baaraden ye. I ka ne ye cogo min na bi, i bēna o seereya kē ka o fō dō werew ye, ani ne bēna ko minw yira i ra, i bēna o bēs fō o ye fana. **17** Ne bēna i ci Yahudiyaw ni siya werē mōgō* minw fe, olugu bēna tōrō minw la i kan, ne bēna i bōsi o bēs ma. **18** Ne bē i ci o fe, janko i ye taga o ja yēlē, ka o labō dibi ra ka o lana yeelen na, ka o labō Setana ta fanga kōrō k'a

to o ye sɔn Ala ma, janko o ye la ne ra ka o ta jurumunw yafa sɔrɔ, ani ka o ninyɔrɔ sɔrɔ ni Ala ta mɔgɔ̄ saninyaninw ye.»

¹⁹ «Ayiwa, o cogo ra, masace Agiripa, ne ka fɛn min ye ka bɔ̄ sankolo ra, ne ma ban o ma.

²⁰ Ne ka o kow waajuri ke Damasi dugumɔgɔw le ye fɔlɔ, o kɔ̄, Zeruzalemukaw, ani Zude mara bɛε, ani siya wɛrɛ mɔgɔw. Ne k'a fɔ bɛε ye ko o ka kan ka nimisa o ta jurumunw na ka kɔsegi Ala ma, ka kewale ke, kewale min b'a yira ko o nimisara can ra. ²¹ O le kosɔn, Yahudiyaw ka ne mina Alabatosoba kɔnɔ ko o bɛ ne faga. ²² Nka Ala ta dɛmeri baraka ra ne panaman tora fɔ ka na se bi ma. Ne ka min lɔn Ala ko ra, ne bɛ o seereya ke mɔgɔ̄ fitiniw ni mɔgɔbaw ye. Cira tɔw ka min fɔ, ani cira Musa ka min fɔ, ko a ka kan ka ke, ne te foyi fɔ ka teme o kan. ²³ O k'a fɔ ko Ala ta mɔgɔ̄ janawolomanin bɛna tɔɔrɔ; ko ale le bɛna ke mɔgɔ̄ fɔlɔ ye ka kunu ka bɔ̄ saya ra, ka kisiri yeelen bɔ̄ an ta siya ye, ani siya wɛrɛ mɔgɔw ye.»

²⁴ Ka Pɔli to o kuma ra, k'a yira ko ale ma jaraki, Fetusi perenna k'a fɔ ko: «Pɔli, fa bɛ i ra! I ta karanba ka fa bla i ra!» ²⁵ Nka Pɔli ko: «Jamanatigijuman Fetusi, fa te ne ra dɛ! Ne bɛ kuma minw fɔra, o ye cankumaw le ye, ani kuma janamanaw. ²⁶ Masace yɛrɛ ka o kow bɛε lɔn, o kosɔn ne bɛ sɔn ka lɔ a ja kɔrɔ ka kuma ni jagbɛleya ye. Ne lara a ra ko a ka o kow bɛε lɔn, sabu o kow si ma ke dogo ra. ²⁷ Masace Agiripa, ele lara ciraw ta kuma ra wa? Ne k'a lɔn ko i lara a ra!»

²⁸ Agiripa ko Pɔli ma ko: «Pɔli, a tora dɔɔnin i

bena ne hakiri yeləma ka ne fana ke lanabaga dō ye de!» ²⁹ Pöli k'a jaabi ko: «Ni a kera wagatisurun ko ye o, walama wagatijan ko o, Ala m'a kera ko a kana dan ele kelen ma, nka ele ni mögö minw bëe bë ne lamenna bi, aw bëe ye ke i n'a fō ne bë cogo min na, nka aw kana siri ni negejörök le ye i ko ne.»

³⁰ O tuma, masace wurira ka lo, ani jamanatigi, ani Berenisi, ani mögö minw tun signin bë ni o ye. ³¹ O bëtö, o tun bë a fōra ye jögön ye ko: «Ce nin ma foyi le ke, min ka kan ni fagari ye, walama kaso.»

³² O kō, Agiripa k'a fō Fetusi ye ko: «Ni ce nin tun ma a ta ko don masacëba Sezari boro, a tun bë se ka bla.»

27

Fetusi ka Pöli bla ka taga Römu (Korenzikaw flanan 11.25-26)

¹ Wagati min na a latigera ko an ye don kurun kōnö ka taga Itali, o ka Pöli ni kasoden dama dama di sorasikuntigi dō ma, min tögö ye ko Zuliyusi; ale tun bë Römu* masacëba ta sorasikuru le ra. ² An donna kurunba dō kōnö, o kurunba tun bɔra Adaramiti, a bë tagara Azi mara fan fe. Sitariki tun bë ni an ye; ale ye Masedonika ye, a bë bɔ Tesaloniki. ³ O dugusagbe, an sera Sidon; Zuliyusi tun ka Pöli minako ja kosebë. A tun b'a to Pöli ye taga bɔ a teriw ye, janko a mako bë fen minw na, a ye o sɔrɔ. ⁴ An bɔra o yɔrɔ ra minke, an temena Sipere jamana konkonda ra, ka o dugukolo to an ni fɔjɔ ce, sabu fɔjɔ tun bë an kunbenña. ⁵ O

kō, an ka Silisi mara ni Panfili mara ta kōgōji cētigē, ka taga se Mira dugu ma, Lisi mara ra. ⁶ Ayiwa, sorasikuntigi ka kurunba dō ye o yōrō ra, o bōra Alesandiri, a bē tagara Itali. A ka an ladon o kōnō.

⁷ An ka lon caman ke ji kan, kurun tun bē tagara dōonin dōonin. An sēgera kosebē ka sōrō ka se Kinidi dugu ja fe. I n'a fō fōjō tun bē an barira ka taga ja fe, an tēmena Kēreti jamana kēre fe ka taga Salamōni dugu fan fe. ⁸ An sēgera ka sōrō ka tēmē o yōrō ra, ka taga se yōrō dō ra, min tōgō ye ko «Kurunlōyōrōjumanw». Lase dugu bē a yōrō kēre fe.

⁹ An tun ka wagatijan ke tagama ra ka ban. Kurunbori tun bē kera farati le ye, sabu nēnēba wagati tun sera, sundonwagati tun tēmena ka ban. O le ra, Pōli ka mōgōw lasōmi ko: ¹⁰ «Ne teriw, ne ja b'a ra ko an ta kurunnatagama tena laban ni cēnri ma bō a ra. A tēna dan kurunkōnōminanw ni kurunba yērē cēnri ma dē, nka an minw bē kurun kōnō, an fana bē se ka to a ra.»

¹¹ Nka sorasikuntigi tun lara kurunboribaga ni kurunkuntigi le ra; a ma Pōli ta kuma jate. ¹² O yōrō kurunlōyōrō tun man ji nēnewagati ra. O kosōn mōgō caman bēnna a ra ko o ye bō o yōrō ra; ni a bē se ka kē, o ye jija ka se Fenikisi, Kēreti jamana kurunlōyōrō ra, janko o ye nēnewagati ke o yōrō ra. O yōrō nasinna terebenyanfan ma.

Fōjōba wurira ji kan

¹³ O wagati ra fōjō fitini dō bōra woroduguyanfan fe; a kera o ja na ko o ka min latige ko o bēna se ka o kē. O ka kurun labla, kurun ka kē taga

ye Kereti jamana kere fe. ¹⁴ Nka dɔɔnin kera, fɔjɔba dɔ bɔra Kereti jamana fan fe, ka na ke an kan; o fɔjɔ tɔgɔ ye ko «Erakilɔn.» ¹⁵ O fɔjɔba ka kurun ta. An ma se ka fɔjɔ bari; an ka an yere to fɔjɔ boro a ka ke taga ye ni an ye. ¹⁶ An tagara teme dugukolo dɔ woroduguyanfan fe kɔgɔji cε ma, o dugukolo tɔgɔ ye ko Koda. O yɔrɔ donna an ni fɔjɔ cε. Kurundennin min tun be an fe, an jijara ka o bɔ ji ra, nka o ke ma diya. ¹⁷ An ka kurundennin ladon tuma min na, o ka kurunba yere siri ni juru ye janko a kana cen. O kɔ, o ka kurun ta faniba lajigi, sabu o tun be siranna ko fɔjɔ kana na taga kurunba sigi kənken kan Libi jamana fan fe. An ka an yere to fɔjɔ boro, a ka ke taga ye ni an ye. ¹⁸ Fɔjɔ tora ka an fifa kosebe; a ma ja, o lon dugusagbe, o ka kurunkɔnɔdoni dɔw firi ji ra. ¹⁹ O tere sabanan, kurunboribagaw yere ka kurunboriminanw firi ji ra. ²⁰ An ka lon caman ke, an ja te tere ye, an te lolow fana ye su fe. Fɔjɔ kɔni tun be juguyara ka taga a fe, fo an jigi beε tigera, an ko an tēna kisi fiyewu.

²¹ Kurunkɔnɔmogɔw si tun ma domuni ke kabini wagatijan. Pɔli nana wuri ka lɔ o cε ma k'a fo o ye ko: «Ne teriw, aw tun ka kan ka ne ta kuma mɛn, ka to Kereti; o ra aw tun tēna segeba nin la aw yere kan, ka bɔnɔ kurunkɔnɔminanw na fana. ²² Nka sisani ne b'a fo aw ye ko aw ye aw ja gbeleya. Aw si nin tēna to nin ko ra; aw bɛna bɔnɔ kurun dɔrɔn le ra. ²³ Ne ye Ala min ta ye, ani ne be baara kera min ye, o ta melekɛ dɔ nana ne fe bi su fe. ²⁴ A ko: <Pɔli, i kana siran, jagboya lo ko ele ye taga lɔ masaceba Sezari ja fe. O kosɔn, mɔgɔ o mɔgɔ be ni i ye kurunba

kōnō, Ala bēna ele ni olugu bēε kisi jōgōn fe a ta jumanya kosōn.²⁵ O ra, ne teriw, aw ye aw ja gbeleya, sabu ne lanin bē Ala ra ko mēleke k'a fō ne ye cogo min na, ko a bēna ke o cogo le ra.²⁶ Nka kurun bēna taga cēn ni an ye dugukolo dō le kan ji cē ma.»

²⁷ Ayiwa, o su tun ye an su tan ni naaninan ye ji kan, fōjō belen bē an fifara Adiriyatiki Kōgōjiba kan. Su cemance wagati ra, kurunboribagaw k'a bisigi ko an bē surunyara dugukolo ra.²⁸ O ka juru jigi ji ra ka ji dunya fle. O k'a ye ko ji dunya ye metere bisaba ni wolonfla. Kurun gbarara ja fe dōnin, o ka juru jigi ji ra tuun, a kera metere mugan ni seegi.²⁹ O tun bē siranna ko kurun kana na taga gbasi farakuru dōw ra ji jukōrō. O kosōn, nēgē gbirimān minw bē kurun lalō, o ka o naani bla ji ra kurun kōfeyōrō ra, ka sigi ka ke dugugbe kōnō ye, o kōrōtōninba.³⁰ Kurunboribagaw tun b'a fe ka bori ka kurun to; o ka kurun fitini bō k'a bla ji kan, k'a ke i n'a fō o b'a fe ka nēgē gbirimān dō bla ji ra kurunba jafeyōrō ra.³¹ Pōli ka o ye minke, a ko sorasikuntigi ni sorasi tōw ma ko: «Ni nin mōgōw ma to kurunba kōnō yan fiyewu, aw tēna kisi.»³² Sorasiw ka kurundennin juruw tige, k'a ben kōgōji ra.

³³ Ayiwa, ka mōgōw signin to o bē dugugbēda makōnōna, Pōli ka o ja gbeleya ko o bēε ye domuni ke. A ko: «Bi ye a tere tan ni naani ye, aw si hakiri ma sigi, aw si ma domuni ke.³⁴ O ra, ne bē aw daari, aw ye jija ka domuni ke. O le bēna ke sababu ye ka a to aw ye kisi. Aw ra

mɔgɔ si təna bɔnɔ hali a kunsigiden kelen na.»

³⁵ Pɔli ka o fɔ minke, a ka buru ta ka baraka la Ala ye o bɛe ja na, ka dɔ tige k'a nimi. ³⁶ Tɔw ka o ye minke, o bɛe ja gbeleyara, o fana ka domuni ke. ³⁷ An bɛe lajennin tun ye mɔgɔ kɛmɛ fla ni biwolonfla ni wɔɔrɔ, kurun kɔnɔ. ³⁸ O ka domuni ke ka fa tuma min na, simankise min tun bɛ kurun kɔnɔ, o ka o firi kɔgɔji ra, ka kurun fiyɛnya.

Kurun cənna ji kan

³⁹ Ayiwa, dugu nana gbe minke, o tun bɛ yɔrɔ min na, kurunboribagaw ma cogoya kelen sɔrɔ o yɔrɔ ko ra. O ka jisiranin dɔ ye; dugukolojalan tun bɛ o yɔrɔ ra. O ko o be taga ni kurun ye o yɔrɔ ra k'a fle. ⁴⁰ O ka nege gbirimaw foni ka bɔ kurun na, ka o bla ji ra, ka kurunborinan juru fana foni. O kɔ, o ka faniba wuri k'a lɔ kurun nafeyɔrɔ ra, janko fɔŋɔ ye kurun nɔni ka taga dugukolo fan fe. ⁴¹ Nka dɔɔnin kera, kurun barara ka taga sigi kɛnken kan jiwoyo fla ce ma. Kurun nafeyɔrɔ donna kɛnken na, a ma se ka bɔ. O y'a sɔrɔ jikurubaw tun bɛ kurun kɔfeyɔrɔ gbasira fɔ k'a cen.

⁴² Sorasiw tun b'a fe ka kasodenw faga, janko o dɔ kana na ben ji ra ka nɔmu ka bori ka taga. ⁴³ Nka sorasikuntigi tun t'a fe o ye Pɔli faga; o kosɔn a banna o ma. Minw ka ji lɔn, a ko olugu ye kɔn ka ben ji ra, ka nɔmu ka taga dugukolojalan kan. ⁴⁴ Ko tɔw ye yiriferen dɔw, walama kurun yiri dɔw mina, ka ji ja ni o ye ka bɔ. A kera ten mɔgɔ bɛe sera kɔgɔjida ra dugukolojalan kan, foyi ma ke mɔgɔ si ra.

28

Poli sera Maliti jamana ra

¹ Ayiwa, an kisira ka bɔ kɔgɔji ra wagati min na, o k'a fɔ an ye ko o yɔrɔ tɔgɔ ye ko Maliti. ² O yɔrɔ mɔgɔw ka an mina ka ja kosebe. I n'a fɔ sanji tun be benna, nene fana tun be yi, o ka tasumaba dɔ mana ka an bɛe wele ka na o tasuma kɔrɔ. ³ Poli nana lɔgɔmisɛn caman cε ko a b'a ke tasuma ra minke, sajugu dɔ bɔra o ra tafundɛnin kosɔn ka nɔrɔ Poli boro ra. ⁴ O yɔrɔ mɔgɔw ka sa nɔrɔnin ye Poli boro ra minke, o k'a fɔ jɔgɔn ye ko: «Sigiya t'a ra, i b'a sɔrɔ nin cε kɔni ye mɔgɔfagabaga yere le ye; sabu a kisira ka bɔ kɔgɔji ra, o bɛe n'a ta, an ta jo cantigi ma sɔn a ye janamanya.»

⁵ Nka Poli ka a boro yuguyugu ka sa ben tasuma ra; Poli yɔrɔ si ma a dimi. ⁶ K'a sɔrɔ o mɔgɔw tun b'a miirira ko Poli fari bena funu o yɔrɔnin kelen bɛe ra, walama ko a bena ben ka sa. Nka o nana makɔnɔni ke ka mɛen, k'a ye ko foyi ma ke Poli ra minke, o ta miiriya yelemana; o ko, ko Poli ye ala dɔ le ye.

⁷ Ce min tun ye o yɔrɔ namɔgɔ fɔlɔ ye, min tɔgɔ ye ko Pubilusi, ale ta sigiyɔrɔ tun be an kere fɛ. A ka an bonya kosebe ka an lajigi a ta so kɔnɔ fɔ tere saba. ⁸ Pubilusi face tun man kene, sumaya ni tɔgɔtɔgɔni tun b'a ra. Poli tagara a fɛ ka taga Ala daari a ye ka a boro la a kan; a keneyarara. ⁹ Kabini o kera, o yɔrɔ banabagatɔw bɛe nana Poli fɛ; o bɛe keneyarara fana. ¹⁰ O mɔgɔw ka bonya suguya bɛe la an kan. An tagawagati nana

se ka taga kurun ta minke, o ka an makonafenw bëe di an ma.

*Poli sera Rōmu
(Rōmukaw 1.9-15)*

¹¹ An tun ka karo saba le ke o yorɔ̄ ra. An tagalon, an donna Alesandiri kurun dɔ̄ le kono. O kurun tun lɔ̄ra o yorɔ̄ ra ka neneba banwagati kono; o kurun togo tun ye «Flaninw». ¹² An tagara se Sirakusi; an ka tere saba ke o dugu ra. ¹³ An bɔ̄ra o dugu ra, an temena kɔ̄gɔ̄ji konkonda fe ka taga se Rezo. O dugusagbe, an tagatɔ̄, fɔ̄jɔ̄ dɔ̄ bɔ̄ra an numanboroyanfan fe ka na ke an kan. An ka tere fla le ke ka sɔ̄rɔ̄ ka se Puzɔ̄li. ¹⁴ An ka lanabaga dɔ̄w ye o dugu kono; olugu ka an daari ko an ye lɔ̄gɔ̄kun kelen ke ni o ye. An nana bɔ̄ o yorɔ̄ le ra ka taga se Rōmu*. ¹⁵ Ayiwa, Rōmu lanabagaw tun ka an nako kibaroya mɛn minke, olugu nana an kunben fo Apiyusi lɔ̄gɔ̄fiye ra, ani Lonanjigiyorɔ̄ saba yorɔ̄ ra. Kabini Poli ka olugu ye, a ka baraka la Ala ye, a jigi sigira. ¹⁶ An sera Rōmu minke, sorasikuntigi ka kasodenw di sorasiw kuntigiba ma. Nka o sonna ko Poli ye taga to yorɔ̄ dɔ̄ ra a danna; o ka sorasicε kelen bla ni a ye k'a kɔ̄rɔ̄si.

Poli ka Rōmu Yahudiyaw waaju

¹⁷ Ayiwa, tere saba temenin kɔ̄, Poli ka Rōmu* Yahudiyaw ta namɔ̄gɔ̄w wele ka na. O nana lajen tuma min na, Poli ko o ma ko: «Ne balemaw, hali k'a sɔ̄rɔ̄ ne ma kojugu si ke an ta siyamɔ̄gɔ̄w ra, ne ma kojugu si ke an bemaw ta landakow kama fana, o bëe n'a ta, o ka ne mina Zeruzalem̄u ka ne di Rōmu fagamaw ma. ¹⁸ Olugu nana ne jininka

tuma min na, o tun b'a fe ka ne labla, sabu o ma foyi si soro ne ta ko ra min be ne fagakun bo. ¹⁹ Nka Yahudiyaw ma son ko o ye ne bla. O koson, a tun kera ne fe jagboya ye ko ne ye ne ta konaw to masaceba Sezari boro. Nka o t'a yira ko ne b'a fe ka ne ta siya jaraki de! ²⁰ O le koson, ne ka aw wele ka na yan ka kuma ni aw ye; sabu Izirayelimogow jigi be Kisibaga* min kan, ne sirinin be ni negejorok ye o le koson.»

²¹ O ka Poli jaabi ko: «Anw ma sebe si soro ka bo Zude, ele ta ko ra; an balema si ma bo yi fana ka na kuma do fo an ye, walama ka i togojugu fo an ye yan. ²² Nka an b'a fe ka i yere lamen, ka i ta miiriya lon; sabu an k'a lon ko mogow wurira nin sira kama yoro beee ra.»

²³ Ayiwa, o ka lon do sigi; o lon na o caman nana Poli fe a ta bon kono. Poli kumana o fe, ka Ala ta Masaya* ko nafo o ye. A tun be cogoya beee kera janko o ye Yesu ta ko lon ka kana ni cira Musa ta sariya* ni cira tow ta kitabuw kumaw ye. O tora o ra k'a ta sogoma fo wula fe. ²⁴ Dow sonna Poli ta ma, nka dow ma son ka la a ra. ²⁵ O mogow tun ma na ben kelen ma; o tagato Poli ka nin kuma kelen le fo o ye; a ko: «Cira Ezayi tun ka kuma min fo aw bemaw ye Nin Saninman* baraka ra, o tun ye can yere le ye! ²⁶ A ko:

<Taga a fo nin siya mogow ye ko:

Aw bena menni ke kosebe, nka aw tena foyi faamu.

Aw bena fleri ke kosebe, nka aw tena foyi ye.

²⁷ Sabu nin siya mogow ka o jusukun gbeleya; o ka o torow gberen, ka o nadenw datugu,

janko o nadenw kana yeri ke,
 o jusukunw kana faamuri ke;
 ni o te, o tun bëna na yelema ka sòn ne ma,
 janko ne ye o kisi.» »

28 Pöli k'a fô o ye tuun ko: «Aw ka kan ka a lön
 ko kisiri min bôra Ala fe, ko o nana siya wære
 moggow fana kama; olugu koni bëna a lamæn!»

29 [Pöli ka o fô minke, Yahudiyaw tagara; o ka
 ke ñegçon sësë ye kosebe.]

30 Pöli ka san fla dafanin ke a ta bon kono; a
 tun ka o bon ta sara ra. Moggó minw bëe tun bë
 na bô a ye, a tun bë sigi ka olugu bëe lamæn. **31** A
 tun bë Ala ta Masaya ko waajuri ke, ka moggow
 karan, ka Matigi Yesu Kirisita ta ko yira o ra. A
 tun bë o ke, siranya tun t'a ra, moggó si tun t'a
 bari fana.

**Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8